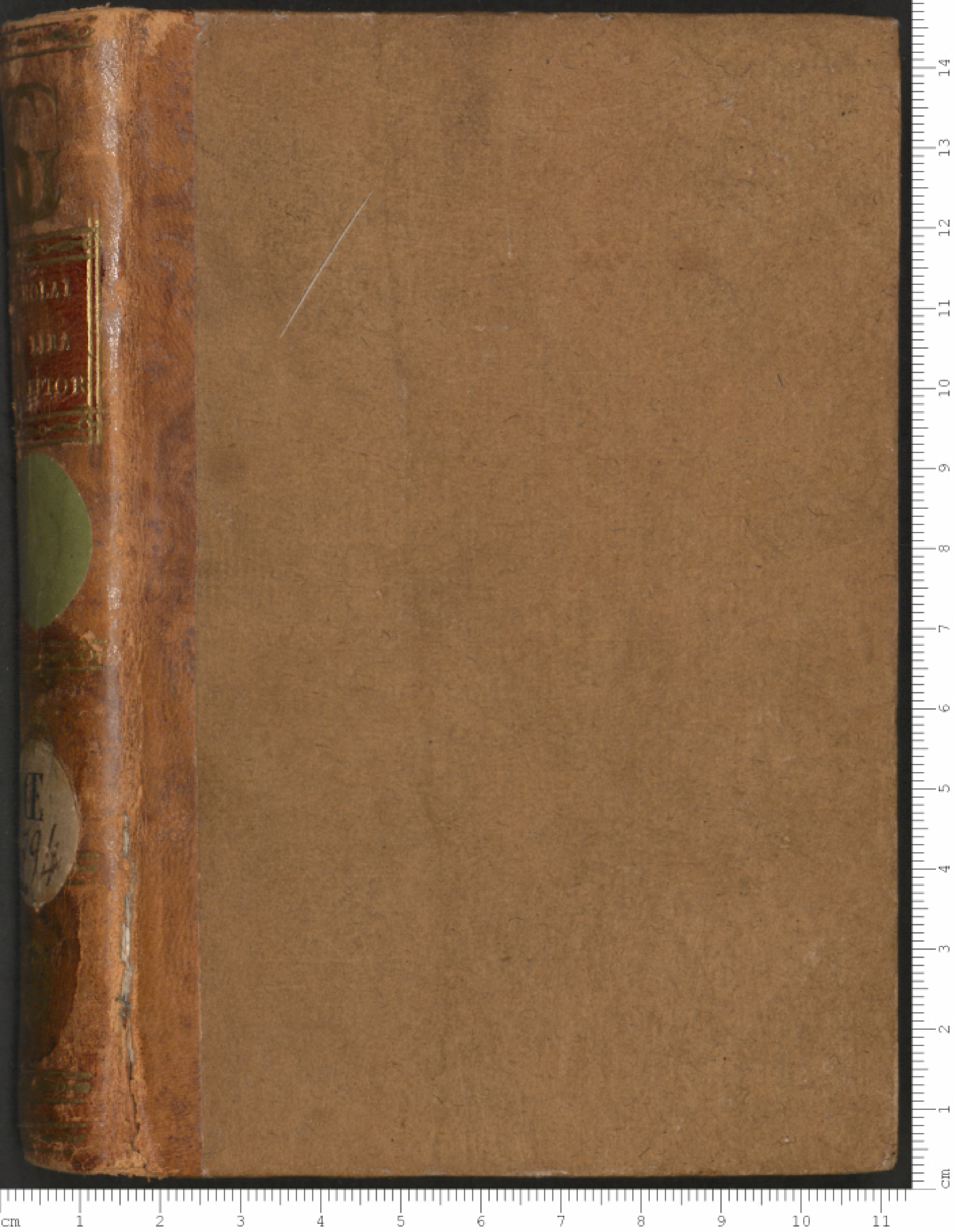
NICHOLAI
DE LIRA
PRECEPTOR

recueil factice.

1° Nicholai de Lira.....
preceptorium ......
Double, même lettre, 384 bis

2° De immortalitate anime
Houppelande.

3° gerson. de passionibus anime.

4° autoritates aristotelis, Senece
Boetii, Platonis &c &c. *

* Double, même lettre dans
386.

¶ Incipit plogus compendii auctoritatuz philosophi. et quorūdā aliorū pro vsu introductiōis thematum ipsorum p̄dicatorū ad populū simul ac in artibus studere volentium.

Cum enim aristotelice tam ad populū predicanti q̄ in artibus studenti, non modicum sn̄ie fulgentioris cognitiōis cuiuslibet scie prebeāt robur atq̄ fulcimē. iō in p̄ntiarum pro mgrālibus breuibusq̄ sermonum introductionibus ad populū ac earūdem sermonum suis certis in locis. mēbrisq̄ ornatiorib⁹ relucentiis. eiusdez aristotelis in via naturali. fatur vt cōmentator sup p̄mo libro phisicoꝝ luminis mūdi. cuius ortus p̄mū carpsit hui⁹ vite auras. āno quitodecimo mēnonis quiz artarxerses decimi regis persarū. in straguma ciuitate tracie q̄ē ps macedonie. fuit autē fili⁹ nichomati medici z festie que et ab esculapio descēderūt. florēs athenis annis trecentis z circa octogīta ante christi natiuitatem tp̄e alexandri magni decimi macedonii regis. Fiunt aūt thematū in sermonē itentum introductiōes modis sequētib⁹ z pluribus aliis. Principio p mgrālem sentētiam. verbi grā. Sit thema illud. luce. xi. Beati q̄ audiūt verbuz dei zc̄. Introduc sic. dicit aristoteles p̄mo de aīalibus. Omne aīal hn̄s aures hz eas mobiles pret̄ hoīes. et hoc rōne nobilis cōplexionis. nā vt dicit ibidem. sicut aurū excellit omne metallū: sic homo omne aīal cū sit homo aīal rōnale/mortale/discipline susceptibile/mansuetū natura. igr̄ cum talis sit. iugiter verba salutis intente attēdat dn̄o dicente Mathei. xiii. Luce. viii. z Apo-

cal. ii. et iii. Qui habet aures audiendi audiat. In quibus verbis ꝑtenditur virtus sensibilis siue sensualis audiendi que ꝛ in aialibus itellectual et affectualis qui tm̄ in hominibus. ps. xliiii. Audi filia Ecce ꝑmum ꝛ vide. considera. ẜm. ꝛ inclina aurem tuam/ ꝑpende terciū Et aug⁹. xii. li. cōfessionum. locutus es dn̄e voce forti ad aurē meam Qui igitur negligenter audit verbū dei tm̄ peccat ac si xp̄i corpus acceptum expueret in terrā. i. q. i. Interrogo vos fratres et est text⁹ Aug⁹. quē tn̄ caute lege Huius ēt aures crescent in aures aszininas. i. in eternam confusionem vt narrat ouidi⁹ libro. viii. metamorphoseos a metha id est trans ꝛ morphosis id est mutatio. de mida negligente auscultatore simphonie inter phebū id est solem. ꝛ pan id est deum rusticorum Dictū est igitur. Beati qui audiunt verbum dei et custodiūt illud Itē sit thema nō veni vocare iustos sed peccatores Mathei. ix. Luce. v. Introduc sic dicit Augustinus super iohānem Magis est iustificare impium ꝙ celum creare. subiungit causam. Celum et terra transibunt. electorum autē spiritualis iustificatio permanebit Idem in libro de natura et gratia. non potest homo bene et ordinate viuere nisi huie gratie diuinitus adiuuetur. Est enim gratia quasi quidam radius lucis eterne quod qui perceperit ei non resistendo illumiabitur. qui vo eidē obicē poit in tenebris extioꝛib⁹ ꝑmanebit. Cā aūt aduentus xp̄i in carnem fuit iustificare ipios Luce. xix. Venit fili⁹ hois q̄rere et saluum facere qd̄ perierat et primo ad Thimot. i. xp̄s venit in hūc mūdū petōres sal

nos facere. Aug⁹ in li. de ṽbis dñi. Tolle morbos tolle vulnera ꝛ nulla erit cā medicine. Idez. xiii. de trini. lꝫ cui oīa equalit̄ subiacēt sanāde mīsie nr̄e. ali⁹ fuerit mod⁹ possibilꝫ: sꝫ ꝯuenientioꝛ non fuit ꝙ xp̄m incarnari vt hō et deus videri possꝫ quē hō esset secutur⁹: Dicit ergo nō veni vocare iustos sed peccatores Secūdo potest fieri intro ductio per ꝙ daz diuisionē vt si thema fuerit de iudicio dic Quatuoꝛ requiruntur ad iudicium dei Primum est tuba populum conuocans Secundum scriptura nephas declarās Terciū sententia condemnans Quartum minister sententiam iudicis exequens Tercio fieri potest a sensu ꝯtrario ipsius thematis Item q̄rto silogistice sic Quicūq3 adheret deo bonitatis eius fontem largissime experitur. sꝫ coꝛpus subditum peccatī deo non adheret cum sola caritas diuidat inter filios dei ꝛ sathane. igit̄ coꝛpus subditū peccatis fontem bonitatis dei non experitur. et sic ꝯ̄ñter in omni modo et figura Multa alia hic adduci possent de quibus ad p̄ñs est supersedēdū. Unū t̄ñ est menti tenendum ꝙ introductio sermonis hꝫ se sicut exoꝛdiū siue arēga ep̄l'aris. ideo sūmo pere cauendū ne sit nimis lōga ita vt impediat executionem membꝛoꝛum ipsius ſmonis alias eēt viciosa. Et semper debet gn̄aliter congruere ꝛ coincidere cum materia thematis. vt sua vi q̄si ad modum sete introducat materiam thematis preintētam. Et ad hoc permaxime valent dicta ar̄l. sapientumq3 alioꝛum. igitur ꝛ cetera.

Finit prologus.

¶ Sequūt nunc auctes phi. i. amatoꝝ sapiētie
Et primo primi libri methaphisice.

OMnes hoies naturalr scire desiderāt
Sēsus vis⁹ mltas nob reꝝ drās demrāt
Solum hoim gen⁹ arte ꝛ rōe viuit
Expiētia facit artē. inexpientia vo casū
Act⁹ ꝛ opatiōes sūt circa singlaria qꝛ medic⁹ nō
sanat hoiem in cōi. sꝫ socratē vel aliquē alium in
particulari. silr et in aliis.
Expientia ē cognitio singulariū. ars vo vlīū
Artifex est sapiētioꝛ expto. architectoꝛ manuali
Signū sciētꝫ ē posse docere. artifice
Cōueniens ē quēlibꝫ artificē inueniētē vltra cōes
sēsus extolli: nō solū ꝓpt aliq̄ intentiōis vtilita
tē: sꝫ tanquā sapiētē ꝛ ab aliis differentem
Sciētes q̄ꝝ scie ad vsū nō sūt. sapiētioꝛes ꝛ hono
rabilioꝛes sūt illis q̄ꝝ scie sūt ad vsum.
Sapiētia ē scia p̄maꝝ ꝛ altissimaꝝ causaꝝ
Sapiētē oꝫ scire oīa in vlī. ꝛ scire difficilima: et
hrē sciam certioꝛē. ꝛ scire reddē cās ipoꝝ q̄ scit et
hrē sciam q̄ subordinet alias scias subſuiētes ꝛ
hrē sciam q̄ suiipsi⁹ sit cā ꝛ nō alterius.
Sapiētꝫ ñ ē ordīari: sꝫ ordinare . i. sapiētis ē re-
Vni soli docēt q̄ cās de singl' docēt. gere ꝛ ñ regi
Que maxie sūt vlīa difficilima sūt ad cogscēdū
hoibus qꝛ a sensu sunt remotissima
Finis ē bonū vni⁹ cuiusq̧ rei ꝛ vlr ē optīꝫ i oī nā
Scia. i. methaphisica ñ ē scia p̄ctica sꝫ speclatia
qꝛ ꝓpt nullū est: sꝫ ē solū ꝓpt fugā ignoꝛātie.
Propt̄ āmirari nc̄ hoies ꝛ p° ceꝑūt philosophari.
Philomites. i. fabulaꝝ auditoꝛ aliq̄lit ē phūs. qꝛ
fabula ex miris ꝛ raris ꝯstituitur.

Sicut sacerdotes rati q p. acqsit vite necessariis inceperut philosophari.
Qui dubitat z amirat ignorare videt.
Ho lib dr q sui ipsi z no alti gra est poss.
Huana nata multiplr e acilla ta ex pte aie q cor
Scoz simodo sol ds hz honez sapiaz .i. methaphi.
Diuinu no inuidet. Multa metiut poete
Nulla scia e nobilior z melior metaphica qz ipa e maxie dina cu sit de deo et qz de maxie hz ea vn alie neccriores sut hoib. dignior vo nulla
De vr ee ca oim z principium qddam.
Tuc vnuqdq scire arbitram cu prima cam scire putam vl cu cas ei cognoscimus.
Quatuor sut ce .s. matial / foral / efficies / z final
In fudameto nate .i. in ma pria nihil e distictu.
¶ Cometator Matia pma nlla fora hz dio nec vlez nec pticulare sz recipit prio fora vlez z me diate i. rcipit oes alias foras vsq ad ididuales
Ite cometator spes n e fora tm sz et qd aggregatu
Ite vle n hz ee nisi hz qd e i aia. ex matia z fora
¶ Sequut auctes scdi libri methaphi.
Sicut se hz ocul nocticoracis ad lumen sol vl diei sic se habet noster itellect ad manifestissima nate ad deu z ad sbas sepatas et ad naturas rez subtilium.
No solu his dice gras iustu est quoz opionib ali qs comunicamit: sed etia his q supficialiter enuciarut qz hi etia oferut aliqd. habitum eni nrm preexercitati sut.
Uocado phiam sciam vitatis recte se hz.
Finis scie speculatiue vitas e. pctice vo opus
Uez nescimus sine causa.
Unicqd est ca alioz vt tale illud est maxie tale.

vt ignis qui ē maxie tale. vt ignis ē causa calorꝭ alijs. ideo ipse maxime est talis.
Illō qd̄ ē cā q̄re alia sūt vera illud est verissimuꝫ
Vnūqd̄qꝫ sicut se hꝫ ad ētitatē sic se hꝫ ad vitatē
In nullo gn̄e cāꝝ ꝯuenit ire in infinitū ſꝫ semꝑ ē deuenire ad aliqd̄ qd̄ ē p̄mū in illo gn̄e. vn̄ ꝯueit deuenire ad p̄mū finē p̄mā matiā ⁊ p̄mā formaꝫ
Primum est semper causa posterioris.
Generatio vnius est corruptio alterius:
Generatio est medium inter esse et non esse:
Dupl'r dr̄ aliqd fieri ex alijs. vel q̄a ex puero fit vir. ex aurora dies. Vel sic ex aere fit aqua ⁊ vniuersaliter ex incompleto completum.
Impossibile est p̄ncipium sempit'num ex quo fit generatio corrumpi scilcet materiam primam
Qui infinitum agunt naturam boni auferunt latenter ex quo habet̄ q̄ finis ⁊ bonū cōuertunt̄.
Nullū agēs naturale siue itellectuale ab intētione finis absoluit̄. Infinitum non est scibile.
Quicqd intellectus intelligit ip̄m prius sciuit.
In omni eo qd̄ mouet̄ necesse ē itelligi matiam.
Tūc scire putam⁹ rem cū cāꝫ eius cognoscimus.
Auditiones ꝯtingūt ſm ꝯsuetudines mentium
Sicut consueuimus ita dignamur loqui:
Consuetum semper notius est
Quātā vim hēant q̄ ꝯsueta sunt leges ostendūt
In quibusdam fabularia puerilia magis valēt propter veritatem conseruandam.
Absurdum est simul hr̄e sciam ⁊ modum sciendi
¶ Cōmētator. Cōprehēsio veritatis nō ē ipossibilis in multis rebus. et hoc iō est quia nos habemus desiderium naturale ad sciendū veritateꝫ.
Nihil est ociosuꝫ in natura. Principia se hn̄t

in scientia sicut ianua in domo quã nullus ignorat ꝙ aristoteles nostrũ intellectuz assimulat in intelligendo substãtias separatas oculo vespertilionis non tamen in hoc impossibilitatem demonstrat sed difficultatem
Nullus per se potest inuenire scientias speculatiuas et practicas in maiori parte. quia nõ conplentur nisi per iuuamentũ prioris ad subsequẽtem et si prior nõ fuisset subsequẽs non esset
Prima causa est magis digna in esse ꝛ veritate ꝙ alia oia. qꝛ oia entia acqrũt vitatẽ ꝛ eẽ a pma cã
Qui destruit finẽ destruit oẽ bonũ ꝛ nihil ꝑcipit
Consuetudo audiẽdi appologos et fabulas magnuz est impedimẽtuz in cognitione veritatis
Ars logice est quedaz vtilis via in omnibus scientiis et est modus sciendi in vnaquaqꝫ sciẽtia
¶ Sequũtur autorita.iii.libri metha.aristotel
Dubitatoꝝ solutio est veritatis inquisitio
Ignorantis nõ est soluere.i.determiare
Ueritatem querentes sine dubitatõe similes sunt ignorãtibus quo ire oporteat
In immouẽtibus nec est mouens neqꝫ finis
Finis et bonum idem sunt
Magis dicimus illum scire ratione qui scit affirmatiue quam qui scit negatiue
Unius rei est vna diffinitio
Ens et vnũ nõ sũt gña. Drẽ nõ sũt extᷓ rõez gñerꝭ
Nõ ꝯtigit ponẽ domũ pꝰ hãc vꝭ istã domũ vꝭ ꝑticularẽ
Unum numero ꝛ singulare nõ dꝫñt.
Oẽs theologi q̄ antiquitꝰ fecerũt deos. faciebãt principia entiũ et dixerũt prima esse principia immortalia q̄ gustauerãt nectar ꝛ manna. illa vero mortalia q̄ nõ gustauerãt. sꝫ tñ hoc nõ est verum

Eterna non indigent cibo.
Corruptibilium et incorruptibilium non sunt eadem principia
Impossibile est aliquid fieri ex non ente
¶ Commentator. Qui nescit quod querit nescit quod invenit
Finis est melior omnibus causis.
Idem numero et singulare. idem sunt cum particulari.
¶ Sequuntur auctoritates quarti libri methaphi
Prima phia. i. methaphisica considerat ens
et passiones et principia entis secundum quod ens
Ens secundum quod est ens dicitur multis modis non equivo
ce sed secundum attributionem omnium in unum. i. analogice
Substantia est primum ens a quo omnia dependent
Ens et unum convertuntur.
Idem est homo et unus homo
Eadem sunt quorum generatio et corruptio est eadem. vel que eadem
generatione generantur et corrumpuntur
Eiusdem scientie est opposita considerare. hoc est opposi
torum eadem est disciplina.
Negatio et privatio differunt. quia negatio est alicuius simpliciter re
motio sed privatio est remotio alicuius in subiecto
apto nato ad illud:
Circa idem genus versatur methaphisicus et sophista.
Primum principium in aliqua scientia notissimum esse debet in ea
non conditionale nec demonstratum
Prima dignitas est de qualibet affirmatio vel negatio alias
de quolibet esse vel non esse et de nullo simul.
Qui negat loquelam ponit loquelam:
Qui non unum intelligit nihil intelligit.
Qui non unum significat nihil significat
Non omne quod videtur verum et apparet verum est verum
Necessarium non potest se aliter habere.
Movens naturaliter prius est moto
Accidens non est accidens nisi inquantum ambo subiecto accidunt.

Unum creatum refert ad vnum
Cotradictio est oppositio c⁹ꝑm se nō ē medium.
¶ Cōmētatoꝛ. Ens nec ē vniuocū nec equocū sꝫ ē nomē signās plā vni attributa. ꝛ ē mediū int̄ vniuocū ꝛ equocū. i. analogū. Qia q̄ attribuunt̄ vni vł attribuunt̄ alicui fini vt oia sana sano qđ ē i aialı vł vni agēti vt oia medicinalia ad artē medicie vł subiecto vt puta sbē ꝛ idē vult arꝭ.
Excercitiū dicit̄ sanum eo q̄ ꝯseruat sanitatem.
Una scia nō ē tm̄ vni⁹ vniuoci sꝫ ēt bñ vni⁹ analogi.
Auicēna iseruit sciam suā cū lege.
Auicēna putauit idē eē vnū qđ ꝯūtit̄ cū ēte ꝛ ꝑncipiū nūi qđ nō ē verū q2 drn̄t multum
Res nō ē ens vł vna ꝑ dispōnē sibi additā sed est ens ꝛ vna ꝑ suam essentiam.
Sophista itēdit se videri p. ꝛ nō ē vt acq̄rat gl'aꝫ vł aliq̄ grām hūanā sꝫ p. tm̄ intendit scire v'itatē
Qui negat ꝑmū ꝑncipiū scꝫ q̄ duo ꝯtradictoria nō stāt simł i possibile ē ipm philosophari.
Rō quā significat nomē est diffinitio hē verum in spēbus sꝫ nō in indiuiduis.

¶ Sequūt̄ aucto. v. libri methaphi.

Quot modis dr̄ ꝑncipiū quot modis dr̄ cā. q2 oēs cē sūt ꝑncipia sꝫ nō ecōuerso.
Pricipiū ꝛ ꝑmū idē sūt q2 oē ꝑncipiū ē ꝑmū.
Quatuoꝛ sūt cē scꝫ matiał/foꝛał/efficiēs/ꝛ final'
Aliq̄ sibi inicē pn̄t eē cē vt exercitiū ē causa sanitatis ꝛ econuerso
Idē se alit̄ hñs ē cā oppositoꝝ sicut gubnatoꝛ nauis ꝑ suā pn̄tiam ē cā salutꝭ nauis sꝫ ꝑ suā absentiā est cā periclitatiōis eiusdē.
Finis est optimum rei
Cause ꝑm actū ꝛ effectus simul sūt.

Causa et effectus debent esse proportionata
Materia omnium liquefactibilium est aqua
Necessariuz vno mō dicit̄ sine quo res non pōt es
se vt animal non potest eē sine cibo l' viuere. Se
cūdo modo sine q̄ nō potest bn̄ esse vt viuere sine
vestimētis. Tertio mō idē est q̄ violētū. ꝛ sic dici
tur ista res necessario ꝓiicitur ex̄ nani .i. violēt̄
Quarto mō dicit̄ necc̄āriū q̄ nō ꝯtigit alit̄ se hr̄e
Cōtinuum est cuius motus est vnus
Eadē nūo sūt q̄ꝝ mat̄ia est vna. eadē spē sūt q̄ꝝ for
ma ē vna Ens ē duplex .s. ꝑ se ꝛ ꝑ accn̄s Ens ꝑ se
ē q̄ ſt. x. p̄nta vno mō. alio mō ſt v̄itatē vni⁹ cu⁹q₃
Ens ꝑ accn̄s ē qn̄ vnū accn̄s dr̄ de alio vt albū est
musicū l' accn̄s de sbiēo. vt hō ē albus vel sbiēm
de accn̄te vt albū₃ est homo vel musicū est homo
Extrema relatiōis sp̄ sūt diuisa vel re vel ratiōē
Unum in substantia facit idem
Unū i q̄titate facit eq̄le. vnū i q̄litate facit sil'e
Prius est quod principio est propinquius.
Potentia actiua ꝛ passiua adinuicē se respiciūt:
vn̄ q̄l₃ poñā actia correspōdz poñe passiue ꝛ ecōuer
so. quantū est quod est diuisibile in ꝑtes. quaruz
vnaquaq₃ est hoc aliquid in actu.
Cōmentator. Perfectū est extra qd̄ nihil est. ꝛ est
duplex .s. ꝑfectū simplicit̄ extra qd̄ nihil ē simpl'r
et h̄ ē qd̄ dicit cōmētator q̄ illa est dispō p̄mi p̄nci
pii in quo sūt ꝑfectōnes ꝛ nobilitates oīm entiū
nobiliori mō q̄ꝫ sunt in seipsis. sed ꝑfectū in genē
est extra qd̄ nihil ē alic⁹ det̄minati generis.
Mors methaphorice dicitur finis.
Quotiēs dr̄ p̄ncipiū totiēs dr̄ t̄min⁹ ꝛ adhuc am
pli⁹ q2 qd̄ ē p̄ncipiū ē t̄min⁹ iicial' ꝛ nō ecōuerso
Omne attingens suum finem est perfectū

Quedā relativa dicuntur eē natura quorū eē ē ad aliud essentialiter comparatum
¶ Sequunt̄ auctoritates vi. libri methaphisice
Methaphisica considerat causas ꝛ principia entium inquantum entia
Sba ꝛ ētiā rei n̄ pn̄t cogn̄sci nisi p demōstrationē
N̄lla ars p̄ticlaris ꝓbat suū sbcm̄ eē s3 suppoīt ip3
Ois scia l' ē actia l' factia l' theoric̄ l' specl'atia eē
Tres sunt partes phie speculative scilicet naturalis/mathematica/et divina .i. methaphisica.
Naturalis considerat res cōiūctas motui ꝛ materie secundum esse sed sepatas scd̄m rationem.
Mathematica v̄o ꝯsiderat res sepatas a mat'ia ꝛ motu s̄m eē ꝛ rationem. Idem vult ꝯmentator
Theorice scie id est speculatie aliis sciis sūt delectabiliores ꝛ methaphisica theoricis.
De ente per accidens non est speculatio.
Entiū q̄dā sūt semper q̄dā vt frequēt̄ q̄dā raro ꝛ p̄ma sūt entia s̄m accn̄s vt casualia ꝛ fortuita ex quo habet̄ ꝙ non omnia eveniunt ex necessitate
Bonū ꝛ malū sūt in reb' sed verū ꝛ falsum in aīa
Entiū q̄ddam est per se et quoddam per accidēs
Ens per se aliud ē in aīa aliud ext̄ aīam ꝛ divid̄ in x. p̄nta sc3 sbam/ꝙtitatē/q̄litatē et sic de aliis
¶ Cōmētator Nat'alia sūt in quorū definitiōe mo's recipit̄ i nat'a diūa in q̄rū definitiōe recipit̄ de' volūtaria i quorū definitiōe recipit̄ volūtas
L3 oēs scie sint nobiles tn̄ scia dei ꝛ ei' subiectū est nobilissimum subiectum aliarum scientiarū subalternatarū methaphisice.
Res immobiles divine sunt cause reru3 divinarum mobilium id est corporum celestium
Sba pri' est accn̄te natura tempore ꝛ definitiōe

¶ Sequūtur auctes vii. libri methaphi.

Accidētia non sūt entia: sȝ q̄d entis

Materia p̄ma nec est quid nec est quātū nec quale. nec aliquid aliorum quib⁹ ens est determinatum.

Disciplina fit in oīb⁹ p̄ magis nobis nota

Diffinitio ē s̄mo indicās q̄d ē eē rei p̄ essentialia

Diffinitio accn̄tiū fit p̄ additamētum scȝ sb̄ne.

Vn̄ accn̄s diffīr p̄ aliqd̄ extraneuȝ a sua natura scȝ per substantiam:

Cōpositoꝝ nō ē definitio sȝ simplicīū t̄minoꝝ

In entib⁹ p̄ se idem ē q̄ditas ⁊ hn̄s q̄ditatem.

Nō ē accn̄s ꝯcretū duo signat scȝ for̄aȝ accn̄talē et sb̄ēȝ ei⁹ sic̄ albū signat albedinē ⁊ sb̄ēȝ albedinis

Oīa q̄ sūt: vl̄ fiūt a nat̄a: vl̄ ab arte: vl̄ a casu.

Mat̄ia ē ex q̄ res p̄t esse ⁊ nō eē.

Ex sanitate in aīa fit sanitas in natura.

Mat̄ia nō fit forma sȝ totū cōpositum

P̄ticulare nō gn̄at nisi p̄ticulare: sȝ vl̄e nec gn̄at nec generatur.

Vl̄ia nō sūt sep̄ata a singularib⁹ s̄m eē vt voluit p̄lo: sȝ sūt in eis s̄ȝ eē. q̄r p̄nt̄ de eis p̄dicatiōe essētialiꝫ directa vt dicēdo: hoc est homo.

Oīs p̄dicatio fit a forma.

Oēs partes definitiōis sunt forme.

Nat̄a hūana nō ē nisi ī hiis carnib⁹ ⁊ ī his ossib⁹

Gn̄ans ⁊ gn̄atū ꝯueniūt in sp̄ē ⁊ sūt vniuoca.

S p̄ma fac̄ ad gn̄atiōeȝ sic̄ artifex ad artificialia

Diffinitio est sermo hn̄s partes.

Nihil ꝯtingit vno noīe tm̄ diffiniri

Singulariū nec ē scia neq̄ diffinitio. q̄r q̄n rece-dūt a sēsu tūc nō ē certū aut manifestū vtrū sint vl̄ nō sint

Materia s̄m se est ignota

Nihil aliud oportet esse in definitione nisi genus et differentia
Diffinitio est una propter ultimam deferentiam
Ex duabus entibus in actu non fit tercium in natura
Actus separat et distinguit
Forma est causa essendi in rebus
Unde forma dat esse rei ¶ Commentator
Individuum substantie est prius individuis accidentium
Substantia individualis et demonstratia non est una nisi per formam
Sicut extra materiam non cognoscuntur due forme
sic nec in anima
Impossibile est ut due forme separate a materia transmutent materiam immediate quia nihil transmutat materiam nisi corpus.
Causa multitudinis generabilium ab uno generante est multiplicatio materiarum in quas agens agit
Proprium est substantie inter omnia alia entia ut ante formam generata sit alia substantia sibi similis. sed non est necessarium ut ante qualitatem generatam sit alia qualitas agens. sed bene est aliquid ante qualitatem ut est potentia qualitas scilicet materia.
Materia non cognoscitur per se sed per formam
Qui nescit rem nullum nomen ei imponit sive dat quia nullus aliquod nomen dat ei quod nescit. Unde hemus quod rebus nobis notis nomina imponimus. Forma non est elementum nec elementatum sed est substantia addita elemento ut dicit aristoteles
Sequuntur aucto. viii. methaphisice.
Omnes substantie sensibiles materiam habent.
Triplex est substantia scilicet forma materia et compositum
Substantia .i. forma substantialis dat esse.
Diffinitiones essentiales quod datur per formam tantum quod per materiam tantum et quod per utrumque et prime sunt diffinitiones perfecte
In separatis a materia idem est quidditas et quidditatem habens: sed in aliis non sunt idem sed differunt.
Diffinitiones et forme rerum comparantur numero quia sicut in numero

addita vnitate. vel ablata non manz eadē spēs
nūi: sz alia z alia sic ablata vel addita aliq̄ diffi-
nitione vel for̄a nō manēt eedē spēs sz variātur
Itē sicut nūs nō suscipit magis z min⁹ sic nec dif
finitiōes vel forme magis vel minus suscipiunt
Lz oim sit vna mā̄. pma tñ cuiusz ē mar̄ia ppa:
Si agēs fūit diuīsū z mar̄ia diuīsa fcm est diuisuz:
Forsā sūt qdā nar̄alia q̄ nō hn̄t mar̄iā vel si hn̄t
nō hn̄t talē q̄lē gn̄abilia z corruptibilia: sz solum
hn̄t mar̄iam mobilē fm locum

¶ Hic dt ɔmētator q̄ ph̄s dat̄ itelligi corpa cele-
stia i qb⁹ nō ē mar̄ia c⁹ eē ē i poñā ad corruptiōz-
sz mar̄ia cor̄ ē aliq̄d exn̄s in actu scz corp⁹ iō dig
ni⁹ hz nomē sbcm q̄ mar̄ia Nō oim ē mar̄ia sz so
lū q̄z ē gn̄atio z trāssūptio adiuicē. z q̄cūq̃ sūt in
trāsmutabilia hor̄ nō est mar̄ia:
Cā vnitat̄ diffinitiōis est q̄ vna ps e⁹ ē vt mar̄ia
z alia vt for̄a: sz cā vnitat̄ mēz fo̅re nō ē alia nisi
q̄ vnū cor̄ ē in poñā. aliō vo i actu. vn̄ nl̄la ē alia
cā vnitat̄ corū nisi motor q̄ extrahit mar̄iam de
potentia in actum. ¶ Cōmentator

Forma fm diffinitionē ē a mar̄ia sepata sz nō fz
eē: q2 ipossibile est formā separi a mar̄ia fm esse:
Eēntia mar̄ie ē mediū it̄ eē i actu z nō eē i actu.
Forma dat esse rei.
Corpa celestia nō hn̄t mar̄iā in poñā ad corp⁹ sz
ei⁹ mar̄ia ē aliq̄d exn̄s in actu scz corp⁹ iō digni⁹
hz nomē subiectum q̄ mar̄ia.
Sic trānsmutatio fac̄ scire mar̄iā. sic opatio for̄az
Exit⁹ alicui⁹ de poñā ad actum nō largit̄ ei mul
titudinē sz perfectionem.

¶ Sequūt̄ auctori. ix. libri methaphi.

Duplex est potentia scz activa et passiva.
Potentia activa est principium transmutandi aliud inquantum aliud
Potentia passiva est principium transmutandi ab altero inquantum ab altero.
Nihil agit in seipsum. Nihil patitur a seipso:
Potentia rationalis est ad opposita. irrationalis vero ad unum tantum.
Eadem est scientia contrariorum.
Nihil fit quod impossibile est fieri.
Actus simpliciter precedit potentiam in uno autem individuo potentia precedit actum.
Duplex est actio quedam est transiens in materiam exteriorem ut edificatio et illa dicitur factio vel operatio factiva quedam est immanens sive intra manens in operante et est visio vel intellectio et illa dicitur actio activa:
Sempiternum prius est corruptibili
Non est timendum quod celum stet. i. a motu quiescat
Materia cuius esse est in potentia est causa fatigationis
In bonis est actus melior potentia. In malis vero est potentia melior actu quod patet quia actu sanum esse est melius quam posse fieri sanum sed posse fieri infirmum melius est quam actu esse
In eternis non est malum neque corruptio neque infirmum.
Malum semper sequitur pena. peccatum.
Omne quod cognoscitur cognoscitur secundum quod est in actu.
Circa entia vere in actu. i. circa substantias separatas non fit deceptio sed ignorantia non tamen talis ignorantia sicut est cecitas.
Commentator. Qui tollit a rebus suas proprias operationes non habet cerebrum aptum natum ad omne bonum quia tollit ab eis eorum proprias essentias.
Nihil agit actionem aliquam ad quam non habet potentiam
O dii deorum quorum opifex ego sum natura vestra corruptibilis est mea autem voluntate incorruptibilis.
Sequuntur aucto. x. libri methaphi.

I In vnoquoqꝫ genere est dare aliqđ pmum ꝛ mimum qđ sit metꝝ ꝛ mēsura oīum illoꝝ q̄ sūt in illo gn̄e lus

Mēsura pma dēr q̄titati ꝛ p q̄titatē ꝯn̄ti dēr a-

Mēsura omogeia. i. eiusđ gn̄is dꝫ eē suo m̄sura to.

Numerus ē vnitatū pluralitas.

Cōtria sūt q̄ sub eodē gn̄e posita sūt ꝛ marie a se innicē distāt ꝛ eidē susceptibili vicissim insunt ꝛ mutuo se expellūt. Priuatio ꝛ habit⁹ sūt radices ꝯtrarioꝝ. Vnū tm̄ vni est ꝯtrariū.

Nūs est multitudo vnitate mēsurata.

Media sūt in eodē gn̄e cū extremis

Matia negatie oñdit. i. matia cogꝰscit p puatione foraꝝ. Vir ꝛ feia n̄ dn̄t spē ſꝫ sꝫ vnū i spē aial

Masculinū ꝛ feim sūt dr̄e sex⁹ aial.

Cōtrarietas fm formā fac diuisitatē specificam ſꝫ ꝯrietas fm matiā nō fac diuersitatem specificam sed naturalem.

Corruptibile ꝛ incorruptibile pl⁹ dn̄t spē q̄ gn̄e.

Accn̄s ꝯtingit inesse ꝛ nō inesse

¶ Cōmētator dt. Mēsura cuiusꝫ rei ē sui gn̄is priꝫ in gn̄e sbe ē pm⁹ motor q̄ ē act⁹ pur⁹ sn̄ poña

Sequit̄ aucto. xi. libri methaphi.

O Omnis sba sēsibilis est mutabilis.

Quecūqꝫ trāsmutāt̄ hn̄t materiā.

Gn̄atio est ex ente in potentia

Tria sūt pncipia natalium. s. matia / foma / ꝛ puatō

Matia n̄ fit nec foma neqꝫ puatio ſꝫ totū ꝯpositū

Triplex est sba scꝫ matia forma ꝛ cōpositū

Nulla forma est materia sua: ſꝫ diuersoꝝ diuersa sunt principia.

Motus celi est eternus.

Primus motor ē act⁹ sine oīni poña: sbña sine oīni

accñte siplex sñ oi ppositoꝛ ē imobil' ipassibil' ⁊c
Prim⁹ motoꝛ mouꝫ sicͣ aiatū ⁊ desideratū. tn⁹
A pͥmo pͥncipio dependet celū ⁊ tota natura.
Speculatio ē optiꝫ ⁊ delcābilissimū.
Deū dici⁹ eē sēpitꝰnū ⁊ optiꝫ Actio itellect⁹ ē vita
Prim⁹ motoꝛ nullā hꝫ magnitudinē coꝛpalē
Impossibile ē eē i magitudie fita; poña ꝫ i finitā
Stellarū natura est eterna.
Impossibile ē eē aliqs sbas sepatas ñ mouētes.
Sequit aucto.xii.methaphi.
Vnum tm̄ est celum ⁊ nō plures
Primū pͥncipiū extra se nihil intelligit
In sepatꝭ a matꝰia idē est intelligēs ⁊ intellectuꝫ
Bonū vniūsi psistit in oꝛdine. qꝛ oia hn̄t oꝛdineꝫ
Etiā bonū vniūsi psistit in pͦ pͥn° ¶ Iꝫ nō eodē°
ad qd oia oꝛdinat. Entia nolūt male disponi
nec ē bonū pꝰalitas pͥncipatuum sit g̃ vn⁹ pͥnceps.
¶ Cōmētatoꝛ. Apud ar͛. ipa vꝰia sūt collcā a pti
cularib⁹ ab intellectu q̄ pcipit int̃ ea siꝰitudinē
⁊ facit ex eis vnā intentionē.
Nā nihil facit nisi rememoꝛata a caus̄ supioꝛib⁹
Op⁹ nate ē op⁹ itelligētie q̄ sūt dōꝛ itelligentie
Quicqd est in matꝰia pͥma poña passiua in pͥmo
motoꝛe est potentia actiua.
Quicqd est accñtale creaturꝭ essētiale ē creatoꝛi
Coꝛpa celestia sūt aiata ⁊ nō hn̄t alias ṽtutes aie
nisi intellectū ⁊ voluntatem.
In sepatꝭ a matꝰia idem est finis et efficiens.
Nō ē idē qd de pͥmo pͥncipio itelligit motoꝛ satꝰni
cū eo qd itelligit de ipo motoꝛ pͥmi mobilis
Vltia psꝑitas hois est ꝑ transfoꝛmationē ei⁹ si-
ne ptinuationē cū intellectu sepato.
In sepatꝭ a mā idē est disponēs ⁊ dispositꝰ

Ois ti⁹ ꝯcret⁹ duo signat. s. formā ꝛ sbēm illi⁹ forē
Scia dei causat res: sꝫ nr̄a scia cāta est a rebus.
Optia dispō intelligētiaꝝ ꝯsistit i mouēdo. vn̄ si
eēt aliq̄ intelligētia nō mouēs illa eēt frustra
¶ Auctoritates pmi libri phisicorum.
Scire ꝛ intelligere ꝯtigit circa oēs scias. qꝛ
pncipia sūt cāꝛ elemēta ex eoꝝ cognitione:
Tūc vnūq̄dq͡ꝫ arbitramꝰ scire cū cās ꝛ pncipia ei⁹
cognoscimus vsq͡ꝫ ad elementa.
Innata est nob̄ via cognoscēdi a ꝑioribꝰ ad ꝑꝑa.
Totum secundum sensum nocius est
Pueri pr̄s appellāt oēs viros prēs. et omnes mu-
lieres mrēs postea dētminānt vnūquodq͡ꝫ horum
Cōtra negātē pricipia nō ē disputādū. Uno icō
neniēti dato pl̄a ꝯtigūt. Q̄d nat̄e ē nl̄li accidit.
Nō finitiꝛ ifiniti soli q̄titati ꝯgruit.
Cōtinuū est diuisibile vsq͡ꝫ ad infinitum.
Quecūq͡ꝫ vni ꝛ eidē sūt eadē int̄ se sunt eadem.
Indiuisibile neq͡ꝫ finitum neq͡ꝫ infinitum est
Principiū dr̄ dupl̄r scꝫ tempoꝛ ꝛ magnitudinis
Q̄d v̄e est nulli accidit. et sbēꝫ.
Ois forā accn̄tal̄ i ꝯcreto duo significat. s. formā
Scd̄m oēs phōs ex nihilo nihil fit:
Tria sūt pricipia nat̄e scꝫ mat̄ia forāꝛ priuatio.
Ex infinitis s̄m speciem nihil ꝯtingit scire.
Subiectum est prius predicato.
Principia non fiunt ex aliis. neq͡ꝫ ex alterutris:
sed ex his fiunt omnia alia.
Principia semper oportet manere.
Infinitū s̄m q̄ hmōi semper est ignotum.
Intellect⁹ q̄ q̄rit accn̄s a subiecto sepato ē van⁹
et impossibilia querens.
In diuisiōe carnis ꝯtigit deueire ad mīmā car-

nē q̄si vlt̄ dixit nō manz eadē spēs caris filit̄ ē i a
liis rb⁹ nālib⁹ vñ i naturalib⁹ ē dāē maximū ꝛmi
De corp⁹ fitūꝑ depōez alic⁹ fiti tād ꝯsnit mū
Meli⁹ ē ponē ꝑncipia fita q̄ ifita ex q̄ habet qd
pctm̄ ē fieri ꝑ plura quod potest fieri ꝑ pauciora
Vle ẜ itellcū notī⁹ ē q̄ ꝑticulaē ẜ sēsū vñ ꝯit
d̄ vle dū itelk̄r ꝑticule dū sētit. Nil sibiꝑpi ē ꝯriū
Matia ñ ꝯgnoscit nisi ꝑ analogiā.i.ꝑ ꝯꝑatōem
Matia cū foꝛa ē cā oim r̄ꝝ q̄ fiūt sic ad foꝛam
mat.i.sbna composita est causa omniū accñtiū
Formaest diuinū quoddaz optimū et appetibile
Matia appetit formā sicut feia vir̄ ꝛ t̄pe bonū.
Priuatio q̄ ē i matia mlt̄ totiēs machiat ad male
Nihil appetit illd̄ qd̄ in sehabet ficium
Nihil appetit illud quod sibi est contrarium
Omnis resolutio stat ad materiam primaz
Matia ẜm se ē ex qua fit alid̄ ꝑ se et nō per accñs
¶Commentatoꝛ in prologo huius libri
Vltia ꝑfectio hoīs ē vt sit ꝑfect⁹ ꝑ scias specula-
tias ꝛ hoc ē sibi vltima felicitas et vita perfecta
Phūs vl̄ sapiēs ē l̄ v̄tuos⁹ natūalit̄ ẜ oēs sēs⁹ v̄tu
tū moꝛaliū q̄ sūt iusticia.castitas liberalitas ꝛ sīlia
Lib̄ phicoꝝ ē ꝑncipiū ꝛ radix toti⁹ phie natūalis
Nomen auctoꝛis huius libꝛi est aristoteles fili⁹
nichometi/vel anthomaci sapientissimus greco
rum qui scientias inuenit ꝛ compleuit ¶ Inue
nit quia quicquid scriptum est ab antiquis in sci
entiis non est dignissimum quod sit pars scien-
tie vel pꝛincipium. ¶ Cōpleuit.quia nullus eo-
rum qui secuti sunt eum vsq̧ ad illud tempus q̄
ē mille ꝛ quīgētoꝝ ānoꝝ addidit alīqd.nec īuenit
ī dict̄s e⁹ erroꝛē alic⁹ q̄titatꝭ. ꝛ tlēz v̄tutē i vnico i
diduo esse miraculosum est ꝛ extraneum.et quia

hec dispō in vno hoie fuit. iō dici dignius est diui nus potius quam humanus
Scietiarum quedā ē perfecta et ē illa que fit per causā. qdā est iperfecta. et illa est q̄ fit sn̄ cā. sicut exponit alexāder ar. p pncipia itelligit cās efficiētes
Per causas intelligit causas finales
Et per elementa intelligit materiam et formam
Totum nihil aliud est nisi oēs ptes simul sūpte
In spermate et pma gn̄atōe hois nō cessāt ptes spmatis corrūpi et fieri ptes hois. donec fo͞ra hūana sit ↄpleta et h̄ verum est si fo͞ra recipit pticipatōem si āt nō illō nccitate accidit i accn̄tibus ppis fo͞re
Trāmutatō accn̄lis et sbalis ↄueniūt i h̄ q̄ /gn̄ate. sūt mutatio rerum de vna dispōe i aliā. sed drn̄t quia trāsmutatio sbalis trāsumtat nomē et diffitōem rei accidētalis vero tantum nomen transmutat
Materia prima nullā in se hz formam sed est in potentia ad recipiendum omnes formas
Materia nō ē sua potētia. qr potētia ē i gn̄e rela
Cōsuetudo ē altera natura /tōis mā i gn̄e sbe.
Materia prima non potest separi ab omni fo͞ra
Sequuntur autorita. ii. libri phisi. aristotelis
Natura est pricipiū et causa motus et quietis in quo est primo per se et non per accidens
Omne ens artificiale mouetur ab extrinseco
Cecus natus n̄ pt disputare de coloribus q̄tū ad rē. sed
Tota sba artificialiū ē eorum mat͞ia. /q̄tū ad nomē
Fo͞ra et mat͞a n̄ sūt bz rē separata sed bz nomē et rōnē
Fo͞ra dr natura. mat͞a dr natura. sed fo͞ra dr magis natura q̄ mat͞ia. qr vnūqdq3 nō magis dr bm id quod est i potentia. q̄ scdz id quod est in actu
Subiectum et eius propria passio sunt eiusdem considerationis.

Abstrahentium non est mendacium:
Naturalia diffiniunt cū motu a materia sēsibili
Matia ꝛ forma sunt eiusdem consi derationis
Ars imitat naturā iq̄tuꝫ pt. Fora ē finis matie
Finis nō ē solū rei vltimū sꝫ etiā vltimū ꝛ optimū
Nos sumus quodammodo finis omnium
Nos vtimur ōnibus que sunt tanq̄ propter nos
Homo generat hominem et sol
Matia pporcionata fore ē de ꝯsideratōe natlis
Quatuor sūt cāe ꝛc. Aliq̄ sibiinuicē pnt esse cause
Idem aliter se habens est causa oppositorum
Eadem causa est causa contrariorum
Cui⁹ pñtia ē cā salutꝭ.e⁹ absētia ē cā piclitatōis ꝛ
Causa ꝛ effect⁹ simul sūt ꝛ nō sūt /mortis
Causa et effectus debent esse pporcionata
In celestibus nihil videmus fieri a casu
Cause p se sūt finite. sꝫ cāe p accidēs sūt infinite
Infinita vni accidunt. Fortūa ē cā pꝫ acci
dēs i his q̄ fiūt a pposito pꝫ finē. Bōa fortūa ē qñ
aliq̄d boni accidit. mala āt qñ aliq̄d mali accidit
Enfortuniū est quando aliq̄d magnū bonū euenit
Qui paꝝ discit apud itellectū quasi nihil discit
Fortūa nō ē nisi i agētib⁹ a pposito. sꝫ casus bene
est in animalibus ꝛ rebus agētibus a pposito vn
de dicit q̄ equus venit ad stabulū a casu et ibi sal
uat⁹ est a lupo et tripes a casu cecidit. et ibi stetit
Frustā ꝛ vanū ē illō qō ē ordiatū ad aliquē finē. ꝛ il
Oē p accidēs reducit ad aliqō p se. lō ñ icludit
Illud quod est p se est pri⁹ eo qō est per accidens
Fora ꝛ effect⁹ finis ꝛ efficiēs sepe coicidūt. Ma
tia vo ꝛ efficiēs nūq̄ coicidūt simil'r māꝛ finis
Entia non mota āpli⁹ nō sūt phisice ꝯsideratōis
Que sūt mouētia et mota illa sūt ꝯsiderōis natl'

Natura agit propter finem
Finis ponit necessitatē his que sunt ad finem
Finis i opabilib9 ē sicut ꝑncipiū i speculabilib9
Cōmentator Forme accn̄tales dicūt ipse
forme artificiales in substantiis materialib9
Uia hūana ē media it' foras nat'les z abstractas
Qui dicit nāz n̄ agē ꝑpt' finē tollit sollicitudiez
Sequūt' auto.iii.phi.ar] ¶ dei ēca illa iferiora
I Gnorato motu: necesse ē ignorare naturā
i Omnis motus fit in tempore et in loco
Tot sunt species mot9 quot sūt spēs entis
In quolibet reperitur actus et potentia
Motus est act9 entis i potētia scdm qd i potētia
Omne movēs naturale in movendo movetur
Actio z passio sūt vni9 mot9 z i passo sic' i subiecto
Quodcunqȝ fit necesse est accipere finem
In perpetuis non differunt esse et posse
Nullū corp9 ē actu ifinitū. Infitū ħȝ qd hmōi ē ig
Unūquodqȝ resolvit' in id ex q̄ cōponit'.)notū
Idem est motus totius et partis
Cōtinuum est divisibile in infinitum
Infinitū hȝ rōez ptis z n̄ toti9 z hȝ rōez mat'ie z n̄
Totū et perfectū ē cui nihil deficit. /forme
Numerus causatur ex divisione continui
Cōtinuū ē ifitū ħȝ divisionē. nūer9 vo ħȝ appōez
Commentator in prologo huius terci libri
Quidā hoies ita erāt ꝯsuete cōedē venenū qd e-
Quidā ꝑpt' vsū audiēdi fabulas ne rat eis cib9
gauert' pricipia vā ꝑ se nota. vt ē illd ex nihilo nit'
Fides vulgi fortior est q̄ꝫ fides phōꝝ /fit
Qui in principio addiscit philosophiaȝ nō bn̄ po
test audire leges: sed qui in principio addiscit le
ges non impeditur posse audire philosophiam

Sequūtᷣ aucto.iiii.phisicoꝝ

q Uod non est nusq̄ est.
Rebus mobilibus queritur locus.
Oē corpꝰ ē i loco ⁊ i oī loco ē corpꝰ Uñ dici solet q̄
nō ē corpꝰ sine loco nec locꝰ ē sine corpore.
Locꝰ duplex ē.s.ꝯōis ⁊ ppꝰ.Cōis ē i quo plᷓa sūt cor‑
pora.ppꝰ ē i quo ē tm̄ vnū corpꝰ. Locꝰ ē tīꝰ corpis
ꝯtinētꝫ imobilᷣ pmū.i.locꝰ ē vltia supficies corpis
Ex rebꝰ itellectualibꝰ nl̄la ē magitudo. ꝯtinētꝫ
Foᷓa ⁊ matᷓia nō sepantᷣ a re:s; locꝰ sepatᷣ:
Multiplr dr̄ aliqd i alīo Unoº sic ps i suo toto.
Alioº sic digitꝰ i manu Tercioº sicut totū i ptibꝰ
vt domꝰ in parietibꝰ ⁊ fūdamēto Quartoº sicut
spēs i gn̄e vt hō i aīali Quitoº sic genꝰ i spē vt ani
mal i hoīe Sextoº sic foᷓa i mā Septio sic effcūs
i suo efficiēte Octauoº sicut aliqd i fie q̄ locatū ē
Nihil ē in seipso pmo ⁊ p se. in loco:
Locꝰ ꝯtinet ⁊ ꝯseruat locatum
Unūqdq̄ tūc pulcherime demrātᷣ cū ośdītᷣ qd ē
ipm ⁊ cū accn̄tia ppa ośdūtᷣ sibi ineē ⁊ cū opposi
ta circ̄ ipm soluūtᷣ Locꝰ ē equal locato
Oē corpꝰ iꝗtū ē p se est in loco.
Unūqdq̄ refertᷣ naturalit ad locū sibi ppuꝫ
Non est vacuum in natura
Uacuū ē locꝰ i q̄ nl̄lū ē corpꝰ i quo tn̄ aptū natū ē
Nō entꝫ nō sūt spēs ⁊ drē eē corpꝰ
Uacui ad plenū vl non entꝫ ad ens nulla est pro
portio vel cōpatio. Necesse ē di
uidi excellēs ⁊ excellētiā ⁊ in illō qd excellitᷣ
Uñ excellēs ⁊ excessū sēp dnt in aliquo ꝯuenire:
Cōtrarioꝝ eadem est materia
Tp̄s exeqtᷣ motū q; q̄ nō apphēdit tempus non
apprehendit motum.

Tps ē nūs mot⁹ ꝫm p⁹ ꝛ posteri⁹ id ē p⁹ ꝛ posteri⁹ sunt in motu ꝓut nata sūt comphendi in anima
Nihil hēm⁹ de tpe nisi nunc ꝛ pn̄s tempus
Tempus est mensura motus reꝝ mobilium
Oia q̄ fiūt in tpe tabescūt ꝛ senescūt simul cū tpe
Sempitꝰna non sunt sub tempore
Tps est passio motus ꝛ p̄cipue motus celi
Cōmē. Celū n̄ ē i loco p se ꝫ p accn̄s scꝫ rōe cētri
Quātitas nō ē de gn̄e v̄tutū actiaꝝ simplr
Successio motus causat ex resistentia medii vel mobilis vel ex resistentia vtriusq̄
Tps ē nūs prioꝝ ꝛ posterioꝝ exn̄tiū in motu
Sequunt auctoritates q̄nti libri phisicoꝝ
O is mot⁹ recipit denoiationē a t̄mio ad quē
Medium comparatum ad vnum extremorum habet rationem alterius extremi
Fuscum comparatum ad album nigruꝫ eē dicit
Motus ē trāsmutatio successiua q̄ fit in tpe sed mutatio est trāsmutatio subitanea q̄ fit i istāti
Mutatiōes ꝓpe dcē st̄ due spēs. s. gn̄atio ꝛ corruptio
Gn̄atio ē mutatio de nō eē ad eē
Coꝛruptio est mutatio de eē ad non esse
Ad sbam nō fit mot⁹ qꝛ sbe nihil est contrarium
Mot⁹ tm̄ ē i trib⁹ p̄nt̄ q̄ sunt q̄titas q̄litas et vbi
Mot⁹ i q̄litate dr̄ altatio In q̄titate dr̄ augmētatō vl̄ dinutio In vbi dr̄ locatō l̄ ꝫ locū mutatō
Ois motus fit a ꝯtrario in ꝯtrarium
Cōtinua st̄ q̄ꝝ vltia st̄ siml̄ vt cutis ꝛ caro:
Cōtigua st̄ quoꝝ vltia st̄ siml̄ vt cutis ꝛ camisia.
Coñr se hn̄tia st̄ it̄ q̄ nō ē mediū eiusdē generis licꝫ it̄ ea st̄ alia media vt dom⁹ ꝯñr se hꝫ ad aliā domū int̄ quas nō est aliq̄ domus media.
Quies ē ꝓuatio mot⁹. Cōmentatoꝛ

Oēs gētes ponūt pncipia noiationū eē nomen ꝫ
v̄bū cuiuslibꝫ forē mobił.
Elemēta sūt ꝯria ꝑꝫ suas q̄litates n̄ ꝑꝫ spēs ꝛ forās
Qualitates elemētoꝝ n̄ sūt eoꝝ forē sbales lꝫ assi
milēt forīs sbalib⁹ vn̄ caliditas n̄ ē forā sbal' igis

Sequūt aucto. vi. libri phisicoꝝ

Cōtinua sūt quoꝝ vltia sūt vnū vt cutis ꝛ caro.
Nlla ꝯtinuū pt eē ex idiuisibilib⁹ vn̄ liea n̄ pt
Diffinitū ꝛ diffinitio sūt ei⁹ d matie. ꝯponi ex pūctis
Ois q̄ntitas ē diuisibił. ꝯtinuā .i. mediā.
Int' q̄libꝫ pūcta signata iꝯtinuo ē dare lineam
Pctū nec ē ꝯtinuū nec ꝯtiguū nec freqnt' se hn̄s
Cōtinuū ē diuisibile i sp diuisibilia: cū alio:
Oē corp⁹ ē mobile ꝛ oē mobile corpus
Ois mot⁹ est in tpe. mouet':
Oē qd mouet' ē diuisibile q2 ptim ē in t'mio ad quē
Termin⁹ cuiuslꝫ rei ē sp idiuisibilis.
Indiuisibile moueri nō pt nisi ꝑm accn̄s.
Nlla mutatio ē ifinita ꝑꝫ ꝯtios sꝫ ꝑꝫ tp̄s bn̄ pt eē
Indiuisibile ē ꝯti⁹ idiuisibił. ifinita vt mot⁹ celi.
¶ Cōmētator. Forma ē res idiuisibił.
Gn̄atio ꝛ corruptio sūt t'mi alt'atiōis.
Alt'atio ē diuisibił. Gn̄atio ꝛ corruptio ē idiuisibilis

Sequūt auctori. vii. phisicoꝝ

Omne qd mouet' ab aliquo mouetur
In mouētib⁹ ꝛ motis nō ē ire in ifinitū ꝛ g̃ ne
cesse est deuenire ad pmum mouens.
Mouēs ꝛ motū simł sūt ꝛ int' ea nō ē dare mediū
Uirt⁹ ē dispō pfecti ad optimum.
Unūqdq3 tc dr pfectū cū attigit v̄tutē ei⁹ ꝓpam.
Ab expiētia pticularium accipim⁹ vlem sciam
In q̄escē° ꝛ cedē°. s. mūdāis aīa fit sciēs ꝛ prudēs
Infātes ita bn̄ n̄ pn̄t iudicare v̄itatē sic senes

Alteratio solum ē in tercia spē q̄litatis.
Sola vniuoca ⁊ non equoca sunt comparabilia.
Equiuocationes latent in generibus
Omne corpꝰ ē mobile et econuerso.
¶ Cōmētatoꝛ. Queda͂ sūt ꝑpōes in q̄bꝰ nec a͂ns est veru͂ nec ꝯn̄s tn̄ in ipsis ꝯn̄a est vt si asinus volat asinus habet pennas.
Uidi arietem ambulare huc et illuc multotiēs et hoc non posset fieri si pꝛincipium motus esset in capite vt dixit galienus
Perfectio rerum consistit in diuisibilibus.
Uirtus est perfectio quedam.
Sequūť aucto. viii. phisicoꝝ.
Motꝰ est q̄ꝺ vita hoibꝰ in natura subsistētibus
Peccat volūtarius sciēs q̄n eꝯrio vtiť scia.
Motus est eternus.
Mundus est eternus.
Pꝛius oꝫ eē combustibile an̄q̄ cōburatur
Finiti et infiniti nulla est ꝓpoꝛtio.
Homo diciť minoꝛ mun͂dꝰ
Moueri ex seipso ꝓpꝛium est animalis. ꝺēs.
Gutta vltia i v̄tute p̄cedēs cauat lapidē sꝫ n̄ p̄ce
Grauia ⁊ leuia ꝑ se nō mouēť a gn̄ante sꝫ mouēť a remouēte ꝓhibēs ꝑ accidens.
Pꝛimū mouēs mouet magis q̄ vltimum.
Infinitis nō est dare p̄mum p̄ncipium.
Oē q̄ꝺ mouēť ab aliquo mouetur.
Accn̄s nō est necessariū sꝫ ꝯtingit non esse
Possibili posito i eē nullū sequitur impossibile.
Qn̄cūq; aliq̄ ꝯiūcta sť i vnū si vnū p̄t eē sn̄ altō ⁊ alteꝝ eꝯūso sine ipō vt si ꝯtingit dare aliq̄ꝺ q̄ꝺ simul mouēť ⁊ aliq̄ꝺ q̄ꝺ tm̄ mouēť. ḡ et est dare aliq̄ꝺ q̄ꝺ tm̄ mouēť ⁊ nō mouēť.

Impossibile est mouēs moueri eo motu q̄ mouet
Oē q̄ mouet ex se diuisibile ē i ptē mouētē ⁊ motaz
Prim⁹ motor oīno ē imobilis per se et per accn̄s
Prim⁹ motor tm̄ est vn⁹ et eternus siue ppetuus
Motus localis est primus omnium motuum
Sol⁹ mot⁹ localis est ꝯtinuus vere et perpetu⁹.
quia non est medium inter motum et quietem
Mot⁹ c̄cūflexus nō ē ꝯtinu⁹ q̄a ē int̄polat⁹ q̄ete
Mot⁹ c̄cularis ē ab eod̄ ad idē media
In c̄culo nō est dat̄ pncipium et finem in actu
Mot⁹ c̄cul'is ē pri⁹ mot⁹ oīz ⁊ ē mēsūa oīz motuum et solus vniformis
Celū secūdūz se totū nō q̄escit sed mouet ꝯtinue
Pri⁹ motor nl'lā hʒ magitudinē nec fitā n̄c ifitā.
vnde ipse est incorporeus indiuisibil' et eternus
Perpetuum prius est corruptibili
Impossibile est in corpe fito eē potiam infinitam
Pri⁹ motor ē ibi vbi velocissi⁹ ē mot⁹ scʒ in oriēte
Cōmē. In ꝓlogo h⁹ libri.viii. h̄ nom̄ hō d̄r equoce de eo q̄ ē pfect⁹ p scias speculatias ⁊ de aliis hoī
Sapiēs nālit' ē v̄tuos⁹ h⁹ h̄ ē de sciēte ⁊ igōrāte
Agēs nō posse agē ē ipossibile ⁊ diuutō agēt' cuʒ h̄ sit ꝯ natūaz agēt' sʒ ipʒ dicē posse agē ē ipossibile
Ex nihilo nihil fit est error et deceptio
Homo dicitur paruus mund⁹
Expimētū smonū veoꝝ ē vt ꝯueniat reb⁹ sensatis
Gn̄ans dat gn̄ato formā ⁊ oīa accn̄a ꝯuenientia ad formaz In cāis eēntialit' subordiat' nō pōt ire in infinitū. sed in accn̄taliter subordinatis.et hoc non est impossibile
Priʒ ātiquū nil' agit i istis iferiorib⁹ sine 2⁰ ātiquo
Int' omia ētia q̄titas adherʒ immediatius sb̄e
In celo non est infinita potentia actiua sʒ passiua

Primus motor est in oriente et ꝓpter h leges que dam adorant ipsum versus orientem

Incipiūt auct. sup pmū librū de celo z mundo

Continuum est diuisibile i sēper disibilia
Nihil est perfectum nisi trinitas
Perfectum est cui nihil deficit
Omne totum et perfectum super tria ponimus:
Totum vniuersum esse perfectum necesse est
Natura apta nata est facere sicut fecit ex quo habetur quod ad perfectionem vniuscuiuslibet rei tria requiruntur scilicet substantia siue natura vtus et operatio Mixto nō ꝯpetit mot⁹ nisi rōe ele mēti p̄dominātꝭ in ip̄o Mot⁹ ccularis nō hz ꝯriū
Unum tantum vni est contrarium
Motus circularis est primus omnium motuū
Perfectum naturaliter prius est imperfecto
Celum nec est graue neq; leue
Totum et pars mouentur ad eundem locum
Si alicui inest vnus motus preter naturam etiam inest alius motus secundum naturam
Celū ē igñabile z icorruptibile i augmētabile et i alťabile
Celum elongatum est a conrtariis
Celum non potest suscipe peregrinas imp̄ssioēs
Deus et natura nihil faciunt frustra
Paruus error in principio maximus erit in fine
Pricipia sť mīma i q̄titate maxīa vo i ivētitate
Non est dare aliquod corpus actu infinitum
Finiti ad infinitum nulla est proportio
Nō sūt pl'es mūdi nec īpossibile ē eē pl'es mūdos
Indiuidua alicui⁹ spēi nō drñt specie sed numero
Differt dicē celū z h celū q̄ hz formam in materia
Nō sūt pl'es mūdi qꝛ tota mā a sua forā ē ꝯphēsa
Triplicit' accipiť celū.s. ꝓ octaua spera ꝓ corpore

quito et p to° vniu͂so. Ex̄ celū nl̄lū ē corp⁹ sū nil' ē
Ex̄ celū nc̄ ē loc⁹ neqꝫ tp⁹ neqꝫ vacuū sz ibi sūt ētiā
ialtrabl'ia i passibl'ia optimā vitā ducētia q̄ toto
et'no pficiūt. A p° q̄d ēte ꝯmunicatū ē oib⁹ eē ꝛ vi
uē his quidem clarius his vero obscurius
Oia q̄ mouēt q̄n veniūt ad locū ꝓpium quiescunt
Oportꝫ inquisitores veritatis non esse inimicos
Impossibl'e ē aliq̄d eē et'nū q̄ hēat pon̄az nisi sit
aliq̄n
Omne quod est generabile. i. nouum a parte an
te non potest esse perpetuum a parte potest
Quidq̄d ē icorruptibl'e ꝛ igñabl'e hꝫ ē ꝑpetuū. ꝛ eꝫ
Omne corruptibile de necessitate corrumpitur
Uirtus est optimum alicuius quod potest
Uirtus actiua terminatur ad maximum
Uirtus autem passiua ad minimum
Materia est causa esse vel non esse
Cōmē. Celū ē q̄si mediū ꝛ ligamtū quoddam int'
generabilia et corruptibilia eterna
In celestib⁹ nō sūt plūa indiniduā sb̄ vna specie
Celum non habet materiam que est in potentia
ab esse. sed eius mateeria est corpus in actu
Res ē itellectiua p forā ꝛ ē sēsitia per materiaꝫ
Unde actiua diffinitur in vltimo augmenti sui
sed passiua in vltimo detrimenti sui
Sequūt' auctoritates .ii. libri de celo et mundo
CElum mouetur sine labore et pena
Amabile est a melioribus persuadere
Celū est aiatū ꝛ hꝫ principiū sui mot⁹ i se
Cuiuscunqꝫ rei est aliqua operatio illa est finali
ter propter ipsam
Oportꝫ motū celi eē ēca aliq̄ fixum sicut est terra
Nullum violentum est perpetuum

Si vnū ꝯtrarioꝝ ē ī natura ꝛ reliquū ē ī natura
Eadē est materia ꝯtrarioꝝ. Celū est rotūde figure
Figura sperica ꝛ rotūda ē nobilissīa oīm figuraꝝ
Unū est prius multo. ꝛ simplex composito
Motus celi est mensura omnium motuum
Motus celi ē cōtinuꝰ. ꝑpetuus et vniformis
Natura ex possibilibꝰ facit sēper qđ optimū est
Oīs motꝰ natꝰl' ē debil' ī ꝑncipio. ī fie fortioꝛ sꝫ eꝯ
ūso motꝰ violētꝰ ī ꝑncipio ē fortioꝛ. ī fie debilioꝛ
Oīs motꝰ ī potētia ꝛ defectu. est accñs ꝑꝑt' naturā
Opposita iuxta se posita magis elucescunt
Stelle sunt eiusdē nature cuius est celum
Stelle in istis īferioribꝰ calorē generāt a lumie
Motus natus est calefacere et ignire
Magis diligimus illa scire de quibus maximaꝫ
dubitationē habemus per quasdam rationes de
biles q̄ notioꝛa per rōes efficatiores
Illđ qđ ꝑ paucas rōes acq̄rit' facilꝰ acq̄rit' sꝫ qđ
per plures rōes acq̄ritur difficiliꝰ acquirit'
Mirabilia nature sūt multa
Illud qđ bonitatē ꝑ pauciores actōnes partici-
pat nobilius est q̄ qđ per plures eam participat
Cōmēta Nccē ē oē aīatū corpꝰ nobiliꝰ eē īaīato
Oīa entia nihil intēdunt per suas oꝑationes ni
si q assimilentur primo principio mobili
Absētia matīe ē cā etn'itatꝯ.
Entia diuīa ꝛ etn'a agūt ꝑꝑt' se pria itētione. se-
cūdaria vero intētōe ꝑꝑt' ꝯseruatōeꝫ inferiorū
Stella est densioꝛ pars sui oꝛbis
Melius est scire modicum de rebus nobilibus
q̄ multum de rebus ignobilibus
Sequūt' autoritates. iii. libri de celo et mūdo

P Lurima ꝯsideratio scie nāāl' ē de corpib⁹.
Impossibile ē diuisibile ꝯponi ex idiuisibilib⁹.
Ordo est a ꝓpria natura rerū naturaliuʒ
Elemēta nō sūt ifinita ꝛ sūt.iiii. s. ignis aer aq̄ et terra.
Elemēta sūt gn̄abilia ꝛ corruptibilia deorsū
Fini nihil ē ꝯriū. Oē leue sursū ꝛ ōne graue
Si totū vniuersū de nouo gn̄aret ncc̄e ē vacuū esse
Elementa sūt pria corpa ex q̄b⁹ ꝯstāt alia corpora
¶ Cōmē. Qualitates prie elemētoꝝ nō sūt eorū for-
me. Tria fecerūt auicēnā errare i nāalib⁹. s. ex-
piētia/ ꝯfidētia ꝓprii igenii/ ꝛ ignorantia logice
Ex q̄ ex mā pria aliqd fit ncc̄e ē ipsā situatā eē in
Sequūt aucto.iiii. de ce. ꝛ mū. vniuerso
E Xtremū celi dr̄ sursum sʒ mediū dr̄ deorsum
Leue dr̄ q̄ sursū mouet' graue vo qd deorsuʒ
Ignis ē leuis t'ra vo grauis. Uacuū nihil est.
Oia corpa iferiora hn̄t grauitatē preter ignē
Medium contrarium est extremo.
Forme ē ꝯtinere sʒ materie est contineri.
Grauia ꝛ leuia mouēt' ex seipsis in sua ꝓpria lo-
ca nisi sit ipediēs vū ꝛ imediate q̄ꝛ mediate mo-
uent' a gn̄ante vel a remouente.
¶ Cōmētator. Agēs nō hʒ et'na nisi ſm silitudi-
nem in q̄ntū scʒ agēs dr̄ fo'a finis ꝛ ꝯſuās
Agēs trāsmutans materiam ad formā sbalē t'nſ-
mutat ipsā ad accn̄tia ꝓpria illius forme.
Fitatio ꝛ t'miatio inueniūt' i reb⁹ ꝑ suas formas.
Incipiūt aucto. sup primū librū de gn̄atiōe
O Mniū t'nsmutationū hn̄tiū ad seiuicē cād ē mā
Pauca respicientes de facili enūciant
Gn̄atio est qn̄ totum scʒ cōpositū ex mā ꝛ fo'a
t'nsmutat' i totū nl'lo sbo sēsibl'r t'manēte i eod.
Qualitas simbola. i. sil' scʒ in spē et nō in nūero.

eadem manet in generato et corrupto
Ex nihilo nihil fit
Passiones nõ sunt separabiles a subiectis
Generatio vnius est corruptio alterius: propter hoc generatio et corruptio sunt eterna
Quod non est cognitum non est ens
Ille.i.mã pma maxie ⁊ ppe ẽ sbcꝫ gñatõis ⁊ corruptiõis susceptibile vñ sbcꝫ gñatiõis et corruptionis ẽ mã pma Matia ñ ẽ q̃titas sꝫ ẽ illd cuiꝰ tinꝰ ẽ q̃titas. Matia nũq̃ sepat ab aliq̃ forã:
Omne agẽs naturalit in agendo repatitur
Agẽs ⁊ patiẽs sũt i pncipio dissimilia: ⁊ i fine sũt siãia. siãia in gñe. dissimilia vero in specie
Agẽs ⁊ paciens nõ agunt nisi approximata
Finis non agit nisi methaphorice
Habitibus pñtibus existẽtibus in matia cessat omnis motus ⁊ transmutatio:
Elementa non manẽt actu in mixto sed virtute
Mixtio est miscibilium alteratorum vnio
¶ Cõmẽtator Qẽ ens natãlr ẽ ꝯgnitũ a nobꝫ q̃ nõ ẽ ꝯgnitũ a nob nõ ẽ ens natalit nõ ẽ credẽdũ q̃ ille pmꝰ mgr scꝫ ar̃ aliqd sine fortirõe dixerit Albtꝰ: qd mihi de miraculĩ diuis cum de rebꝰ naturalibꝰ loq̃r Cõpõ scda p̃supponit pmã ꝯpõnẽ ꝗꝛ compõ prima est scdm compositionis causa Prima cõpositio est composita ex matia ⁊ forma Sꝫ cõpõ secunda est accidens subiecti:
Sequunt auctoritates scdi libri de gñatiõe:
Elemẽta actia ⁊ passia sĩ adinicẽ cũ subiecto Calidũ ẽ qd ꝯgregat omogenia iq̃tũ omogenia.i.q sĩ eiusd gñis ⁊ segregat eutrogenia.i.q sĩ diuẽsi gñis Frigidũ ẽ qd ꝯgregat tã enterogeia q̃ omogenia Humidũ ẽ qd male ẽ detẽmiabile tẽmio

pp̄o bn̄ tn̄.t̄minabile t̄io alieno Siccū ē qd bn̄ ē t̄miabile t̄mio.pp̄o male āt t̄mio alieno.
Calidū z frigidū humid z siccū sunt pme q̄litates elemētoꝝ ad q̄s om̄s alie reducunt.
Quatuoꝛ sūt elemēta.s.t̄ra q̄ ē frigida z sicca.aq̄ ē frigida z humida.aer ē calid⁹ z humid⁹.z ignis q̄ ē calid⁹ z sicc⁹ ¶ In h̄ntib⁹ simbolū.i.siłitudinē facił ē trāsit⁹.i.t̄nsmutatio ‖ Facili⁹ est vnū trāsmutare q̄ꝫ multa. Flāma ē fumus ardēs
Infinita ptrāsire ē īpossibile
Necē ē corpa mixta p se stare ex elemētꝭ oib⁹ z nō ex vno tantum.
Ex eiusdem sumus z nutrimur.
Matia ē cā q̄re aliq̄ possunt esse.
Ignis est ꝯtrari⁹ aq̄ z aer terre.
Matie ē pati.agere vō alicui⁹ pon̄e scꝫ forme
Igis s̄n supioꝛi agēte qd est celū deti⁹ agit q̄ꝫ organū artificis sine artifice.
Mot⁹ sol' z alioꝝ planetaꝝ in obliquo circulo est cā ḡnatiōis z corruptionis reꝝ inferioꝝ.
Cōtrarioꝝ contrarie sunt cause.
Idē manēs idē.sp aptū natū est facere idē.
Ḡnatio et corruptio sunt ppetua.
Aduēiēte sole aialia redibūt recedēte vō pibūt
Uita z tp̄s vniuscuiusqꝫ nūm h̄ꝫ z mēsurat certa periodo.i.certa reuolutione z mensura.
Natura desiderat sp qd melius est.
Meli⁹ ē eē q̄ꝫ nō eē. re a p° pncipio.
Impossibłe ē oīa manere eod nūo.ppt lōge dista
Ḡna° z corrup° ppetuāt c̄cularit̄ z n̄ s̄ꝫ rc̄itudiꝫ
Quoꝝ s̄ba depit nō redeūt eod nūo sꝫ sp̄ē.
¶ Cōmē. Cōcauū orb lune ē q̄si forma ignis.
Tp̄a āni c̄cularit̄ currūt ppt motū sol' circularē

Incipiūt aucto. sup pmū librū metheoroꝝ

Mundus ꝯstat ex quatuor elementis.
Totꝰ mūdꝰ sēsibilis ꝯtiguꝰ ē latiōibꝰ supio
ribꝰ celi sēsibil' vt inde tota eiꝰ virtꝰ gubernetur
Motꝰ celi ē ꝑpetuꝰ. Motꝰ celi ē pmꝰ oim motuū
inferioꝝ. Corpa celestia motu suo gnāt calorē
in istis inferioribꝰ. ipa tn̄ nō recipiūt ꝑegrinas
impssiōes q: calefieri non pn̄t.
Aer z ignis mouentur circulariter.
Cōmen. Nō est stella sed est quedā impssio aeris

Sequūt aucto.ii.metheo

Cū ꝯgelāt nubes fit nix s; cū vapor ꝯgelat fit
pluuia cū āt ꝯgelat pruina fit grādo.
Interiora trez ēt aialium in estate sūt frigida z
in hyeme sūt calida.
Cōtrariū circūstās suū ꝯtrariū fortificat. ipsū ꝑ
antipistasim.i.ꝑ resistētiam:
Dl'ce ꝑpt leuitatē fert sursū s; salsū ꝑpt grauita
tē subtus manz z g° aq̄ pluuial' dl'cis ē. maris āt sal
sa

Sequūt aucto.iii.metheo.

Humidū nō est sine sicco nec siccū sn̄ humido
Aq̄ magis fluūt de nocte q̄ de die
Vētꝰ ē vapor treus aeris supiora trāscēdēs eu; ꝑ
cutiendo z fortit' impellens.
Motꝰ tre cāt ex vapore in tra iclūso. Toni
truꝰ fit ex vapore igneo i vētre nub iclūso q̄ cū vē
trē nub exire d; ipm violent' rūpit z strepitū fac
sū sonū.

Sequūt aucto.iiii.metheo.

Qualitates pme elemētoꝝ sū.iiii. it q̄s due sū
actie.s. frigid z calid due vo passie.s. hūid et
sicca.
Putrefactio ē vltīa resolutio.
Oia elemēta putrefiūt ꝑt ignē.
Oppositoꝝ opposite sūt cē:

Que cũq3 a frigido cõponũt a calido resoluũtur. et econuerso
Excellẽtia frigiditatꝫ ipedit putrefactionẽ
Digestio fit a calido naturali.
Que cũq3 liqſcũt sũt ad modũ aque.
Oia corpa ignita z sub igne facta hñt calidũ i potentia vt cementum siue calx
Unũqdq3 ẽtiũ naturaliũ ẽ detmiatũ ad qñdã opationem. z inq̃tũ pt dr̃ ens. inq̃tũ vo nõ pt nõ dr̃ ens vt hõ mortuus non dr̃ hõ nisi equiuoce. et oculus dum põt facere opationez que est videre dr̃ ocul⁹. dũmõ nõ pt nõ dr̃ ocul⁹ nisi equoce: scz depictus vel lapideus

Aucto. sup pmũ librũ de aia

Scia ẽ de nũo bonorũ honorabiliũ
Una scia ẽ melior alia. vl̃ q2 est de nobiliori subiecto. vel q2 certior ẽ altera et ,ppt h̃ vtq3 scia de aia ẽ nobilior z melior aliis sciis naturalib⁹
Cognitio de aia vtil̃ ẽ ad oẽm vitatẽ z maxie ad sciam naturalem
Aia ẽ tanq̃ pncipiũ oim aialiũ
Aliorũ alia sunt pncipia.
Aial vl̃e aut nihil ẽ: aut posteri⁹ ẽ: q2 nihil nõ est in rerũ nat̃a vt voluit plo. Ul̃ si ẽ tũc posteri⁹ est vt motio rei siue intentio posterior ẽ ipa re
Accñtia magnã ptẽ ɔferũt ad cog̃scẽdũ qd̃ qd est id est sbẽm siue diffinitio subiecti.
Ois demr̃atiõis pncipiũ ẽ qd̃ qd ẽ.i. diffĩtio sbẽi
Oẽs opatiões q̃ sũt i aiaꝫ sũt toti⁹ ɔpositi ex corpore z aia z nõ ex aia tm̃
Uñ nulla opatio aie ẽ ,ppa in q̃ non cõmunicet corpori. vñ ipm intelligere non est ,pprĩu3 anime sed totius coniuncti.

Intellect⁹ vl' ē fātasia vel nō est sine fantasia
Triplex ē diffinitō. vna q̄ dat ad matīā tm̄ vt cū
dr̄ dom⁹ ē q̄dā ꝯstās ex lapidib⁹ ⁊ lignis. alia ē q̄
dat ꝑ formā tm̄. vt cū dr̄ dom⁹ ē q̄dā cooperimē
tū defēdēs nos a caumatib⁹ ⁊ ibrib⁹. Tertia q̄ da
tur ꝑ vtrūq;. s. cū dr̄ dom⁹ ē cooperimētū q̄dā de
fēdēs nos a caumatib⁹ ⁊ ibrib⁹ ꝯstās ex lapidib⁹
Nāl' diffit ꝑ matīā tm̄ vl' ꝑ matīā ⁊ formā/. ⁊ ligis
simul ¶ Impossibile ē corpa aīaliū resurgē:
Dicē aīaz gaudē l' t̄stari simile ē ac si qs dicat eā
texere vel edificare
Si senex hr̄ez oculos vt iuuenis viderz vt iuuenis
Intellect⁹ ē q̄d diuinū ipassibile ⁊ icorruptibile
Melius est dicere q̄ homo itelligat ꝑ aīam q̄ꝫ q̄
anima intelligat per hominem
Intelligere nam̄ corrūpit aliq̄ interi⁹ corrupto. s.
fātasia. ¶ Oportz artificē vti orgaīs. aī
mā vo corpi. ¶ Nō q̄libet aīa potest itrare quod/
libet corp⁹. sed quelibz aīa reqrit ꝓpriuz corpus
Aīa s̄m platonem est res manēs seipsum mouēs
Rectus est iudex sui et obliqui
Egrediēte aīa a corpe corp⁹ marcescit et expirat
Cōmētator. ¶ Artes n̄ drn̄t a seinicē nisi l' demō
strtaōis ꝯfirmatōe l' nobilitati sbci vl' vtroq; mō
Sbiectū scie de aīa nobilior ē sbiectis aliaꝝ sciaꝝ ⁊
demōstratō ei⁹ magis ē firma ⁊ iō p̄cedit alias scias
Aīalia sūt nobilissīa corpa gn̄abiliū ⁊ corruptibi
liū. ¶ Actus et potētia sunt differētie maxie op/
posite et reperiuntur in vnoquoq; p̄dicamēto
Intellectus agēs causat vniūsalitatez in rebus
Intellect⁹ s̄m ar̄. sciam ē abstract⁹ a corpe. ⁊ tn̄ i
possibile ē vt itelligat aliquid sine imaginatōne
Mēbra leonis nō differūt a mēbris cerui. nisi ꝑ

pter diuersitatē anime leonis ab anima cerui
Temistius Cū multa sūt dcā arī. q vtiq3 aliqs mi
rabit magis oibus mirari queit negociū de aīma
Si veritatē de aia cognouim9. valde introducto
rium est nobis ad omnem veritatem. nā ad om-
nes partes phie insignes dat occasiones
Aia seipaz cognoscēs digna ē de aliis fidē facē s3
si ipsa decepta fuerit. de q tūc fidē facere putabi
tur. q. d. de nullo. Nihil ē ociosū i nā s3 vnicuiq3 ē
ti ē op9 attbutū. Gen9 ē qdā cocept9 summati
collcūs ex similitudie sigularium
Intellectu nihil est diuinius
Vis q s3 appētias poeticas rcipiūt fabľas nihil
videt eē derisibili9. sic nec his q ocultū qrūt in
Sequūt auto. ii. libri de aia arī. tellectū i eis

Triplex est sba rex sc3 matia foia3 cpositū
Materia est potētia forma vero actus
Duplex ē act9 sc3 prim9 et secūd9. prim9 vt
sciētia. Secund9 vt speculari scdm scientam
Naturalia sunt principia artificialium
Aia ē act9 corpis organici. phisici vitā hnt i potē
tia sc3 ad opa vite. Aia ē sba. i. foia sbalis corpis
Nō oport3 qrere vtrū ex aia z corpe fiat vnū z vlt
ex mā z foia. Si ocul9 eēt aial vis9 eēt vtiq3 aia e9
Aiatum differt ab inaiato in viuendo
Uiuere dr qorupliciť. sc3 vegetare. sētire itelli-
gere z moueri s3 locū. et si vnum istorum alicui i
est hoc dicitur viuere
Aia mouet corp9 ad oēm drām positōis sc3 sursū
deorsū sinistrorsū dextrorsum ante et retro
Aial ē aial ppť sēsū tact9. Aia ē pncipiū quo pri
mo et principalit viuim9 intelligimus.
sentimus et mouemur secundum locum

Quatuor sũt potẽtie aie pncipales.s. vegetatia. sẽsitiua ⁊ scđm locũ motiua ⁊ itellectiua. he sic se hñt ad inicẽ q̄ vegetatia p̄t esse absq̧ sẽsitia. vt pt3 i plãtis ⁊ nõ ecõuerso. ⁊ sẽsitiua sine motiua fm locũ manet. vt pt3 i q̄busdã aialib⁹ ɔchilib⁹ ⁊ nõ ecõuerso ⁊ tam fm locũ motiua q̄ sẽsitia pñt eẽ sine itellectia vt p3 i aialib⁹ brutꝭ ⁊ ñ ecõuerso

In plãtis ẽ aia vna i actu s3 multe sunt in potentia. et ideo partes coru3 abscise viuunt

Intellect⁹ separat̃ ab aliis potẽtiis aie sicut ꝑpetuũ a corruptibili. Nõ solũ scim⁹ scia s3 ẽt aia. et etiã nõ solũ sanamur sanitate. s3 sanamur corꝑe

Vñ nõ solũ ois ɔparatio depẽdet a forã. s3 etia3 depẽdet a mat̃ia pncipali⁹ tñ dependet a forma

Actus actiuorum sũt in patiente p̄disposito

Potẽtie ɔgnoscũt̃ ꝑ act⁹. actus vero per obiecta

Nãlissimũ eni opeꝝ ẽ i oib⁹ viuẽtib⁹ q̄cũq̧ ꝑfecta sũt ⁊ ñ orbata ⁊ q̄ gñatões ñ hñt spõtaneã gñare sibi simile. vt eẽ diuinũ ⁊ imortale ꝑticipãt s3 id q̄ pñt. Nihil de numero corruptibiliũ ɔtigit idẽ numero manere sẽꝑ põt tñ vnũ ꝑmanẽ i spẽ ꝑ gñatione.

Scientia est vniuersalium

Vniũsalia sũt in aia. s3 ꝑticularia sũt ex animã

Anima intelligit qñ vult. s3 ñ sẽtit qñ vult q2 obiectũ intellctũs ẽ in anima vt vl'e obiectu3 sẽs⁹ ẽ ex animã vt ꝑticulare.

Duplex ẽ sẽsibile. sc3 ꝑ se ⁊ ꝑ accñs. ꝑ accñs vt aliq̄ sba ꝑticularis vt diarii fili⁹ Sẽsibile ꝑ se ẽ duplex sc3 cõe ⁊ ꝓpriũ. Cõia sẽsibilia sũt quinq̧. sc3 magnitudo mot⁹ q̄es nũerus ⁊ figura. S3 ꝓpriũ ẽ qđ ꝑ se sẽtit̃ ab vno sẽsu vt color a visu ⁊ sic de singul'.

Quinq̧ sunt sẽs⁹ sc3 visus auditus odoratus tactus et gustus

Sẽsus nõ decipitur circa ꝓprium obiectum

Color ē visibilis p se lumē ē act⁹ dyaphoni h3 qđ dyaphonū. Dyaphonū est aliqđ corp⁹ perspicuū3 vt aer et aqua et corpus celeste. lumen nec est corpus nec est fluxus corporis
Impossibile ē duo corpa eē in eodē loco
Illuminatō nō fit successiue z i tpe. s3 fit i instāti
Tenebra est priuatio luminis
Color non est visibilis sine lumine
Sēsibile positū extra sēsū nō facit sensationē
Son⁹ cāt ex collisiōe corpm aerē violēt frāgētiū
Echo ē son⁹ scđario fcūs ex repcussiōe soni prius facti
Vox est sonus animati tantum
Vox est repercussio aeris inspirati ad vocalem arthercam cum ymagine significandi
Inanimatum nullum vocat
Lingue congruunt duo officia seu opera nature scilicet in gustum et loquelam
Hō praue odorat z odoratū h3 peiorē multis animalib⁹. similr z gustū s3 tactū ctiorē oib⁹ aīalib⁹
Anima est causa corporis viuentis in genere triplicis cause. scilicet formalis finalis et efficient
Duplex est finis sc3 finis gratia cui⁹ et finis grā quo. i. finis intra et finis extra.
Nihil pprie nutritur naturaliter nisi viuū
Tres sunt potentie anime vegetatiue scilicet nutritiua augmentatiua et generatiua
Radices in plantis similes sunt ori bus i animalibus. quia ambo nutrimentum suscipiūt
Ignis augmētat i īfinitū ꝗ usq3 fuerit ꝯbustibile
Omniu3 natura cōstantiū positus est terminus et ratio magnitudinis et augmenti
Alimētū ante decoctionē ē ꝯtrariū z dissile alito

sʒ post decoctionem erit sibi simile

Necesse ē oē viuens q̄ diu viuit nutriri.

Nihil generat seipsum.sed saluat.

Agēs ⁊ patiēs i pncipio sūt dissilia i fine vō silia

Duplex ē poña.s.ppinq̄ ⁊ remota siue poña con-
iūcta actui ⁊ distans ab actu Remota vt puer dr̄
hr̄e poñam militandi.ppinq̄ vt homo adultꝰ.

Omnia appellare a fine iustum est.

Passio dr̄ duplr̄. Unoº capit̄ p trāsmutatiōe q̄d
que fit cū abiectiōe ꝯtrarii ⁊ illa dr̄ passio ppꝛie
dicta. Alioº idē ē q̄ salus ⁊ pfectio alicuiꝰ i poña
ab aliq̄ qd nō ē in actu ⁊ illa dr̄ passio methapho
rice vt ē sentire intelligē ⁊ sic de aliis.

Scientia est vniuersalium.

Gustū ⁊ tactū hēmꝰ certiorē oibꝰ aīalibꝰ. vn̄ nul
lū aīal pcellit hoiem in gustādo ⁊ tāgendo

Homo ē pꝛudentissimū aīal.

Molles carne mēte aptos dicimꝰ.duros vō ieptos

Nihil ē gustabile sine humido.

Caro nō est mediuʒ tactus:sed aliquid circa car
nem sicut neruus.

Mediū ꝯgatum ad vnum extremoꝝ habʒ ratio
nem alterius extremi.

Ois sēsus ē susceptiuꝰ oim spēꝝ sēsibiliū sine mā
sic cera suscipit figurā sigilli auri sine auro

Excellēs sēsibile coꝛꝛumpit.sensum.

Abeuntibꝰ sensibilibꝰ remanet spēs in fantasia

Nō ē ncc̄e omne mouens moueri.

Sēsꝰ ꝯis ē poña aīe q̄ discernit sēsibilia diuisoꝝ
sensuū in vno ⁊ eodē tp̄e sic dulce ⁊ albū in lacte.

Sicut dt homerꝰ tal̄ ē itellectꝰ in hoibꝰ terenis q̄-
lē iducit pater filioꝝ deoꝝ.q.i.sol:

Deceptio ⁊ igrātia magis ppē ē in aīalibꝰ q̄ scia

q̄ꝛ i ipſ magis ꝓficiť ignorãtia q̄ ſcia.
Eadē ē ſcia ↄrior. mĩta agũt ꝛ patiuť.
Fãtaſia ē mot⁹ fcus a ſēſu ſm actũ ſʒ quē aialia
¶ Cõmē. Aia est ſba ꝛ nõ accñs.
Sba est dignioꝛ omni accidente.
Forē ſbal' equoce eē in ſcõ dñr q̄ꝛ ſbē forē ſbal' ē ens i poña qd̄ ñē i actu niſi ꝑ formã: ſʒ ſbiectũ accñti ē aliqd̄ exñs i actu ſcʒ ↄpoſitũ ex matia ꝛ forã. vñ hēm⁹ q̄ oē qd̄ adueit enti i actu ē accñs.
Cõpoſitũ ex forã ꝛ matia nõ dr̄ niſi q̄ꝛ forã ē vna
Forma rerũ artificialiũ ſunt accidentia.
Indiuiduũ nõ ē niſi ꝑ formã ſuã. deſideriũ.
Corpa celeſtia ñ hñt de v̄tutib⁹ aie niſi itellcm̃ ꝛ
Sollicitudo diuina cũ nõ potuit facē vnũ idiuiduũ nũo ſp ꝑmanere miſerta est ei dãdo ſibi v̄tutē ꝑ quã ſp ꝑt ꝑmanere idē in ſpē.
Oē ens natale deſiderat ꝑmanẽtiã etnaʒ
Nata ſp agit ꝓpť aliqd̄ tanq̄ ꝓpť finem.
Diuſitas forarũ ē cã diuſitatis materiarum
Oē recipiēs dʒ eē denudatũ a natura recepti.
Lux non requiriť in vidēdo ꝓpť ipſos colores ſʒ propter ipm dyaphonum
De exēplo nõ reqriť v̄ificatio ſʒ manifeſtatio
Stelle nõ videntur de die ꝓpter maius lumē ſol'
Nõ boni tact⁹ ſp ē diſcret⁹ ſic ēt ē de aliis ſēñb⁹.
Odoꝛ ē in medio nõ formaliť ſed intentionaliť.
Vultures ꝛ tigrides venerũt ad loca p̄lu ꝓpter odoꝛē q̄ accidit i tra grecor a q̄ngentĩ miliarib⁹.
Albert⁹. Clade fcã in tra grecor venerũt vultures ꝛ tigrides a q̄ngētĩ miliarib⁹, ad cadauera mortuorum.
Cõmē. Loc⁹ est ſiliſ ꝛ eq̄lis locato
Sēſ⁹ ſp ẽt verꝝ nõ in vlib⁹ ſʒ in ꝓpris: ſed itellect⁹

semꝑ dicit verum in vl'ib⁹ non autem in ꝓpriis Temisti⁹. Oia artificialia hn̄t rōez accn̄t r̄ſpctu natūaliū Omib⁹cūqꝫ de nūo mortaliū nat̄a de dit itellcūz.his ꝓmisit ſigulas poñas in miſteriū itellcūs Sēſ⁹ nō decipit̄ circa ſuū ſēſibl'e ꝓpuz ſnat̄ t̄b⁹ ꝯditōib⁹ q̄ ſt̄ debita d̄ſpō medii debita d̄ſpō orgai ꝛ debita obiecti d̄ſtātia Ea q̄ ſcim⁹ ſūt minima r̄ſpectu eorum que ignoramus

Sequūt̄ aucto.iii.libri ariſtotelis de anima

Intellcūs ē ps aie. Intelligē ē pati ligibilia Sic ſe hꝫ ſēſ⁹ ad ſēſibl'ia ſic ſe hꝫ itellcūs ad intel Intellectus poſſibilis nihil eſt in actu de numēo entium anteq̄ intelligit ea corꝑali ſeꝑatus Intellcūs nō hꝫ organuz in corꝑe ſꝫ ē ab oī orgaō Anima intellectiua.ē ſpēr̄ū intelligibilium loc⁹ Intellectus cum intelligit valde intelligibilia n̄ minus intelligit ymmo magis Intellcūs cū intellexerit alia pōt ſe ipꝫ intelligē In omnib⁹ hn̄tib⁹ forꝫ in mat̄ia difft̄ r̄s ꝛ rei eē Entia ſiue q̄ditas rei eſt ꝓpriū obiectū intellect⁹ Intellectus eſt ſimplex impaſſibil' et immixtus Intellectus poſſibil' ē primo tāq̄ tabula raſa in qua nihil ē depictū.poſſibil' tamē depingi Intellcūs noſt̄ intelligit ſe.ſic alia ꝑ ſpēs aliaꝝ In ſeꝑat̄ a mat̄ia idē eſt intelligēs ꝛ intellectum Sicut in omnium rerum natura eſt aliquid qđ poteſt primo fieri et facere omnia illius generis. ſic ēt in anima eſt neceſſe hec duo eſſe vnum.ſcꝫ q̄ pōt fieri omnia intelligibl'ia et r̄cipe ea.et hoc ē intellectus poſſibil' aliđ vō q̄ pōt facere omnia intelligibilia ꝛ hē intellcūs agēs. Vn̄ duplex eſt poña anime intellectiue.ſ.agēs ꝛ paſſibil'. Intellc⁹ agēs ē ſic lumē q: lumē fcit coloēs i poṅā actu

visibiles sic intellectus agens potentia intelligibilia facit actu intelligibilia. Agens est nobilius et honorabilius passo et forma materia. Intellectus est immortalis et perpetuus. Duplex est operatio intellectus. una que dicitur simplicium terminorum apprehensio. Alia simplicium terminorum apprehensorum compositio et divisio sub qua comprehenditur tertia.s. rocinatio
Privatio cognoscitur per habitum tio remota
Intellectus noster est ens in potentia
Potentia in vno indiuiduo precedit actum. sed actus simpliciter precedit potentiam
Omnia que fiunt ab vno ente in actu fiunt
Duplex est intellectus possibilis. scilicet practicus et speculatiuus. Speculatiuus considerat rem simpliciter. Practicus considerat ipsam per comparationem ad opus
Sicut res habet esse sic habet intelligi
Omne ens aut est sensibile aut intelligibile
Anima est quodammodo omnia
Scientie secantur quemadmodum res de quibus sunt.
Lapis non est in aia sed species eius
Manus est organum organorum
Intellectus est species specierum.i. formarum
Duplex est appetitus: scilicet intellectiuus et ille dicitur voluntas et sensitiuus et ille diuiditur in duas: .s. in irascibilem et concupiscibilem
Necesse est quecumque intelligentem fantasmata speculari
Natura nihil facit frustra: Unde non deficit in necessariis nec habundat in superfluis.
Intellectus principiorum semper est rectus
Appetibile semper mouet appetitum sub ratione boni siue sit bonum apparens siue existens
Tria requiruntur ad motum animalis scilicet mouens motum et organum motus

Duplex ē mot⁹ scʒ mouēs mobl'e q̃ ē appeibl'e ꝛ
mouēs motū q̃ ē poña appetitia i hoie motū āt
ē organū aial' puta ipʒ cor gñatōis sine vsʒ ad fiēʒ
Necē ē oē qḋ viuit hr̄e aiaʒ vegetatiaʒ a pncipio
Necesse est omne animal habere sensus
Impossibl'e ē corp⁹ aial' esse simplex elementum
Sēs⁹ gust⁹ ꝛ tact⁹ necāii sc̄ oi aiali. alii āt de bn̄
Nō videm⁹ ex mittēdo. sʒ it⁹ suscipiēdo eē
Sēs⁹ tact⁹ ē pri⁹ oiʒ sēsuū q̄ꝛ sine eo aia eē nō pōt
Excellens sensibile corrumpit sensum
Excellens tangibile corrumpit animal
Linguam hʒ animal vt significet aliquid alteri
Cōmen. Intellcūs nō est corp⁹ nec virt⁹ in corpe
Sermo in principiis dʒ esse longus vt ait plato
Aristotiles adinueniēs itellcūʒ possibileʒ iuenit
Spēs hūana ē etña qḋdā nouū g⁹ matie
Necesse ē in oi itelligibl'i abstracto aliqḋ sil'e esse
matie ꝛ aliqḋ sil'e eē fore. scʒ potentiaʒ et actum
Nulla fora ē liberata a poña sipl'r nisi pria fora q̄
Ois fora sepata a mā ē itellcia ex se nil' itl'ligit
Credo q̄ ille homo scilicet aristotiles fuit i natu
ra regula et exēplar quoddā. nam aduenit ad de
monstrandum vltimam perfectionē in materia
Habit⁹ ē p̄m quē hñs ipm pōt agere quando vult
Opatio itellcūs possibil' ē itelligere sʒ opatō itel
lectus agētis est abstrahere intelligere facere
Intelligere est recipere intelligibilia. sed abstra
here est potētia intelligibilia facere actu itellcā
denudando ea a materia. ꝛ a ɔditioib⁹ materie
Vl'ia nō habēt eē extra animam vt voluit plato
Intellectus possibilis est vltimus in ordine in-
telligentiarum separatarum
Pria pncipia p nil' aliḋ q̄ solo luie itellc⁹ ɔgscūt

Quandocunq3 homo fuerit copulatus intellectui per scientiam oim rex tunc est quasi deus
Temisti9. Si aliqs ē itellc9 i q nō ē pona.ille nec itelligit pnatões nec mala. et tlis est pma causa.
Ille intellectus qui plura itelligit nō est dignior sed qui nobiliora intelligit ille ē nobilior 7 digior
Intellcūs din9 ē ipa vitas 7 nōsp verū itelligit
Cōmen. Super tertium de anima. prius est scire actiones anime q̄ eius substantiam
Intellcūs est oib9 cois cognitio autem non
Scire gen9 pcedit ipsum scire differentiam
Prima pfectio sensus est vtus in corpore
Mim9 error i pncipio est cā maxi erroris in fine
Uirtutes passiue sūt mobiles ab eo cui attribuuntur. Actiue mouent cui attribuunt
Anima rōalis indigna est inspicere et osiderare intentiones que sūt in imaginatiua
Sic sēs9 idig3 ispicē sēsiblia sic itellc9 itelligblia
Forme rex extrinsecax mouēt intellectum
Mens. i. intellectus agens aufert formas a materiis et facit ea intellectiua in actu. postq̄ erāt intellectiua in potentia
Intellcūs recipit omēs formas naturales
Oē recipiens d3 eē denudatum a natura recepti
Intellc9 possibil nil h3 i sui natūa i foris natlib9
Forme natūales non sunt separabiles
Extrema in specie differunt a mediis
Intellcūs possibil ē illō qd est in pona ad oēs in/intentiones formax naturaliū vliu3 et non est i actu ad aliqd entiū anq̄ intelligat Diuersitas materie rcepte facit diuisitatē natūe rcipiētl Oē gnabile et corruptibile ē pticulre Intellcūs nō est hic. i. pticulris neq3 corp9 neq̄ ē fora in corpore

Intellectus que creat et generat intelligibilia ē
intellectus agens.
Aia nō itelligit sine ymaginatiōe sicut sēsus nō
sentit sine pn̄tia sensibilis.
Impossibile ē easdē itentiones ponere q̄nꜫ cor-
ruptibiles q̄nꜫ etn̄as.
Natura corruptibilis sine passibilis nō p̄t trans
mutari in eternam
Color non mouet visum nisi p pn̄tiam lucis.
In for̄is abstractꝭ nō ē nisi vnū ididuū i vna spē
Ab vno instrumēto non p̄t venire nisi vna actio
Intellectꝰ agēs vt possibilis neꜫ est gn̄abilis ne
ꜫ corruptibilis.
Oē ens sēsibile diuidit in materiā ꝛ formā
Nisi eēt h̄ genꝰ entiū intellectꝰ nō possemꝰ intelli
gere multitudinē in rebꝰ abstractꝭ
Scire de aia necessariū est in sciēdo p̄mā phiam
Sicut se hꝫ lux ad dyaphonuꝫ sic intellectꝰ agēs
ad possibilē qꜫ sicut lux ē pfectio dyaphoni sic in
tellectus agēs ē perfectio intellectꝰ possibil̄
Hoc nomen intellectꝰ equiuoce dr̄ de intellectu
agente et speculatiuo
Ois vtꝰ exn̄s in corpe ꝯposito ē ex p̄mis q̄litatibꝰ
Virtꝰ ymaginatiua ē in inf̄iore p̄te cerebri ꝛ co
gitatiua ē de gn̄e exn̄tiū vtatū in corpore
Oēs partes anime sūt forē in mat̄iis p̄t rōnalem
Locꝰ nihil ē eorū que existūt in eo
Virtꝰ cogitatiue est de gn̄e virtutuꝫ sensibilium
Primū intelligēs extra se nihil intelligit
Mouēs ꝛ motū dn̄t eē eiusdē spēi
Intellectꝰ cū fuerit in actu p̄t intellige seipꝫ per
intētionē quā extrahit a se In-
tellectꝰ abstrahit q̄ditatē ab hn̄ti q̄ditatē ꝛ nō

cessat abstrahe͂ donec veit ad simplicē q̄ditatē
Rectū ē i curuo sicut simeitas in naso
Si non esset materia non esset passio
Intelligere est passio ⁊ nō actio
In eo qđ intelligibile ē ex se intelligēs ⁊ itelligēs
et itellectū erūt idē in oib⁹ modis.
Ea q̄ agūt ⁊ patiuntur in subiecto communicant
Propa passio est aliq̄ p̄uatio ⁊ nullam hȝ naturā
p̄pam p̄ter naturam subiecti.
Unū oppositoꝝ p̄ reliquū intelligitur.
Anima est vnum entium naturalium rerū
Cōsideratio de aīa ē ꝯsideratio naturalis.
Nihil agit nisi p̄ suam formam
Actus intellectus agentꝭ est sua substātia
Spēs humanas deficere ē impossibile.
Forme immaṫiales ex se sūt intellectiue.
Ubi nō ē v'a gn̄atio ibi nō est verum agens.
Pv̄tutē cogitatiuā hō differt ab oib⁹ aīalib⁹.
Intellect⁹ agēs tm̄ ē in actu ⁊ nō est in potentia
Pfectio humana ē itelligere res abstractas
Eternum in sua actione nō indiget corruptibili
Omne factum habet quiditatem.
Impossibile est vt aliqđ generabile ⁊ corruptibi
le sit materia eterni.
Intellectus passibilis intelligit formas materia
les ⁊ formas abstractas.
Quarum differentia sunt eadem. illa sūt eadē
Illud qđ existit in aīa est forma tm̄ ⁊ nō maṫia.
Imaginationes sunt de genere reruȝ sensibiliū
Ratio non existit in omnibus animalibus.
Si motor est vnus mobile erit vnum
Intellectus non mouet sine voluntate.
¶ Sequūṫ aucto. de sēsu ⁊ sensato.

Aucto. de sēsu ꝛ sēsato:

N Naturał phi. ē sanitať ꝛ ifirmātꝭ pma pncipia
īuenire Naturał sumit ꝯsiderationē suā ab
eis q̄ sūt de ꝯsideratiōe medicie sꝫ medic⁹ icipit
ex eis q̄ sť de ꝯsideratōe nāł. vn̄ vbi dimittit nāł
ibi icipit medic⁹ Necc̄e ē aīal iq̄tū aīal hr̄e sēsuꝫ.
Audit⁹ magnā ptē ad itelligēdā prudētiā ꝯfert
Sermo audibił exn̄s ex cā discipline nō p se sed
p accn̄s. i. inq̄tum significat aliq̄d
Uis⁹ nob̄ multas rer̄ dr̄ias demr̄at.
Cec⁹ a natiuitate naturalit̄ sapiētioꝛ est surdoꝛ
muto a natitate. Thomas dt. oīs surd⁹ a natita
te ē mut⁹ ꝛ nō ecōūso. Uis⁹ attr̄buit̄ aq̄ qꝛ aq̄ rōe q̄
ē pspicua ē potēs recipe spēs colorꝝ.
Uisiua vt⁹ nō ē in extremitate oculi sita' sꝫ infra
oculū circa cerebrum.
Odoꝛ ē fumał euapatio. i. fit ex fūali euapatiōe
Cerebꝝ ē ps frigidioꝛ ꝛ hūidioꝛ oīb⁹ ptib⁹ corpis
Coꝛ ē oppositū cerebro' ꝛ ē calidissima ps corporꝝ
Coloꝛ ē extremitas pspicui in corpe t̄minato.
Manifesti⁹ ē nob̄ genus saporꝝ q̄ odorum
Odoratū hēm⁹ peiorē oībus aīalibus.
Tactū vero certiorē respectu oīm aīalium.
Ignis nō agit nec patit̄ rōne q̄ ignis sꝫ rōe qua
calidus. Un̄ a forma sbali nō egredit̄ aliq̄ opatō
nisi mediāte forma accn̄tali.
Oīa q̄ nutriūt̄ dulci nutriūt̄. i. cōmedēdo dulcia
Dłcis saporꝛ amar⁹ sūt vapores extremi ex qb⁹
ꝯmiscēt̄ alii saporēs sic ex alboꝛ nigro alii colorēs
Duplex est odorabile vnum qđ confert ad nutri
mentum aliud quod non ꝯfert ad nutrimentū
sꝫ tm̄ ad confirmationē cerebri.
Fumositas cibi veniēs ad cerebrum infrigidata
ꝓpť locū eius facit hominibus reumata,

Fum⁹ carbonū facit hominib⁹ grauamen capitꝭ
Siplex elemētū ñ nutrit ſʒ oꝫ oēʒ cibū ꝯpositū eē
et mixtum ex elementis.
Intellect⁹ nr̄ nihil intelligit sine sēsu. Su pabū-
dātes z mīme ptes corpoꝝ sepate a toto resoluūꝭ
ꝯtinēti vt min⁹ sapor amar⁹ infus⁹ in aliū resol
Illuminatio fit subito z nō successiue uitꝭ
Unus son⁹ nūo ñ pt peruenire ad aures plīū ſʒ
Mot⁹ maiores expellūt minores vn⁹ in spē
Operatio ñ ē sñ vtute Opinio ñ ē sine vitate
Uni⁹ rei nō ē nisi sol⁹ vn⁹ mot⁹ in vno tpe
Cōtrarioꝝ ꝯrii sunt motus
Cōmēta. Uisus obscuratur in locis frigidis vbi
fuerit nix vel aqua multa
Palpebre posite sūt in oculꝭ hominū ad preser-
natione eoꝝ a reb⁹ extrīsecis sicut vagina gladii
Instrumentū audit⁹ ē aer posit⁹ in aurib⁹.
Instrumētū odorat⁹ ē aer posit⁹ in naso
Color cāꝭ ex cōmixtiōe corpꝫ lucidi cū dyaphāo
Color alb⁹ z niger sūt extremi colores.
Lux ē pfectio corpoꝝ diaphoni itꝭmiati ꝙ̃eniʒ in
superficie diaphoni tꝭminati.
Ignis nō lucꝫ per se ſʒ natura ignis lucꝫ cū adu
naꝭ cū aliquo alio corpore naꝭe
Aia bestialꝭ in aialib⁹ exñs nō impedit actiones
Artifex ꝺm posse suū intēdit se similare nature.
Ars imitaꝭ naturā inꝙ̄tū pōt.
Forme sēsibiliū extra aiam hñt eē corpale oino:
ſʒ in aia hñt eē spūale oino in medio aūt hñt me
diū inꝭ corporale z spūale.
Audit⁹ in hoie est via ad disciplinā.
Disciplina nō reddiꝭ nisi p auditū
Intelligē ꝙ̄ d vba significēt ñ ē ipsi⁹ audit⁹ ſʒ ipsi

nus intellect⁹. ¶ Albt⁹ Gratissimi medici incipi
ūt suā ꝯsiderationē ab his q̄ demōstrat natural'
Medicia hz ꝯicationē cū scia naturali eo q̄ pn
cipia sua ab eo accipit et ē sub ipsa.
Sēsatio dr̄ passio q2 cū passione fit.
Oēs sēsus in aiali sūt cā salutꝭ aialis.
Nō ē idē sēsibile z eē sēsibile.
Libꝝ de plantꝭ nō fecit arꝭ. sz discipulus ei⁹ theo
frastus. Aurum nō putrescit
Sāguis in angustis venis circ̄ cerebꝝ exn̄s sub
tilis ē z pur⁹ z de facili passibil' ppt̄ qd̄ i digz extn
seco adiutorio ad suaꝝ ptiū frigiditatē tp̄andaz
Sequūt̄ aucto. de mēoria z remiscētia
Memoria nec ē pn̄tiū nec futoꝝ sz tm̄ p̄teritorū.
Un̄ sēs⁹ ē pn̄tiū: memoria p̄titoꝝ: spes vō vl'
opio futoꝝ. Memoria ē alic⁹ appħēsi sēsu vl' itel
lectu iꝭata resūptio. Intellect⁹ nr̄ nō intelligit si
ne ꝯtinuo z tp̄e. Spēs vl' sil'itudo rei ꝯside
rata: vz se exn̄s in aia ē imaginabil' z intelligibil'
sz ꝯsiderata vt ē alicui⁹ sil'itudo qd̄ prius fuit sē
satum vel intellcm̄ sic est memorialis
Meditatiōes memoriā saluāt Meditari ē
aliqd̄ ꝯsiderare multotiēs non secundum se sed
secundum imaginez alicui⁹.
Reminiscētia dr̄t a mēoria q2 remiscētia tm̄ ē in
hoib⁹ sz mēoria ēt ē in aliis aialib⁹ Remiscetia n̄
ē mēoria sz sequitur memoriaz quia procedit ab
aliquo retento in memoria
Ois remiscētia vl' fit a re ipa vl' sibi sil' vt a ꝯrio
Consuetudo est altera natura
Que ordinē hn̄t bn̄ reminiscibilia sūt
Quid semel vidētes magis mēorāt̄ q̄ alii multo
tiēs vidētes. Quidā volētes remisci n̄ pn̄t ditt̄ē

remiscētiā sicut melācolici q2 fātasmata maxīe mouēt eos ꝯ velle eoꝝ. Pueri ⁊ mltū senes imꝰ mēores sꝫ ꝑpꝫ nimiū motū accītale corpib⁹ eoꝝ. Cōmē. Quatuor sꝫ vtutes aie sēsitiue intiorꝫ scꝫ sēs⁹ ꝯis imaginatio siue fātasia qđ ē estiatiua q in hoib⁹ dr cogitatiua ⁊ mēoria. imaginatio ē in itiori pte cerebri. estiatiua in me°. mēoria vo in posteriori pte.
Sequūtꝫ aucto. de sōno ⁊ vigilia
Quius ē pońa eius est actus
Nccē ē oē qđ vigilat etiam dormire
Sōn⁹ ē q̄si ligamētū oim sēsuū vigilia vo solutio eoꝝ. Sōn⁹ ē reqes q̄dā q data ē aialib⁹ ꝑpꝫ salutē eoꝝ. Omnia animalia sāguinē hn̄tia hn̄t cor.
Cor ē pncipiū sēsus ⁊ mot⁹ in animalib⁹.
Nutmētū vltimū oib⁹ sāguinē hn̄tib⁹ ē sāguinis materia
Loca sanguinis sūt vene
Cor ē pncipiū venarum
Sōn⁹ cāt ex euapatiōe cibi q ascēdit ad cerebrū ⁊ infrigidata descēdit ⁊ fac̄ sōnū. vn̄ p⁹ cibū forte sꝫ sōni validi Sōn⁹ assimilatꝫ epilētie. i. morbo caduco. Vinū bibē n̄ ꝯuenit puerꝫ nec nutricib⁹ eoꝝ Qꝛ eoꝝ q sūt in corpe frigidissimū ē cerebrū In sōno fit ꝑpulsio calorꝫ ad intiora aial̄. Vn̄ supiora ⁊ extiora mēbra i sōno sꝫ frigida ⁊ itiora sꝫ calida. Aialia magis nutūtꝫ ⁊ augētꝫ in sōnis q̄ i vigiliis. ¶ Abeūtib⁹ sēsibilib⁹ remanēt spēs eorum in organo sentiendi.
Visus nō solū patitꝫ a visibili: sꝫ ēt agit hꝫ vero ē p accn̄s. s. rōe vaporꝫ i vidēdo ab oclo exn̄t. In speculꝫ valde purꝫ si mulieres mēstruose inspiciāt in supficie speculi fit q̄si nubes sāguinea. ⁊ si nouū ē speculū. nō facile ē abstergē maculā hmōi si vo vet⁹ facile. Puꝝ subito demitat qcqd accepat.

Auto. de lõgitudie ꝛ breuita. vite

Delectatio maioꝛ expellit minoꝛem
Pueri nõ hñt somnia ꝓpt nimiũ motũ q̄ ẽ in eis
Pricipia õnia sũt ꝑua vñ ꝛ pncicia egretudis sũt
ꝑua. // Quedã somnia sũt signa futuroꝝ. q̄dã cãe
quedam accidentia sunt illoꝛum
Multa preuisa ꝛ consilia que fieri expediebꝫ ob
mittuntur ꝓpter nobilioꝛes inchoationes.
Noctes silentioꝛes sunt quam dies
Aer noctis magis est quietus q̄ꝫ diei
Melancolici maxime somniãt
Notoꝛum notioꝛes sunt motus
Noti de se inuicẽ maxime sunt soliciti
Nõ oẽ q̄d futurũ est de necessitate fit /dẽ ad coꝛ
Cõmẽ // Sõn⁹ fit ꝓpt caloꝝ rcessũ nãl ꝛ ꝯctõez e⁹
Null⁹ hõ ẽ q̄ ñ vidit sõniũ q̄d ñ ãnũciauit sibi ali
Famosũ ꝑm rõez nõ est falsũ q̄d futuri
Vulgus dicit q̄ꝫ sõnia fiũt ab ãgelis. deuiatõnes
siue vexationes a demonib⁹. ꝓphecie a deo
Gẽtes diuersificãt duob⁹ mõis. vno mõ natura
lit ꝑm v̓tutes coꝛũ et ꝑm entia eis ꝓpꝛia i suis re
gionib⁹. scd̄o ꝑm leges ꝑm q̄s receperũt fidẽ a na
tiuitate. s. de ꝑmo pncipioꝛ d̄ ãgel ꝛ d̄ rsurrectõe
Nõ debꝫ eẽ medi⁹ ad sõnũ ꝛ vigiliã ñ ꝯclinãdo ad
Auto. libri de lõgitudie ꝛ breui. vite. alteꝝ

Gentes q̄ sũt i calid̄ rgõib⁹ sũt lõgioꝝ vite q̄ꝫ q̄
sũt i frigidis. Coꝛruptis aĩalibus coꝛrũpũt
scientie et sanitates que in eis sunt
Quicq̄d coꝛrũpit a suo ꝯtrario coꝛrumpitur
Id q̄d i se ẽ coꝛruptibile i nl̓lo alio loco ẽ coꝛrup-
Impossibile ẽ hñti matiã ñ existẽ i ꝯtrio /tibile
Minoꝛ flãma ꝯsumit a maioꝛi ꝑ accñs q2 alimẽ-
tũ q̄ꝫ illa ꝯsumit multo tꝑe ꝫ mlͭta flãma ꝑuo tꝑe
Loc⁹ ꝯtinẽs rẽ l̓ opat ad gñatõez l̓ ad ꝯseruatio

nem rei vel contraria rei operatur
Int̄ aialia lōgissīe vite sūt ceruus et coruus
Uita animalis fit p calidum et humidum
Senectus frigida est et sicca
Aialia multū coeūtia multū senescūt. q2 sperma
qd ē sup fluū nutrimēti emissū exsiccat. z ppter h̄
mul9 lōgioris ē vite q̄ azin9 vl' equ9 ex qb9 gñat
q2 ipē nō gñerat. Masculi si coitū ñ faciūt
naturalit̄ sūt lōgior| vite q̄ femelle. q2 masculus
calidior ē q̄ femella. s3 si masculi multū coeunt
breuioris sunt vite femellis
Labor exsiccat et senectutem inducit
Uñ multum loborantes magis senescunt
Cōmentator Complexio iuuenum est calida
et humida senū vero est frigida et sicca
Qui multum coeunt parum viuūt
Castrati pl9 viuūt q̄ ñ castti. ppt̄ paucitatē coit9
Propter paucitatē coit9 viuit pl9 mulus q̄ equ
us vel asinus et femelle plus q̄ masculi
Qui habitāt in r̄gionib9 calidis z humidis lōgio
ris sūt vite p accñs ppt̄ paucitatē putrefactiōis
Sequit̄ auto. libri de senectute z iuuētute
Cor primo fit in aiali. vnde cor primum est
viuens et vltimum moriens
Principium sensus est in corde
Locus medius est locus principalis
Natura sēper ex possibilib9 facit qd optimu3 est
Cor ē principiū caloris natural' z vite animalis
Uñ destructo cordis calore destruit̄ et animal
Uita conseruatur per calidum
Ieiunia calefactoria sitim faciunt
Sequūt̄ auto. de r̄spiratōe z inspiratione
Quecūq3 aialia hñt pulmonē illa respirant

Pisces nõ rspirãt p aeris attractõ ez sz rfrigeriũ cordis fit ipis ab aqua quã rcipiũt p brantias
Idẽ est pncipiũ sanguis et venarũ scz cor
Respiratõ fit i aiali ad refrigerãdũ cor z loca vicina cordi. vñ q̃ magis calida sũt magis idigẽt rspiratõe. Unũ organũ tm̃ ẽ necc̃ariũ ad vnũ opus
Naturã nihil videmus facere frustra
Põ hz pulmonẽ multũ sanguineũ et calidũ
Unũqdq3 maxime cõseruak loco z tpe sibi cõnaturali at vero in contrariũ corrumpitur
Sequũk auto. libri de morte et vita
M
Ore z vita sũt coia omnib9 animalibus
Mors senũ est sine dolore et tristitia quia nullo dolore eis contingente moriũtur
Vita est mansio anime in corpore
Aialia respirãtia suffocãk z moriũk in humido
Sãguis pri9 fit i corde qz nũdũ distickũ venis sed solo corde generato videk aial habere sãguinem
Cor semper monetur et vene semper mouentur quia omnes vene sunt a corde
Aeris ingressus in pectus animalis vocatur inspiratio. exitus autem respiratio
Calor cordis humidi q̃ in ipso est. tumescere faciens et ebulire facit pulsum cordis
Pulmo habet se circa cor sicut follis
Sequũk auto. libri de motib9 animaliũ
O
Omnis mot9 requirit aliqd fixũ ĉca qd fiat
Celum est incorruptibile
Virtutes sẽsibiles nõ sũt passibiles adinuicem scdm qd eax excessus patiuntur adinuicez
Illud quod secundum se est simplex et immobile a nullo potest moueri. vñ dicit homerus. si oẽs dii oẽsq3 dee laborarẽt multũ. iouẽ sũmũ nõ mo-

nerēt de celo in terraz Mouens est prius moto z generans generato sed nihil est prius seipo.ergo nihil seipsum monet et generat
Appetibile est pmū mouēs in aiali. z ē mouēs n̄ motū s3 appetit⁹ nō mouet et est motum
Quecūq3 nō rōcinātes opant̄ velocit̄ operantur
Principium motus in animali est i corde
Motus cordis est voluntarius
Estimādū ē aial ↄstare quēadmōz ciuitatē bn̄ legib⁹ rcāz atz munitā.q2 i ciuitate qn̄ semel stabilit⁹ ē ordo n̄ op3 ei⁹ pncipē ītesse singul̄ opātionib⁹ ciuitati sic nec nccē ē aiaz existere a q̄lib3 pte corporis/sed vno principio tm̄ scilicet in corde tantu3 z hoc est vm ꝗtu3 ad ponām motiuā
Auto.sup pmū librū ari.de animalib⁹
Queadmōz pluā ē i auib⁹ sic squama i piscib⁹
Oia animalia que gignūt sibi similia habēt oculos p̄ter talpam que est priuata oculis.qđ p3 quia ōnino nō videt sed si qs abscindit coreu3 qđ est sup̄ loca oculoꝝ ei⁹ sbtilit̄ inueiet loca ocloꝝ e⁹
Nobilissimum et altissimum apud nos notius z magis fixum animal est homo
Sicut oia metalla z oia frustra auri et argēti ad aurū mūdissimū manifestāt̄.ita dispōes oi3 aialiū manifestāt̄ cū ad hominem comparāt̄
Partes corpis i hoie sūt create z posite b3 creatōnē ex tipū toti⁹ mūdi Umbilic⁹ ē radix vētris
In cerebro ōnino nō est sanguis neq3 vena
Nō mouet̄ facies in aliquo aiali p̄terꝙ in homie
Frons parua significat bonitate3 motus
Frons lata significat prauitem discretōis
Frons rotunda significat iracundiam
Oē aial hn̄s aures h3 eas mobiles p̄ter homine3

Aures multũ p̃eminẽtes ⁊ magne stoliditatē et garrulitatẽ significãt:
Sternitio ſm q̃ fingũt hoies ē significatiõis facti aut dicti illius tp̃is.
Nas⁹ elephãti est magn⁹ ⁊ fortis ⁊ vtit̃ eo loco man⁹ in accipiẽdo cibũ ⁊ potũ ⁊ alia q̃b⁹ indiget
Os leonis collo est cõtinuum
Splen hominis ē siṁis spleni porci
Vẽt.i.stomachus hominis ē siṁis vẽtri canis.
Extremitas vĝe virilis dr̃ p̃pucium
Situs cordis ē i medio pector̃ in bruti̇̃s ȝ in hoie declinat modicũ ad sinistrã partẽ
Sequit̃ aucto.ii.de aiali.
Dẽtes canum iuuenum sunt albi ⁊ acuti.senũ vero obtusi ⁊ nigri
Masculi naĩalr̃ sũt plurīũ dẽtiũ q̃ femelle.
Dentes equoꝝ senũ albescunt.
Oẽ q̃drupes gñans sibi siṁe hȝ dẽtes
Hõ in ꝯparatiõe sui corpor̃ hȝ paruũ os
Nõ ē mulier vtẽs manu dextra sicut sinistra.
Simea vtit̃ manib⁹ sicut pedib⁹
Ale auiũ sũt in eis loco manuũ.
Simea mixte est nature ꝯueniens in natura hominum et quadrupedum
Cornua õniũ animaliũ sũt vacua p̃t cornua cerui q̃ sũt dura ⁊ nõ ē in eis ꝯcauitas
In mari ē q̃dã piscis nauẽ tenẽs q̃m ipse ꝓhibet recedere nauẽ poña sua naturali
Omnes pisces audiunt
Oẽ animal carẽs pulmone caret voce
Omniũ animaliũ femine sũt graciliori ⁊ acutior̃ vocis q̃ masculi p̃ter vaccam.
Oẽ anial vocat suũ cõparẽ tp̃e coit⁹ ꝓp̃a voce ⁊ h̃

facit spāliter rana.
Uociferatio auiū est magis tpe coit9
Gallin9 sū gall9 vociferat p9 pliūz victoriā
Oē aial qđ facit oua hȝ ea in matrice ꝛ nō ī vētre
qꝛ si hrēt in ventre digererēt sicut cibus

Sequūt aucto.iii. de aiali.

O Os p9 abscisionē n̄ cresc̄ neqꝫ solidat. Ossa le
onū ita dura sūt ꝙ si collidāt reddūt ignem.
Propūi hois ē canescere in senectute
In castratis pubes nō barbescit. fe&
Lac aialiū hn̄tiū mltas mamillas n̄ ꝯueit ad ca
Oē aial multi sanguinis ē multi seminis.
Oē corp9 sāguineū cito putrescit Testiculi
ꝛ matrices sūt organa pncipalia ad gn̄ationem.
Mulieres hn̄tes matrices dēsas ꝛ duras n̄ ꝯcipi
Dō int animalia ē multi seminis. unt.
Lac ouis cap ꝛ vacce multū ꝯuenit caseo.
Lac nigrarū mlie.ꝫ ē meli9 ꝛ puri9 lacte albarū mu
Coagulū lepoꝝ mltū vȝ ꝯ fluxū vētris lierū
Nullū aial mutat cornua nisi ceruus
Aial diuisoꝝ piloꝝ est diuisi coloꝝ in corio
Galline multū ouantes cito moriūt
Oua lōga acutioris capitꝭ pducunt mares: oua
vo rotunda ꝛ obtusa feminas.
Gemelle nō ueniūt in ouis ī qb9 sūt duo vitella
Mascul9 colūbe cubat oua p diē fe ia vo p noctē.
Nō sūt aialia vni9 spēi q se comedāt
In ōnib9 aialibus ē appetitus coitus ꝛ delcātio
Oē q̄drupes desiderat magis in vere
Bonū ē vt parētes corrigāt ociosos filios iō rcō-
res apū ociosos a se eiiciunt
Oēs pisces a pncipio impgnati oēs sūt boni
Oia animalia natalit appetūt delectationē in

In ãnis nubilibz mãmille incipiũt grossari
Aries z cap vni9 ãni coeũt sz debile est q gñant
Cais z porc9 octo mẽsiũ coeũt sz deblẽ ẽ q gñant
Canis viuit vsz ad.xiiii.ãnos porc9 vo.xi.
Equ9 duoꝝ lʼ trium ãnoꝝ coit .sz debile ẽ q gñat
Equ9 est fortã a quatuor ãnis vsz ad.xx.z coit vsq
ad xxx.ãnos z viuit vsz xxxv.ãnos
Nota hic qdã incipiũt libꝝ sextum z veri9 qr.xix
sũt libri aristotelʼ de animalibus
Femina elephãtis impregnata oĩno non tãgit a
masculo. post ptũ vo quiescit p9 triduum
Mutatõ vocis ẽ signũ motus ad coitum
Pediculi gñant lẽdes.musce vo gñant vmes
Colũbe ouãt oi mẽse z pullulãt si loc9 mãsionis
sue fuerit calid9 z cibus eaꝝ paratus.aliqñ non
nisi i estate pullificãt z eoꝝ pulli melioẽs sũt i vẽ
Nulli animali accidit mẽstruũ sicut mulieribus
Item hic qdã incipiũt libꝝ septimũ
Sequũt aucto.iiii.libri ar.de animalibus
Turtures nõ pariũt nisi i estate qr in hyeme
manẽt in nidis sicut yrũdies.lʼ iacẽt in cau
nis arboꝝ. vlʼ transferũt se ad loca calida
Pisces in pluuiosis tpibz pinguescũt
Pisces senes mali sũt ad saliendum
Lupus gulose comedit absz masticatione et tãtũ
vno die q sufficit ei p tres
Ursus qnquaginta diebz latz sine cibo dã
Uacce diligũt bibẽ aquã purã z claraz e qvo tbi
Saliua hois ieiuni oibz aialib9 venenũ hñtibz ẽ
Tpa pluuiosa nocẽt auibz.sicca vo piscibz ꝯra
Item hic qdã incipiũt libꝝ octauum
Sequũt aucto.v.libri ar.de animalibus
Apes in vere et autũno mellificãt.sed mel

quale melius ē z mūdius et dulcius
Natūa dat vnicuiqꝫ qđ sibi ꝯueniens est
Ceruus eiicit cornua sua vbi graue ē ea īuenire
Unde dr̄ i ꝓūbio. vade vbi ceruꝰ eiicit corn̄a sua
Ceruus eiectꝭ cornibꝫ timet lupos. et ideo de die latꝫ. z de nocte vadit ad pascua
Meliꝰ est mel ex cera noua q̄ꝫ ex cera veteri
Mel bonū simile est auro
Cibꝰ apū est mel tēpore necessitatis
Uīt masculi sꝫ fortiores feīs. nisi ī vrso z leopardo
Mulier ē maioris ꝯpassiōis z pietatꝭ q̄ꝫ vir. sꝫ est maioris inuidie. z diligit lites ac malignior est z de facili decipitur
Nl'la feīa pꝰ īpgātōēꝫ appetit coitū nisi mlr̄ z eqꝫ
Causa masculi ē digestio semis. cā vō feīe ī digest
In coeūtibꝫ voces mutāt᷑ io eiꝰ dē
Grues rectores habent qui ceteris dormiētibus excubāt capite eleuato
Mortuo delphino mlt̄i de specie delphinꝭ ꝯcurrūt z deferūt euꝫ in ꝓfundum maris z sepeliunt eum cauētes ne a piscibꝫ comedatur
Apes hn̄t r̄gē q̄ n̄ exit alueolū nisi cū oibꝫ apibꝰ z cū fatigat᷑ rex apū volatu ipm fert tota t̄ba apū suo. Item hic quidā incipiūt libꝝ nonum
Sequūt᷑ aucto. vi. libri ari. de animali.
GEneraꝰ filioꝝ n̄ ē ꝯueiēs nisi pꝰ t̄a lust̄ āꝰꝝ
Maēs mlt̄ū futuētes cito senescūt .i. xv āꝰ s
Impḡātō accidit mlr̄ibꝰ nālit᷑ pꝰ mēstruū n̄ alit᷑
Femie post ꝑtū nō crescūt z cū h̄ fiūt vetule
Mulieribꝫ tp̄e coitꝰ crescit dolor magnus
Mēstruū in ml'ibꝫ cessat post .xl. ānos in aliqbꝫ autē manet vsqꝫ ad quīquagita ānos
Sequūt᷑ aucto. vii. libri aristo. de aiali.

Sequūt aucto. vii. libri de animalib⁹ ari.

O Mne q̄ hȝ cās easdē hȝ eadē accn̄a
Oculi qn̄ r̄spiciūt r̄s albas ꝛ lucidas lachrimātur
Mulier dolorosa ꝛ ifirā si ipgnat fetum corrūpit
Muliēs lactātes n̄ mēstruāt l' modicū mēstruāt

Sequūt aucto. viii. libri ari. de animalibus

D E rōe boni auctori est sp iudicaē sermoēs dnī
Debem⁹ ispicē foras ꝛ delcāri i artifice q̄ eas fec
Magis ꝯcupisci⁹ sciē aliq̄d modicū d r̄b⁹ hōrabi
lib⁹ ꝛ altissis lȝ ꝓbabilit illō n̄ sciam⁹ q̄ sciē ml'tȝ
de r̄b⁹ p certitudinē mi⁹ nobilibȝ ꝛ viliorībus
Jn q̄libȝ gn̄e reꝝ nccē est p̄us ꝯsiderare coīa seor
sū ꝛ postea ꝓpriū vni⁹c⁹q̄ illius generis
Natura ē sicut motor ad ꝯplemētum reꝝ
Natura c⁹libȝ rei est rei ad quā est p̄parata.
Nullum ens naturaliter natum est ociose. Unde
in omnibȝ animalibȝ est res nobilis
Creatō corporis ꝛ mēbroꝝ est propter animam

Sequūt aucto. ix. libri ari. de animalibus

P Ricipia elemtoꝝ sūt calidū frigidū hūidū ꝛ siccū
Calidū frigidū hūidū ꝛ siccū sūt cāe vite ꝛ mortis sō
ni ꝛ vigilie iuuētutis senectutis sanitatis ꝛ egritudis
Corpa dūa qn̄ calescūt magis calescūt q̄ corpa
Jgnis in frigidari nō pōt mollia l' hūida
Instrumētū sēs⁹ tact⁹ est caro. dicit tamē postea
q̄ instrumentum tactus nō est caro sed aliq̄d in/
fra carnē vt infra dictum est de anima
Principiū sēs⁹ in animalibȝ est in corde
Sensus tactus ꝛ gustus ꝯtinui sūt in corde tres
vō residui sūt in capite
Omne aial hn̄s sāguinē hȝ cerebꝝ
Homo in sua cōparatōe corpis hȝ maius cerebrū
et caput aliis animalibus

Creatõ cranee est ꝓpt̃ custodiã cerebri
Creatõ ligue ẽ ad ꝑcinãdũ ⁊ ad gustãdũ hũores
Medulla ẽ supfluitas cibi et sãguinis ex q̃ cibãt
ossa ⁊ sps aialiũ ⁊ ꝓpter hoc retenta inter ossa
Aial mlt̃e pigue dis cito senescit ⁊ paꝝ generat
Cerebꝝ ẽ valde frigidũ ⁊ magis oĩbꝫ mẽbris ⁊ ꝯ
riũ eius est calor cordis qꝛ nõ põt esse aliqd mẽbꝝ
de aliqua ꝯplexione ꝑ se sine alteri⁹ ꝯrietate ⁊ iõ
ingeniatũ ẽ natũe ponẽ cerebꝝ in opposito cord.
Sequũt aucto.x. libri ar de animalibꝫ
Ubi possibl̃e ẽ eẽ vnã radicẽ meli⁹ ẽ eẽ vnũ p̃n
Naũa ñ facit nisi ꝙ meli⁹ ẽ cipiũ q̃ mlt̃a
et pfectius ex rebus possibilibus
Calor natl̃ rgit corp⁹ aial̃ vt princeps regnũ
Nõ solũ rcipit titulaõez qꝛ coreũ e⁹ valde tenue ẽ
Oẽ aial cornutũ carꝫ dẽtib⁹ i supiori mãdibula
Natũa nõ dat mẽbra vigori ꝯueniẽtia nisi aiali
bꝫ indigẽtibꝫ illis vt aquile vngues cornua ãnis
Femine cervoꝝ nec dẽtes supiores ñc corũa hñt
Cornua sũt curua ꝓpt̃ vigorẽ et iuuamen.
Aues loco dentiũ hñt rostrum
Principiũ vite et oĩs mot⁹ ⁊ sẽs⁹ ẽ a corde
Uene rñsiũt p omnia mẽbra corpis sꝫ nõ rñsiũt p
ipꝫ cor ĝ ipm est pncipiũ venaꝝ Sãguis nõ veit
ab alio loco q̃ a corde qꝛ ipꝫ ẽ fõs ⁊ origo sãguis ⁊
ẽ pncicipiũ mẽbroꝝ rcipiẽtiũ sãguiez In sãguiez
hñtib⁹ ẽ epar sic cor ñ tñ epar est pncipiũ cord to-
ti⁹ nec sãguis l̃ veãꝝ qꝛ vene rñsiũt p ipꝫ epar ĝ
iñ ñ oriũt. Cor solũ int̃ oĩa mẽbra iteriora nõ põt
pati dolorẽ. Aial maioris cordis ẽ naũalit̃ tiduꝫ
sicut lep⁹ qꝛ calor tal̃ aial̃ nõ põt totum naturali
ter cor suũ implere et inde est debilior vnde et ac
cidit ei timor

In nullo mēbro ē sāguis ext̄ venam p̄t q̄ in corde
In hoie cor declinat ad sinistrā ptē. cū in ceteris
animalib⁹ ē in medio pectoris
Cor ⁊ cereb℞ multa indigēt custodia q2 in eis est
pncipiū vite. ¶ Cerebrū ē mēbrū diuinū in quo
ē opatio sensus ⁊ intellectus.
Epar ē in aiali ad coqndū ⁊ digerendū
Pulmo est instrumētū anhelit⁹
Pulmo ē posit⁹ iuxta cor ⁊ ē mollis leuis cocau⁹
spōgiosus ⁊ spumosus
Splen est q̄si epar impurū
Splen ē in animalib⁹ accñtal'r ⁊ non de nccitate
q2 sil'e ē supfluitati.
Dolor renū difficil'e ē homini a natura.
Ren dext' minoris ē pinguedinis q̄ sinister
Ren dext' altior ē sinistro.
Aues nō mingūt nec hn̄t vesicā q̄a par℞ bibūt et
qd̄ supest hoc transit in plumas
Sil'r nec pisces q2 qd̄ supē t̄nsit i squamas na℞
Sudor nō fit nisi qn̄ calefit corp⁹ ⁊ apiūt pori ve-
¶ Sequūt aucto.xi. vel s'3 aliquos.xiiii.libri
aristo. de animalibus
Modica altatio in mēbro pncipali facit multā
altatione in toto corpe: ⁊ vrine.
In animalib⁹ ppt' timorē accidit effusio vētris
Animalib⁹ natantibus nat'a posuit coreum int'
digitos pedum aliis vero non
Ale vesptilionū st̄ mēbrales ⁊ st̄ de coreo ⁊ indi-
Auib⁹ piscātib⁹ collū ē sic arūdo. stincte
Delphines nō hn̄t fel
Nat'a vtit' q̄bnsdā supfluis ad iuuamentū
Carentia fellis est cā boni coloris.
Cā ventris est ppt' cibū vt digerat

Man^9 n̄ est vnū instrumentū vel vnū organū: sʒ multa q2 p̄ eas hō plus p̄t hr̄e q̄ p cetera
Uigor pollicis est eq̄l vigori ōniū digitorū
Opa^9 manuū ē recip̄e ⁊ accip̄e pedū vō sustētare ⁊ fugē. Nō nō hʒ caudā nec vllū aialiū qḋ hʒ anchas: hō vero nō hʒ anchas
Quadrupedia stati se erigūt hō vō nō, ppt̄ pōd^9 capitis q2 hō ē maior ⁊ pōderosior in supioribus
Uirga viril̄ crescit ⁊ diminuit̄ absq3 lesiōe sui inter omnia alia membra

Sequūt̄ aucto.xii. de animali.

Que vite in reb^9 sūt finis fora matia ⁊ efficiēs: Infinitū natura respuit.
Nō qui pinguis est raro generat
Sperma ē sup̄fluū nutmenti.
Sperma feie nō ē p̄ueniēs gn̄ationi
Fet^9 nō fit ex p̄mixtiōe duorū spermatū. Un̄ ēt mulier ip̄gnat̄ sine emissiōe sp̄matis ⁊ sn̄ delcātōe Un̄ mulier ē p̄ueniēs gn̄atiōi sʒ nām mēstrui ⁊ sʒ nām sp̄matis qḋ ip̄a emittit in coitu, ppt̄ delcātionē qḋ ē humidū nō āt ē ve sp̄ma. Un̄ nec oīb^9 mulieribus p̄cipiētibus accidit eiicere sperma Sp̄ma nō ē matia gn̄ati sʒ est motor ⁊ fora
Un̄ n̄ p̄t dici q̄ sp̄ma sit ps p̄cepti sic n̄ p̄t dici q̄ carpentari^9 sit ps matie lignee. Mas ē s̄m diffitiōeʒ q̄ p̄t gn̄are in alio feia vō q̄ p̄t gn̄are in se vl̄ poti^9 q̄ gn̄at ab alio. Uir dat p̄ncipiū mot^9 ⁊ formā gn̄ato sʒ femia dat corp^9 ⁊ matiam
Castratū corp^9 nō solū offert̄ deo sʒ etiaʒ aīmus et sic parū dfͭ a femina.
Qn̄ abscindūt̄ testiculi castratis tc̄ p̄trahūt̄ vie sp̄matis ⁊, ppe aial castratū n̄ est aptū natū facē fi

Sequūt̄ aucto.xiii. de anima i liuz

Aucto.xiii.de aiali.

p Perfecti⁹ aial ē qḋ nāl'r ē maiorꝭ caliditatꝭ ꝛ hu
Aia nobilior ē corpē ꝛ aiatū i
miditatꝭ
aiato viuū mortuoꝛ ens nō ente.
Aia nutritiua ē in ꝯcepto semie in poña s ñ ē in
eo actu sipl'r aia sēsitiua ḡ ipossibile ē ꝙ aia sēsi
tiua ꝛ nutritiua nutent nos ab extrīseco ꝛ tali mō
Sol⁹ intellectus ē in nobis ab extrinseco qꝛ ipse
solus est diuinus.
Cū sperma emittit exit q̄dā spūs vl' vēt⁹ q̄ ē v̄tus
pncipal' anime ꝛ ē separat⁹ a corpore.
Calor animal' ꝛ sol' est in spermate, et in qualibet
superfluitate nature.
Calor nāl' nō ē ignis nec igne⁹ qꝛ calor nālis
gñat animalia ignis ꝯsumit ea.
Corp⁹ animal' ē ex femina anima ex mare
Aia ē sb̄a ꝛ forma sb̄alis corporis.
Femina ꝛ mas occasionatus
Cū hō fuerit mlti coit⁹ debilitat ei⁹ visus
Caput creat in gñatione post creationē cordis.
Natura ē vt rcificator siue rector
Genus multoꝝ sēper est scibile.
Possibile ē ꝙ mula impregnet s nō gñat pmum
raro visū est in tpe preterito
Embrio pmo viuit vita plante deiñ vita animal'
ꝛ postea vita hominis

Sequit aucto.xiiii.de aiali.

q Quantū nāa diminuit in multitudine tātū
augmentat in magnitudine
Ars eicit superfluū a suo corpore sil'r et natura
Oē qḋ facit natura est pm ordinē
Nāa hūidi ē ꝯueniētioꝛ gñatiōi ꝙ aridi
Primū qḋ gñat p alijs mēbris ē cor
Aial pui corporꝭ ꝛ mlti coit⁹ ē ml'toꝝ hūoꝝ qꝛ nu-

trimētum crescit in sperma.
Arbores q̄ m̄ltū fructificāt cito desiccāt̄ q2 cibus
eorum crescit in semen
Quare nō ꝯueniūt ꝯceptui sine semine mar̄
Oua auiū duos hn̄t colores. s. albū ⁊ rubeū vl' ꝯsi/
Oua piscium vnū tm̄ mile.
Pn̄cipiū gn̄atiōis pulli ē ex albo oui: q2 pn̄cipiuȝ
aīe ex calido cibꝰ āt est ex vitello
Nat̄a posuit auibꝰ cibū in ouo scȝ vitellū queād/
modū aīalibꝰ lac in mamillis.
Gn̄atio aīaliū ex sua spē est diu̇sa.
Q̄ ō in aīalibꝰ magis ē intelligētiꝰ magis hȝ solli
citudines circa filios
Nō ē ꝯsuetudis q̄ mares sint solliciti circ̄ filios
Sequit̄ aucto. xv de aīalibꝰ sȝ fe̅īne
Natura dat instrumētū ⁊ opationē sil' q2 visus
sine oculo eē nō pōt nec oculꝰ sine visu.
Sol fac̄ estatē ⁊ hyemē oī anno lune
Spacia ī ꝑgnatōis ⁊ vite aīaliū st̄ ꝺȝ reuolutōeȝ
Uiri m̄ltoꝝ piloꝝ apud coxas ī ꝑte īferiori st̄ m̄l'
Cibꝰ nō ē nisi dulce ⁊ valde digestū ti coitꝰ
Quicq̄d modicū ē cito digerit̄
Mat̄ia q̄ fit gn̄atio est eadem cum materia qua
cibat̄ generatio. pn̄cipale.
Si hō hȝ sil' mēbrū mar̄ ⁊ mulier̄ vnū illorum est
Mulier sup oēs feminas diligit coitum valde.
In hoībꝰ citiꝰ formāt̄ mares in vētre q̄ mulieres
q2 femina ē ꝯtraria mari naturalit̄
Aīalia magni corꝑis vnū gn̄ant filiū tm̄. Parui
vo corꝑis m̄ltos q2 in magnis cibꝰ t̄nsit ad nutri
mentū corporis ⁊ iō modicū spermat̄ manȝ ī eis
Ex vno coitu spermatizātis m̄ltū: cū sperma di/
uidit̄ gn̄ant̄ multi filii

Mēstruū mulierꝫ magis accidit in dīminutiōe lūe
q2 illi dies sūt frigidiores aliis diebꝰ mēsis ꝑpt dimi-
nutionē lūe. Femie debiliores sūt maribꝰ q2 frigidiorꝫ
sūt nature In aialibꝰ gñantibꝰ multos filios
plꝰ accidit mēstruositas ꝛ maxīe in maribꝰ

Sequitur aucto. xvi. de aialibꝰ

Embrio in ꝑma sui gñatōe viuit vita sili vite
plāte Pili decaluati ñ redeūt folia vo ar-
borꝝ ꝛ plume auiū redeūt q2 caluicies ē ꝑpt mu-
tationē etatis ꝛ defectū hūidi radical' q. irreuoca-
bil' ē casꝰ vo foliorꝝ ꝛ plume ē ꝑpt mutationē tē-
porꝝ quorū reditꝰ est circularis
Hoies tm̄ caluescūt ꝛ ñ aialia q2 hō hꝫ de cerebro
valde multū ꝛ humidū
Hō tm̄ caluescit in anteriori ꝑte capitis q2 illic est ce-
rebrū valde multū
Nō fluūt folia de arboribꝰ in qbꝰ ē hūor pinguis.
In aialibꝰ color pilorꝝ est s'm colorē cutis in hoie vo
nō q2 qñ hoies hūt corē valde albū ꝛ nigros cri-
nes cuiꝰ cā ē q2 cutis hois ē valde tenuis respcū
aliorꝝ aialiū ꝛ iō nō mutāt matiā pilorꝝ: bꝰ
Aialia comedētia dl'ces cibos diuisificāt i colori
Multa aialia in ifirmitate mutāt colorē ꝛ iō cor-
uus visus est albus ꝛ passer albus
Digestio fit ex calore
Oculꝰ eminēs ꝛ extēsꝰ ñ bñ vidꝫ a remotis sꝫ oculꝰ
ꝓfūdꝰ bñ vidꝫ a rmota q2 eꝰ visꝰ ñ diuidit nec ꝯsūit
Acumē ꝛ bonitas sēsꝰ distiguit duobꝰ modis vel
in sētiendo remote vel distiguēdo drās astrorꝫ
Somnꝰ videt esse mediū int ēē ꝛ nō ēē inter viue-
re ꝛ non viuere
Puberes plꝰ delectāt in coitu q̄ cetera etas ꝛ q̄to
plus assuescūt tanto plus appetunt.

Cerebrū est magis frigidū q̄ totū corpus.

Sequūt aucto de sba orbꝫ lune.

Illud qd̄ ɔpositū ē ex se ɔpositū ē ex duabus naturis scꝫ recipiente motū z agente motū

In diuidonis sbe duplex ē tn̄smutatio. Una est sbalis q̄ trāsmutat ea noie z diffinitiōe q̄ trāmutatio dr̄ gn̄atio vl' corruptio. Alia ē trāsmutatio accn̄tal' q̄ nec tn̄smutat ea noie z diffitiōe: sꝫ tm̄ ꝫ dispōes accn̄tl'es q̄ sr̄ q̄litas q̄titas z sic d̄ aliis

Q̄d ipossibile ē fieri nō pt

Impossibile ē vnū sbēm pl'es q̄ vnā formā hr̄e

Matia sbn̄at p posse z ħ ē qd̄ recipit oēs formas

Un̄ matia nihil ē in actu nec ē et aliq̄ formaꝫ in sui naturā includēs sꝫ dn̄taxat est in poña ad recipiendū oēs formas

Forme nal'es diuidūt diuīoe matie

Diuīo nō cōpetit sbn̄e nisi vt hꝫ q̄titatē.

Dimēsiōes intminate p̄cedūt formā in materia sꝫ dimēsiōes tminate sequūt formā in matia

Oē qd̄ aduenit enti in actu est accidēs

Omne qd̄ substat in ratione substātis p̄mi substat in rōne matie.

Impossibile ē formā eē sine matia z nō ɔu̇so

Matia non recipit diuisas foras nisi q2 p̄us recepit dimēsiones intminatas.

Aia celi ɔiūgit celi eē scꝫ ꝫ opatiōeꝫ z motū

In celestib9 id ē efficiēs motū z finis motus

Impossibile ē illud vt qd̄ de se est corruptibile recipiat etn̄itatē ab alio

Matia celi ē aliqd exn̄s in actu z nō in poña z id dign9 dr̄ subiectū q̄ matia

Finis significat agens significatiōe necessaria. sic mot9 significat ipsum mouens

Quicqd ↄuenit celestib⁹ i istis iferiorib⁹. h̄ ↄue
nit eis pure ⁊ equoce ł analogice ƀʒ p⁹ et posteri⁹
Trāsmutatio arguit matiā opatō vō formā
Prim⁹ motor dat oibus entib⁹ esse ⁊ viuere
Virt⁹ ifita ē duplex. s. ifita i vigoē ifita i duroē
Virt⁹ mouēs celū ē ifinita i duroē no āt i vigore
Sequnt̄ auto. libri causaꝝ aristotelis

Ois cā pmaria pl⁹ ifluit cātū suū q̄ cā ƀaria
Quicqd pōt cā scda pōt ⁊ cā pma nobilioꝛ ⁊
altioꝛi tn̄ mō Quicqd ē cā cāe. etiā est cā causati
Ois aīa nobił habʒ tres operatōnes. quia in ea
est operatio intectualis et diuina
Prima causa est semper causa omniuʒ narratōe
Cause secūde illuminant̄ a lumine pme cause
Intelligentia est sbn̄ia que non diuiditur
Omnis itelligentia fixa est essētia ꝓpter bonita
tē puraʒ. q̄ ē causa pma. vn̄ cā pma ē pura boitas
Prima causa nō hʒ aliqd eliachim. i. matiale. sed
ois intelligētia et anima habet eliachim
Ois itelligētia plena ē formis. i. spēb⁹ itelligibi
lib⁹. Quāto aliqs ē ꝓpiq⁹ pme cāe. tāto ē siplici⁹
Quicqd r̄cipit̄ ab alio r̄cipit̄ ꝑ moʒ rei accipiēd
⁊ n̄ r̄cepte. Ois v̄tus vnita fortioꝛ ē seipā dispsa
Causa pma regit oēs res creatas pter hoc qd cō-
miscet̄ cū eis. Causa pma iflnit bonitatē suā om
nib⁹ rebus vno influxu. sed non recipit illam bo
nitatē equaliter. sed secūduʒ capacitatē nature
Causa prima est diues per seipsam
Cā prima est sup̄ omne nomē qd nomīari potest.
Ois itelligētia diuia facit r̄s ꝑ h̄ q̄ ē itelligētia ⁊
r̄git eas ꝑ h̄ q̄ ipa ē diuia. vn̄ hēm⁹ q̄ r̄gē ē diuiū
Cā pma existit i oib⁹ r̄b⁹ ƀʒ dispōeʒ vnā. ſʒ oia nō
ↄsistūt in pma cā ƀm dispōem vnā. ſʒ ƀm multas

O Mia bonū appetūt. Cogitō fīs vtil' est in actu. Unusquisq̄ qd cognoscit bñ iudicat
Nihil differt etate puer. ⁊ moribus puerilis
Bonū de quāto cōmunius tanto diuinius
Consocii ꝓprie ignorantie ammirantur ōnes
Sermones inq̄rendi sūt sm matiā de qua sunt
In infortuniis virtus refulget
Duob⁹ exñtib⁹ amicis scm̄ est p̄honorare vitatē
Quis sm statiū iustū sit honorare amicum
Honor magis est in honorāte q̄ in honorato
Felicitas est pfectio anime sm vtutē pfectaȝ sic vna yrūdo nō facit ver. nec vna dies calida esta tē. sic nec vna dies l' modicū tp̄s facit hoieȝ felicē
Principia maxime valent ad subsequentia
Principium plus est q̄ dimidium totius
Bona aie maxia sūt bona. Diaūa vō ꝯsonant
Unicuiq̄ delectabile est istud qd amat
Melior est vsus rei q̄ possessio
Impossibile est indigēteȝ opari bona
Nō oino felix ē. q̄ spē turpissim⁹ ē. ⁊ sine ꝓle
Felix est sine vituperio sicut tetrogonus
Finē laudam⁹. sȝ ea que sūt ad finē honoramus
Felicitas est premiū virtutis
Felix nō differt a misero nisi p dimidiū vite
Nullus est bonus vel malus per somnū
Ratio semper deprecatur ad optima
Sequitū auto. ii. libri ethicoꝝ aristotilis
E X actibus multuȝ iteratis fit habitus Non parum differt sic vel sic. i. bene vl' male pueruȝ in iuuētute assuesci immo multū
In obscuris oportȝ vti apparētibus testimoniis
Exerciciū tempatum conseruat sanitatem
Fortitū ꝯmedere facit fortiter laborare

Circa voluptates et tristicias est vtus moralis
Medicine fiunt per contrarium
Circa difficilia sp est ars et virtus
Tria sūt in aīa. possessões poñe ꝛ habit⁹ seu vtus
Passio ñ ē vt⁹. qꝛ ƀz passiōez nec laudamur nec vituꝑamur. Uirt⁹ nō ē poña qꝛ potētes sum⁹ ꝑ nāz
Uirtus est habitus quia habētez se perficit ꝛ opus eius laudabile reddit
Ois vt⁹ ꝯsistit i medio scꝫ iᵗ defcm̄ ꝛ excessū
Uirt⁹ certioꝛ ē et melioꝛ omni arte
Malꝫ est facile bonum antē difficile
Nō est facile attingere mediū sꝫ difficile
Uirt⁹ est habitus electus in mēte ꝯsistēs quo ad nos declarata rōe. vt vtiqꝫ sapiens detminabit
Operationes sunt circa singularia
Difficile est aliquē esse bonū. i. studiosū
Mediū in omnibus rebus est laudabile
Sequūtᵉ auto. iii. libri ethicoꝝ aristotelis
Melius est moꝛi q̄ facere ꝯtra bonū vtutꝭ
Ignorantia excusat peccatū
Cōsiliū nō est de fine sꝫ de his q̄ sūt ad finē
Q. d ꝑmū ē in itētōe h̄ debꝫ eē vltimū i executōe
Homo est pꝛincipiū suarū oꝑationū
Bonū volūtariū est qd̄ simpliciter est bonū
Bonus singula recte iudicat
Nullus est bon⁹ vel beatus nisi volens
Nos sum⁹ dn̄i nrāꝝ oꝑatōm a ꝑncipio vſꝫ ad fiez
Qualᵉ vnuſqſqꝫ est. talis videtᵉ sibi esse finis
Terribilissimū ōniū terribiliū est moꝛs
Foꝛtitudo est aggressio terribiliū vbi moꝛs iminet propter bonū saluandꝫ
In repentinis cognoscitur habitus
Desideriū pueri. opoꝛtꝫ eē ſm̄ preceptū doctoꝛis

In naturalib⁹ desideriis pauci peccant
Laus ꝛ grãm actio debet̃ dãti ꝛ nõ accipiẽti
Maior vt⁹ est bona opari q̃ turpia ñ opari
Uirtuosus bene vtitur quibuscũq3
Dare et non accipere est liberalitas
Pulcritudo sẽper est in magno corpe. Uñ parui formosi dici pñt non autem pulchri
Maximum bonorum exteriorum est honor
Prauus honore non est dignus
Honor est premium virtutis
Scdm vtutẽ solus bonus est honorandus
Uirtuti perfecte non fit condign⁹ honor
Nõ irasci in quibus oportz insipientis est
Iniuriantem sustinere et seruilem siue familiarem despicere seruile est
Malum seipsum destruit
Malum si integre fuerit importabile erit
Qualˀ vnusq̃s3 ẽ talˀa dicit. talˀa opat̃ ꝛ talˀt vinit
Omne mendacium est fugiendum
Uerum bonum est laudabile
Uerax laudãd⁹ est. mẽdax autẽ vituperãdus
Iactator maxime est vituperandus
Requies et ludus in vita videtur esse necessaria
Uerecundia est timor ingloriationis
Uerecũdia nõ ꝯueĩt oĩ etati s3 iuuenili. vñ iuuenes verecũdos laudam⁹. senẽ ãt verecũdũ vitupam⁹ q2 senex caueat id de quo verecundabitur
Sequũt̃ auto. v. libri ethicorum aristotelis
Si vnũ oppositorũ dr multiꝑ mõis ꝛ reliquũ3
Que simplr sũt bona hoib⁹. ꝑ his orãt ꝛ illa qrũt. Preclarissima virtutũ3 est iusticia neq3 hesperus neq3 lucifer ita mirabilis sicut iusticia
Principatus virum ostendit

Pessim⁹ e ille q̄ nō solū vtit̄ malicia ad se sed etiā ad alios. ¶ Optim⁹ est ille q̄ nō solum vtit̄ bonitate .i. v̄tute ad se ſʒ e͂t ad alios.
Duplex ē iusticia scʒ totalis ꝛ ꝑtialis
Ptialis est duplex scʒ ꝯmutatiua ꝛ distributiua
Cōmutatiua ē duplex .s. volūtaria ꝛ nō volūtaria
Nō volūtaria ē duplex .s. occulta ꝛ manifesta. occl̄ta vt furtū adulteriū. maifesta vt vicl̄a ꝛ v̄bera
Min⁹ malū ē magis eligibile maiori malo
Ubicūq; reꝑit̄ magis ꝛ min⁹ ibi reꝑit̄ mediū ꝛ eq̄le
Oʒ te famulari illi q̄ bn̄ fecit
Denari⁹ ē mēsura oīm̄ rerū q2 ē fideiussor nr̄ in omni adūsitate vel nc̄citate, ꝑ q̄lʒ re q̄ indigem⁹
Primū institutū dʒ custodiri
Princeps dʒ custodire iustum
Duplex ē ius scʒ legale ꝛ nat̄ale. nat̄ale ē qd̄ apd̄ oēs hʒ eādē poꝰnaʒ. Legale āt institutum ē a lege
Sacrificare diis simpl̄r ē nat̄ale ſʒ sacrificare h̄ vel hoc isti vel isti ad placitū
Lex ꝓhibet seip̄m interficere
Nullus ꝓpe p̄t sibi ip̄si iniuriā facere

Sequūt̄ aucto. vi. ethicorū

Non sufficit ad scientiam alicuius ꝙ sciatur in vniuersali ꝛ ꝯfuse: sed oʒ scire det̄miate ꝛ distincte.
Omnis cognitio fit ſm similitudinē
Cōsiliū dʒ eē de hiis q̄ p̄nt se alit̄ h̄re
Cōsiliū nō dʒ eē de p̄tit̄ ſʒ de futuris q2 qd̄ fc̄ʒ est nō p̄t eē nō factū Un̄ d̄t Agaton Genitū facē nō genitū h̄ solo ꝑuat̄ deus
Uerū bonū. est intellectus
Quinq; sūt in aīa qb⁹ verū d̄r scʒ ars/sciētia/sapiētia/intellectus/et prudentia.

Scia ē de hisq̄ n̄ pn̄t se al'r hr̄e. i. de eternis
Ois doct̄na ē ex p̄cognit̄ vel de p̄cognit̄
Ars est rc̄a rō factibiliū
Prudentia ē recta rō agibiliū
Sapiētia ē cognitio rerū diuinarū hn̄s caput inter oēs alias sciētias
Sapiētia est certissima ōniū aliarū scientiarum
Iuuenes n̄ pn̄t eē prudētes q2 prudētia p̄reqrit expientiā que indiget tp̄e
Multitudo tpis facit experientiā
Ad p̄ncipia nō ē rō
Cōsiliata oz opari velocit̄. ɔsiliari āt tarde
Impossibile ē prudētē. i. sapientē nō eē bonum.
Hn̄s vnā v̄tutē h3 omnes.
Sequit̄ aucto. vii. ethi.
Sicut bestie nec malicia nec v̄t9 att̄buit̄ p̄pe. sic nec do: s3 do hōrabili9 aliqd v̄tute bestie vero aliqđ genus malicie sc3 bestialitas
Hoies dn̄r fieri dii ppt̄ v̄tutū excellētias
Nō p̄uus deterioz est bestia
Difficile ē resistē cōsuetudini q2 assimilat̄ nat̄e. facili9 tn̄ ē transmutare ɔsuetudinem q̄3 naturā
Cōsuetudo est altera natura
Fama q̄3 oēs famāt ōnino nō deꝑdit̄
Nō solū oz verū dicē s3 cām falsi assignare
Delcātiōi intellc̄uali nō est admixta tristitia
Opationes bestie p̄ue sūt ex natura s3 opatiōes p̄uorū hominū ex ɔsuetudine
Nō sp idig3 aliq̄ delcātiōe q̄si q̄dā recreatiōe ppt̄ multos labores q̄ sibi occurrūt
Maioz est delectatio in qete q̄3 in motu.
Deus sp simplicit̄ vna gaudet delcātiōe
Felicitatē supexcellēs impetit fortuna

Sequūt aucto. viii. libri ethicoꝝ arſ.

NUllus eligē dꝫ viuē ſine aicis hn̄s ꝛliq̄ bona
Q̄nāto maioꝛ ē fortūa tāto minꝰ eſt ſecūa
Duo ſil' viuētes itelligē ꝛ agē ſūt potiores q̄ vnꝰ
In infortuniis ꝛfugiendū eſt ad amicos
Omnis hō oīm hominuꝫ naturaliter eſt amicus
Generātis ad gn̄atū naturaliter eſt amicitia.
Homines eiꝰ dē gētis natalit' plꝰ ſūt aici q̄ alii
Simile diligit ſibi ſile veꝝ ē per ſe ꝛ nō ꝑ accn̄s
Amicitia ē beniuolētia mutua nō latēs ꝯpaſſis
Tripliciter fit amicitia ſcilicꝫ propter bonum v
tile. bonū delectabl'e ꝛ ꝓpter bonū honeſtū. Ami
cicia ꝓpter bonum vtile maxime videtur in ſei
bus eſſe. qꝛ tales nō curāt delcābile ſed tantū vti
le. Amicicia ꝓpt' bonū delectabile iuuenum eſt
Amicicia ꝓpter bonū ꝑmanēs ē ſtabil'. Nulli ſe i
nicē cognoſcūt niſi mēſūaꝫ ſil' ſalis ꝯſumāt
Sola aicicia bonoꝝ honeſtoꝝ ē itranſmutabilis
Non ē facile alicui credere de amico/qui multo
tpe ꝓbatꝰ ē ab iꝑo ꝛ nūq̄ ſibi iiuſte fecit
Loci diſtātia nō ſeꝑat amicitiā. ſꝫ oꝑationem
Natura maxīe triſte fugit. ꝛ appetit delectabile
Mutua colloq̄a ſūt factiua amicicie
Perfecta aicicia nō ē niſi ad vnū qꝛ q̄ eſt ſuꝑhā
dās ꝛ ꝑfectuꝫ nō pōt fieri ad pl'es niſi ad vnum
Unuſq̄ſq ſibi iꝑi maxime vult bonum
Amicoꝝ omnia ſunt coīa
Peſſimum eſt cōtrariū optimo
Regnū ē optima policia. Malꝰ rex tyrānus dicit
Rex dꝫ ſe hr̄e ad ſbditos ſicut paſtoꝛ ad oues
Pater t'a bn̄ficia dat eſt eīn cā eſſe di gn̄ando ꝛ cā
diſciplīne infoꝛmādo. ꝛ cā nut'endi educādo
In q̄bꝫ nil' ē cōe. i his nec ē iuſticia: nec amicicia

Seruus ē organū aiatū
Dn̄i ad seruū nō ē aicicia/ſ3 ꝙ seru⁹ ē ſibi diſſil
Parētes amāt filios suos vt aliqd ex ſuis sui
Parētes pl⁹ amāt filios ꝙ̄ ecōuſo q2 magis ſciūt ꝑ
entes ꝙ nati ſūt ex eis ꝙ̄ filii
Matres pl⁹ diligūt pueros ꝙ̄ pr̄es. qa certiores
ſūt de eis ⁊ pl̄es labores hn̄t circa eos
Maiorib⁹ daẜ honor. minorib⁹ vo. ⁊ indigentib3
lucꝝ q2 honor eſt rtbutō vtutis et bn̄ficii
Lucꝝ eſt auxiliū indigētis.
Retbutio d3 eē poſſibil nō ꝯdigna vt pat3 de de
o ⁊ ꝑentib3 qb3 nō poſſum⁹ eq̄le redere
Pater pōt abnegare filio ⁊ nō ecōuſo
Sequūẜ aucto. ix. libri ethicoꝝ ari.

m Agiſtris diis ⁊ ꝑentib⁹ nō reddiẜ equalēs
Magis ē mutuū daẜ cuiqꝫ, d3 ꝙ̄ aicis dare
Amicis exn̄tib⁹ ꝓpter bonū vtile et delectabile
illis ceſſātib3 ceſſat et amicicia netaz
Qui ſigit ſe aicū ⁊ nō ē. peior ē illo q̄ fcit ſl'a3 mo
Quāto malicia. ē circa meli⁹ tāto ipa eſt peior
Similis ſiẜi ē aic⁹. ⁊ ideo bon⁹ malū amare nō pt
Magis tenemur aicis largiri bona ꝙ̄ ex̄neis:
Amicabilia q̄ ſūt ad alterꝝ. veniūt ex aicabilib3
q̄ ſūt ad ſe ipm̄. Un̄ vn⁹qꝫ eſt ſibi maxie amic⁹
Amicus debet ſe hr̄e ad amicū ſicut ad ſe ipſum
q2 amic⁹ eſt alẜ ipſe
Prauus nō ē amabiẜ ad ſe ipm̄ neqꝫ ad alios
Beniuolētia nō ē aicicia ẜ tn̄ ꝓncipiū ipſius
Ex beniuolētia diuẜna fit amicicia
Concordia ad amciciā ꝑtinet
Bn̄fcōres p⁹ amāt bn̄ficiatos ꝙ̄ ꝙ ameẜ ab eis
Omnis artifex pl⁹ diligit opus ſuū. ꝙ̄ ꝙ diligaẜ
ab ope/vt p3 de ꝑentibus rſpectu filioꝝ

Or cũ magno labore acqrit magis diligit. vt patz de hoib⁹ qrētibz pecuniā ex labore ꝓprio
Amicus dz se hr̄e ad amicū sicut genu ad tibiaz
Queadmodū citas z alia ꝯgregatō videt eē pn̄cipalissimū sui ipi⁹. sic z hō. sz pncipalissīz i hōie ē intellcūs: ꝗ hō maxie videt eē su⁹ intellcūs Ex p̄dcō hēm⁹ ꝙ ois denoiatō dz fieri a principaliori
Homo est animal politicū aptū natū comunicaē suū ꝯceptū siue cōuiuere
Amicitia ē maxime bonoꝝ exterioꝝ
Meli⁹ est cū amicis z p̄cipue cū bonis ꝙ̄ extraneis q̄buscūqꝫ aliis cōmorari
Felix honestis indiget
Solitaria difficilis est vita
Uirtuosoꝝ beatissima est vita
Presētia amicoꝝ est delectabilis tā in bonis fortunis ꝙ̄ in aliis scilz malis. in malis q2 tristati alleviant amicis ꝯdolētib⁹ ipsis. in bonis quia delectabile est cōuersari cū amico.
Amic⁹ est ꝯsolatio amici visione z sermone
In omnib⁹ oportz imitari meliores
Amicitia bonoꝝ coauget bonis colloquiis et opibz qb⁹ ipi vtūt. Uñ a bonis bona fiūt
Sequūt aucto. x. libri ethicoꝝ aristo.

IN actib⁹ hūais mi⁹ credr sermoib⁹ ꝙ̄ opibz Qñ ser⁹ēs d̄ssonāt opibz sēsiblib⁹ tē ꝯtēnūt Ex qb⁹ res gn̄ant in hec resoluūtur
Omnis v̄tus in corpore exn̄s fatigabil' est
Queda delcāt q̄ postmodū nō delcānt
Unusq̄sqꝫ maxie opat in illo qd maxie diligit
Delcātō tenz opantē in opere
Operatō delcābilior mi⁹ delcābilē expellit. Unde amātes fistulas nō pn̄t intēdere sermonibus

Aucto. x. libri ethicorum aristo.

Non potētes ꝯt inue laborare requie indigēt
Phia hꝫ delcātões ā mirabiles pūitate ꝛ firitate
Ultia felicitas hois ꝯsistit in optia opatione
Optime poñe sūt r̄ſpcū optimi ſbiecti
Speculatō ipiꝰ vitatis est ipā felicitas.
Uita ꝯtēplatia melior est vita actina q̄ est vita
scdm hoiez qꝛ vita ꝯtēplatiua est vita diuina:
Duplex est vita scꝫ ꝯtēplatia ꝛ politica. int̄ q̄s ꝯ
tēplatiua ē melior cū sit diuina alia v̄o humana
Unusq̄sq ōpa su a dirigere dꝫ ad bn̄ viuēdū ſm
optimū eoꝝ que sūt in ipo
Optimū in hoie ē intellcūs qꝛ lꝫ intellcūs sit mi-
mꝰ in q̄titate. tn̄ maximꝰ ē in ptāte et p̄ciositate
Unūq̄q dꝛ maximū qd̄ ē pncipalissim sui. ꝛh̄ pōt
dici intellcūs. qꝛ itellcūs est pncipalissim hois ex
q̄ itez hēmꝰ q denoiatō fit a pncipaliori
Propū opꝰ dei est speculatio.
Homo felix siue sapiēs idigꝫ aliq̄l'r r̄bꝰ extioribꝫ
qꝛ nat̄a p se nō ē sufficiēs speculari sꝫ opꝫ q hēat
corpꝰ sanū cibū bonū/ꝛ r̄liquū famlatū nō tn̄ indi
get mľtis ac magnis rebꝫ q nō opoꝛtꝫ felicez vel
phm̄ esse dn̄m terre vel maris
Moderate ditati nō miꝰ agūt bona. q̄ potentes
ymo etiā magis. Un̄ dꝛ q moderate ditati sūt fe-
lices qꝛ magis agūt ſm v̄tutem vel itellcūꝫ.
Homo ſm intellcūꝫ opans ꝛ hn̄s curā ē bn̄ dispo-
sitꝰ. ꝛ deo amātissiꝰ esse videt̄
Homo maxie sapiēs maxie felix est.
Sermones ꝯsonātes opibꝰ sūt acceptandi. disso-
nātes vero suspicādi   re: p sermones
Nō facile ē hoies ex: ātiqua ꝯsuetudie t̄nsmuta-
Mľti plꝰ coacti obediūt nccitati q̄ sermoni
Quidā sunt dispositi ad v̄tutes ex nat̄a. qdaꝫ ex

Aucto. de fortuna bona

ꝯsuetudie q̄d ꝑ doctrinā ⁊ ad hoc q̄ doctrina hēat efficaciā i auditoribꝰ oꝫ aiaꝫ auditorꝝ eē disposi tā ⁊ p̄paratā sic t̄ra añq̄ ꝯmutat semē Oꝫ bonos ꝓuo care ꝑ vtutes ad p̄mia malos aūt ꝑ penas insana biles totalit̄ ext̄minare

Aucto. de fortuna bona

In bonis ext̄iorıbus q̄ꝝ fortuna ē dn̄a nō ꝯti git hoiem eē felicē

Ubi plim̄ꝰ intellectꝰ ⁊ rō: ibi q̄n̄ꝫ mima ē fortūa

Ubi v̄o plima fortūa ibi minimus q̄n̄q̄ꝫ itellcūs

Deū dignificamus vt dn̄ꝫ exn̄tē vt dignis distri buat bona ⁊ mal̄ mala

Deū visib̄le nō ē prauoꝝ curā h̄re

Appetitꝰ natal̄ natalit̄ tendit ad bona

Illi sc̄ bn̄ fortūati q̄cūq̄ꝫ dirc̄e agūt sn̄ rōne vt in plibꝰ

Quid ē meliꝰ intellectu ⁊ scia nisi deꝰ

Deꝰ bn̄ vidꝫ pn̄tia p̄t̄ita ⁊ futura

Bona fortūa ē appetitꝰ natal̄ datꝰ a deo mouēte totā naturā.

Sequit̄ auto. libri yconomice

Ciuitas ē domoꝝ plalitas p̄diis ⁊ possessiōibꝰ habūdās ad bn̄ viuēd ordiata Coicatio viri ⁊ feīe in aialibꝰ irrōabilibꝰ ē solū gr̄a ꝓl ꝓcreāde in hoibꝰ v̄o n̄ solū gr̄a illiꝰ sꝫ ēt gr̄a altiꝰ vtilitat̄.

Que parētes exn̄tes potētes fecerunt filiis ipo tētibꝰ iterū reportāt a potētibus filiis parentes impotētes ⁊ senio ꝯfecti

Nat̄a facit vnū aialiū forte ꝯiugabiliū. s. mascu lum vt vlciscat̄ p̄ fortitudine sibi illata aliud ve ro debile. s. feminā vt magis se custodiat p̄ tiore

Uir nō dꝫ iīuriari feīe; vt feīa nō iniuriet̄ ei.

Iniuriari feīe ē virū cū ext̄nea muliere coire: sed iniuriari viro feiām ē feiāꝫ coire cū ext̄neo viro s̄ꝫ Esiodū poetā. virꝝ oꝫ. i. expetit viro puellā in

vxorē ducē vt doceat eā bonos mores q2 iuuencla ē flexibilior vidua. Dissilitudies moꝝ int virū z mulierē neq̄ꝙ sunt amande
Due sūt spēs. ſuoꝝ scȝ ꝑcurator/z operator/Oȝ seruis tria dare opa z penā. i. disciplinā z victū sufficientē q2 sine mercede impossibile ē opari
Victꝰ āt est merces ſuoꝝ q tn̄ sine aliis duobus facit seruū ꝑt̄uū
Nemo alioꝝ bona z ꝑpa silr curat z eq̄lr Quidā itrogatꝰ qd magis impinguat equū Rn̄dit oculꝰ dn̄i aliꝰ introgatꝰ q̄le stercus optimū ad pinguādū agrū. rn̄dit vestigia dn̄i
Impossibile ē negligētibꝰ dn̄is ſuos eē sollicitos Nāꝙ oȝ dn̄m eē sine custodia: sic nec ciuitatem.
Surgē de nocte ad sanitatē ad phiam ad bonaȝ dispōnem vtile est
Nec q̄stus vestimētoꝝ nec fora nec auri mltitudo tāta ē ad mulieres v̄tutē ꝙ ta ē modestia in q̄libȝ opeꝝ desideriū honestate ac composite vite
Quāto q̄s diligētiꝰ obseq̄t tāto maiorē grām obtinebit. Nisi pentes pueris exēplū ꝓbitati vite dederint incusabilē adinuicē pn̄t hr̄e causaȝ.
Si mulier cognit virū sibi iustū ac fidelē eē ipsa ēt circa ipsum iusta z fidelis erit
Multo grauiꝰ aliq̄s fert ſꝫ honore puet ꝙ si omnia bona sua auferant
Nō oȝ hō sane mētis vbicūq3 z ad quālibȝ mulierē mittere semen suum
Auto. sup p̄mū librū politicoꝝ
Hoies rōe z itellcū vigētes nālr alioꝝ dn̄i sī z rectores Nat̄a nō facit nisi vnū instrumētū ad vnū opus z hoc paupibus ē ꝓ ſuo
Hō naturalit̄ ē aīal politicū z ciuile

Natura nihil facit frustra.
Nullū aial a natura hȝ rōnē nisi homo
Homini ẜmonē natura dedit
Ps sepata a toto nō remanet nisi equoce.
Hō solitari⁹ vel ē de⁹ vel bestia
Sic optim aialiū ē hō fruens lege: sic pessimum aialiū est hō a lege ⁊ iusticia recedēs.
Seuissima iniusticia ē hñs arma scȝ sciendi
Sine necessariis īpossibile est viuere
Seruus naturalit̄ nō est suiipsius sȝ alteri⁹
Opus qđ fit a meliorib⁹ sp̄ meli⁹ est
Q̄ńcūq; ex multis vnū ꝯstituit̄ int̄ illa vnū erit regēs aliud vero rectum
Aia naturalit̄ dñat̄ corpi sicut dñs ẜuo
Utile ē corp⁹ regi ab aia ab his ei duob⁹ ꝯiūctis hō ꝯstituitur
Itē vtile ē oib⁹ aialib⁹ regi ab hoie
Regēs naturalit̄ digni⁹ ē recto
Masculinū gen⁹ nat̄alr̄ digni⁹ ē fēino
Uirt⁹ et malicia det̄mināt sibi ẜuos ⁊ liberos nobiles ⁊ ignobiles. mie fieri hoiem
Hoies reputāt dignū ex bois fieri bonū sic ex ho
Dupl̄r dr̄ ẜu⁹ vno° ẜȝ naturā alio°: ẜȝ legē positā
Nō ē possibile viuere sine cibo nūt
Pr̄imuȝ gen⁹ hoiȝ ex t̄ra ⁊ fructib⁹ domesticis vi
Nat̄a facit oia aialia ꝑpt̄ hominē
Duplices sūt diuicie. s. nat̄ales: ⁊ artificiales. naturales st̄ possessiōes reꝝ. artificiales st̄ possessi
Desideriū diciarū vadit in īfitū ōes pecunie
Facile ē phis ditari si volūt
Magis ⁊ min⁹ diūsificāt spēm
Cōsiliū mulier̄ ē inualidū: pueri vo imꝑfectum
Silētiū mulieris ꝑstat ornatū

Sequntur auto.ii.poli.

Omnes sunt socii vni⁹ ciuitatis

Quod plurimorum est commune, sortitur curam quam de proprijs maxime curant homines de comunibus autem minus

Multi serui quandoque seruiunt deterius paucioribus

Optimum est ciuitati vt sit vna secundum amicitiam

Amicorum omnia sunt communia

Vnusquisque naturaliter amat seipsum

Amicis auxiliari delectabilissimum est

Bonum est abstinere a muliere propter temperantiam.

Penurie malignitatem efficiunt et seditionem

Plures homines discordant propter inequalitatem possessionum

Qui delectari vult sine tristicia ad philosophiam currat

Omnis ciuitas artificialibus indiget

Leges inhoneste licet maxime sint in vsu possunt tamen aboleri

A mulieribus non bene regitur ciuitas

Melius est iudicare secundum leges et litteras quam ex propria sententia

Magnorum dominorum constituti si viles fuerint maxime ledunt ciuitatem. Impossibile est indigentem bene principari et studio vacare. Vnum opus optime fit ab vno

Sequitur aucto.iii.poli.

Ciuitas est quedam ciuium multitudo eandem policiam.

Ciuitas non est vna propter eosdem mores sed propter

Policia est ordo quidam inhabitantium ciuitatem in subiicie⁹

Non est idem bonus homo et bonus ciuis et principando

Non contigit homines bene principari nisi prius sub principe fuerunt. Prudentia est propria virtus principis. Optima ciuitas non facit vnum hominem de suo banausium .i. vilem artificem esse ciuem. Quicumque sunt vni necessario ministrantes domini serui: quicumque autem communiter pluribus domini banausii.

Quicumque intendunt policie vtilitati communi recti sunt et iusti quicumque autem intendunt vtilitati proprie vitiosi sunt et rectorum politicorum transgressores

Oꝫ bonā ciuitatē de v̄tute sollicitā eē. os;
Unū v̄tuosū meli⁹ ē pncipari q̄ꝑ pl'es ⁊ multos ali
Sine iusticia īpossibile ē inhitare ciuitatē.
Meli⁹ ē ciuitatē regi vno optīo viro q̄ꝑ vna opti-
ma scꝫ muliere vel lege.
Ingenuitas ē v̄t⁹ gn̄is.i.nobilitas
Turba multa meli⁹ iudicat q̄ꝑ vn⁹ tm̄
Meli⁹ ē iudiciū duoꝝ q̄ꝑ vni⁹ tm̄
Pars nō ē apta nata excellere suū totū

Sequūt̄ aucto.iiii.li.politi.

Nō solū oꝫ policiā a pncipe instituere sꝫ etiaꝫ oꝫ eos corrigere.
Ciuitas nō ꝯstabit ex vna ꝑte sꝫ ex mltis q̄ꝝ vna ꝑs st̄ agricole.scda artificiales manūales.3ª q ne gociat̄ circ̄ foꝝ.q̄rta mercēnarii.q̄nta ꝓpugnato res ⁊ armigeri q̄s nccāriū ē ī ciuitate existē si nō dēat suire iīmicꝗ Qui alti suit n̄ ē ꝑ se suffici- ens.
Sine pncipib⁹ īpossibile ē eē ciuitatē
Ingenuitas ⁊ nobilites sūt v̄tutes ⁊ ditie antiq̄.
In oī citate st̄ tres spēs hoīꝫ.s.pauꝑes/dites/et mediocres.it̄ q̄s opti st̄ mediocres q̄ꝛ mediū sꝑ ē optim. Media possessio bonoꝝ extioꝝ ē optia q̄a facile ē rōi obediri Q̄ō nimis ē pulchruꝫ/nis forte/nimis igenuū nimis diues hꝫ ꝯriā.s.nimis fetidū/nimis debl'e/nimis igbile/nimis igenuū Rō seq̄t̄ q̄ꝛ q̄ō eoꝝ st̄ iīuriosi ⁊ in magnis pl⁹ neq̄ꝑ q̄ō āt astuti ⁊ in ꝑuis valde neq̄ꝑ
Qui sūt nimis diuites ⁊ potētes necꝗsciūt nec vo lūt subiici.qui autem nimis ingenues sunt ⁊ vi- les nesciūt pncipari
Mediocres ciues maxīe saluāt̄ ī ciuitate q̄ꝛ ipsi nec desiderāt aliena vt pauꝑes.nec alii pauꝑes exn̄tes hoꝝ sbaꝫ desiderāt ⁊ g̊ nec īsidias paciūt̄

neq fraudes faciūtq̄ propt̄ sui piculo viuūt
Maxim eufortuniū ē ciues mediocrē sbām hr̄e
tāq̄ sufficiētē eis qz p illes bn̄ regit ciuitas.
Quāto aliqd magis attigit mediū tāto meli⁹ ē.
q̄to āt magis aliqd distat a medio tāto pei⁹
Magne ciuitates plus sūt seditiose q̄ pue qz mlt
tū est ibi mediū
In magnis negociis oz vnū ordīare ad vnū op⁹:
qz cura meli⁹ ē intēta circa vnū op⁹ q̄ circa mlta
Sequūt anto.v.li.politicoz
Quod plus est iequale est
Ubiq ppt̄ ineq̄le fit seditio
Nobilitas generis z ditie sūt pncipia z fōtes seditō
Nobilitas z vt⁹ in paucis inueniūt. nū
Minores vt fiāt eq̄les seditiōes faciūt: equales
vero vt fiant maiores
Qd paruū ē q̄si nihil differt ab eo qd nō est
Ois diuīsitas videt facere seditionē
Seditiōes q pue sūt pmo q̄si nō fuerit inter do-
minos conualescūt
Principiū alicui⁹ vr̄ eē dimidiū toti⁹ Pr̄ z fili⁹ si
mul pncipari nequeūt
Policie maxie dissoluūt ppt̄ iusticie trāsgressio-
Cōtrarioz cōtraria sūt factiua nem
Parue expēse sepe facte sbās sepe ɔsumūt.
Periculosū est pncipi dare subdito suo magnos
Regnū suat p amicos hōres.
Rex iusticiā suare dz
Cōtumelia ē causa ire
Null⁹ manū suā mittit ad ipossibilia
Nō de facili pt inadi q ē sobri⁹ z vigilās: sz qui ē
dormiēs. q̄propt̄ pncipes vt nō sint inuasibiles
sōnū z ebrietatē multū euitare dn̄t

Auto. vi. libri politicoꝝ arſ:

Pꝛícepe debꝫ eē deicola. qꝛ minꝰ timēt hoīes in-
iuſtū pati a pncipe ſi deicolā putāt ipm eſſe
Qꝫ pncipē bonos henoraē ⁊ ipſʒmet hōrē diſtri-
buē. Supplicia, āt ñ dēt diſtribure ꝑ ſe ſꝫ ꝑ alios
Si pnceps aliquē de ptāte ſibi cōita vult depo-
nē gradati h dēt facē ⁊ ñ ſimlꝰ; auferꝛe totā ptātē
Sequūtur auto vi. libꝛi politicorū ariſtotelis

Opus libertatis eſt viuere vt vult quia ſer-
uus non viuit vt vult
Pluralitas in electōe pſonarū pfert paucitati. ſi-
militer magnitudo dignitatū pfertur paruitati
Optimus populus eſt qui terrecultrius eſt
Agricole qui non habent neceſſaria. circa opera
immorantur. et aliena non ꝯcupiſcunt
Agricole magis concupiſcūt lucrū q̄ honoꝛeꝫ. qꝛ
delectabilius eſt eis laboꝛare q̄ pncipari
Non eſt facile ciuitatem pmanere ſine legibus ⁊
conſuetudinibus compoſitam
Quāto aliqd eſt perꝰ. tanto maioꝛi idigꝫ cautela
Necē eſt in omni ciuitate aliqd vendi et emi
Prauos nō ē ſecurū facere dños. qꝛ ipi magis in-
digent cuſtodia alioꝝ q̄ alios poſſūt cuſtodire
Qꝫ i ciitate aliqs eē curā deoꝝ hñtes vt ſacdotes
Sequit auto. vii. libꝛi politicoꝝ ariſtotelꝰ

Triplex ē bonū. ſ. bonū aīe bonū coꝛpis ⁊ bo-
nū extriſecꝰ ꝓueniēs. Sine his quatuoꝛ v-
tutibꝰ. ſ. foꝛtitudie, tpantia iuſticia ⁊ prudentia
Ois exceſſꝰ rrū. l nocet l nil ꝓficit. / nēo dꝛ eē btūs
Anima pcioſioꝛ eſt coꝛpe ⁊ omni poſſeſſione
Anime bonū pcioſius eſt omnibus bonis
Teſte deo q̄ i oibꝰ exterioꝛibꝰ bōis nō ē felicitas
qꝛ felix qs ē. q nullo exterioꝝ bonoꝝ vtit. Duplex
ē felīcitas. ſ. politica ⁊ ꝯtēplatia it qs ꝯtēplatia ē
melioꝛ

Bonuz anime est optimuz et eligibilissimū
Nō ē possibile politicā eē optimā sine moderata
Felicitas ē pfectus vsus ṽtutis habūdātia
Potētia est in iuniorib⁹. prudētia vō i seniorib⁹
Inter oia aialia solus hō hz rōem. Necesse est fu-
turū pricipē subditū fuisse. Finis gñatōis vt in
plurib⁹. i viri ē numer⁹ lxx. ānoꝝ i mlierib⁹ vō xl
Mlierib⁹ ꝯueit ꝯiugari ćca ānū xviii. viri āt ćca
Iuuenū coit⁹ prau⁹ ē ad gñatōez filoꝝ. xxvii
Lactꝫ alimētū maxie ē familiare coꝛ silr z senū
Bonū est pueris esse sine vino pib⁹ pueroꝝ
Iuuenes custodiēdi sūt vt ñ dicāt nec audiāt ali
qđ turpe. qꝛ ex dicere z audire aliqđ tupiū facile
eos facere aliquid turpium contingit
Iuuenes maxime ab ebrietate custodiēdi sūt
Omnia amamus magis in principio
Ars supplet defectum nature
Sequūť auto. viii. libri politicoꝝ aristoteľ
Omnis laborans requie indiget
Ludus fit propter requiem
Continuū et ꝯtiuue debet esse studium
Musica valet ad deductōem tp̄is. z delcātōez si
ne recreatōez z ideo pueri valz studere i musica
Nō solū pueri erudiēdi sūt scz i arte vtili z nccāri
a. sz etiā in artib⁹ liberalib⁹ z honestis vt ē lrārū
eruditio z in artib⁹ delcābilibus vt in musica
Facili⁹ ē habē vnū ľ paucos bñ sapiētes q̄ plres
Re qes de nccitate ē delcābiľ qꝛ ē medicie tŕstitie
Musica ē poñs letificare hoies. q ē in labore
Anima delectať naturaliť in musicis melodiis
Melodia iratos hōies et alis passionib⁹ occu-
patos sepe alleuiat illos letos faciendo
Ebrietas homines impetuosos facit

Anto. sup. p̄mū librū rethoricoꝝ

R Ethorica est assecutiua dyaletice

Litigātī nihil ē aliud nisi ondere. q꞉ fc ē l n̄ ē. aut q꞉ pfcā ē aut nō. ⁊ vtrū sit iusta l' iiusta. oportꝫ ipꝫ iudicē ↄgnoscere ⁊ n̄ addiscē a litigātibꝯ Faciliꝯ ē hr̄e vnū vl' paucos bn̄ sapiētes q̄ p̄lres Amoꝛ odiū ⁊ ppꝛiū ↄmodū sepe faciūt iudicē n̄ ↄgscē vꝫ. Rethorica docꝫ iusta ⁊ vā ꝑsuadē ⁊ ↄtria eoꝝ fugē. Si inↄueniēs et turpe est aliquē se nō posse defendere corpoꝛe multo magis incōueniēs est ⁊ turpe non posse defendere sermone. Nulla ars cōsiderat ꝑticulare. q꞉ ꝑticularia sūt ifita ⁊ n̄ scibl'a De necc̄ariis ⁊ i possibilibꝯ nō ↄsiliamur. sꝫ de ↄtigētibꝯ ⁊ alit' se habere potētibꝯ q̄ i nrā ꝑtāte sunt Nobilitas gētī vl' ciuitatī ē hōies ātiq̄s eē ꝑsides ꝑncipes ⁊ isignes. ⁊ multos isignes ex eis ꝑduisse Nobilitas singularī ē q̄ a viris ac mľieribꝯ fit ꝑ pp̄t diuicias l' v̄tutes. l' ꝑpt' aliqd aliud ꝑpt' qđ hō honorat'. Honoꝛ ē bn̄factiue oꝑatōis signū. q꞉ illi maxie ⁊ iuste honorāt' q̄ bn̄ficia dare possūt Multi sine v̄tutibus corꝑis lōgeui inueniūt' Cōsiliū nō est de fine. sꝫ de his q̄ sūt ad finē Omnia bonū appetūt. et tercio ethicoꝝ Exercitiū vt in pluribus conseruat sanitatē Cuius cōtrariū est malum. illud est bonuꝫ Quicq̄d fuerit suꝑabūdās ⁊ magis q̄ eē dēat hr̄e malū. Facilia sūt q̄cūꝫ sine t'stitia sūt. ⁊ i modico tp̄e fit. sic sipl'r ad sipl'r. magis ad magis. maxim ad maxim. ⁊ eꝯ. Sine cā ⁊ ꝑncipio i possibl'e ē aliqd eē l' fieri Subtiliter videre melius est q̄ subtilit' odorare. quia visus melioꝛ est odoratu Pulchriꝯ ē eē amatorē sociorū q̄ pecuniarū Multa que naturaliter non sunt delcābilia cum assuefacta fuerint delectabilia sunt

Q. d̃ ꝯsuetũ ẽ velut inatũ ẽ. q2 ꝯsuetu⁹ ẽ filis nãe
Diligẽ ẽ delcãbl'e q2 null⁹ diligit vnũ nisi delcẽt
Omne ꝯsuetũ est delectabile in eo
Addiscere aliquid delectabile est
Justũ est ei graciã facere qui gratiã fecit
Justum est auxiliari amicis
Sequũt aucto. ii. libri rethoricorum aristotelis

IRa est appetitus cum tristicia punitiuus propter paruipensionem suiipsius vel suoꝝ
Ad oẽs irã seqt delcãtio, ppt spẽ puniẽdi
Vñ dicit homer⁹ ꝙ ira ẽ dulcior melle stillãte
Infirmi. coeũtes. bellãtes. amãtes. sitiẽtes ꝛ vni ũsalit desiderãtes aliqd/ ꝛ ñ ꝯsequẽtes illd de facili irascũt. Si qs i phia cupit delcãri irascet. q e
Obliuio est signũ paruipensionis /az decipit
Mansuetudo est quietatio ire
Nullus seipsum paruipendit
Seruos arrogãtes ꝛ ꝯdicẽtes magis flagellam⁹
Manifesta negare irreuerentia est
Tempus quietat iram
Amic⁹ est qui amat et ecõuerso qui amatur
Amic⁹ gaudet de bonis. ꝛ dolz d̃ tr̃stib⁹ sui amici
Signa voluptatis sunt delcãtiones ꝛ tristicie
Ira est feminaꝝ inimicicie et odii
Laudare presentem adulari est
Aliquem sua propa narrare iactantia est
Turpe est ignorare ꝙ omnib⁹ scire ꝯtingit
Omne malum erubescibile est. de bonis autem operibus nullus erubescere debet
Superari ab inimicis mirabile est
Similis simili inuidet si in hoc ꝙ sunt similes vnus excedit alium. vñ figul⁹ odit figulum
Nobil'tas ẽ ꝓgenitoꝝ. nobilitas attẽdit ꝯ3 vtutẽ gñis

Generosũ nõ dr̃ de gñe sȝ a nat̃a
Multi sũt q̃ indigēt bñfitib⁹
Peiores sũt nuꝑ ditati q̃ȝ ditati ab antiquo
Si sine arte ⁊ opatiõe aliq̃d fieri possibile ē ma-
gis ꝑ artē ⁊ curã aliq̃d fieri possibl'e est. vñ vbi p.
fuerãt p̃hides felix fuit ciuitas. sil'r impie agũt q̃
dicũt fieri deos ⁊ q̃ mori dicũt eos
Nihil est sine causa
Ois fur malignus est

Sequit̃ auto. iii. retho.

Qd̃ mirabile ē delectabile est
Cõtṙia iuxta se posita magis appent sũ eln
Hõestas l' t̃pitu° nois l' ē signato l' signo celcũt
Qui mortuos spoliãt assil'ant̃ caib⁹ q̃ lapid mor-
Infitũ ñ ē scibile Oia t'minat̃ nũo dēt.
Q. ō ē breui⁹ s ꝑ ē delcãbilius
Intellcũs ē lumē qd̃ de⁹ infũdit
Qēm trãsferētē oȝ trãsferre a silitudib⁹ ⁊ mani-
Prohemiũ ē p̃ncipiũ orõnis festis
Prohemiũ hȝ se in orõne sic p̃ludiũ in fistul'
Oȝ facē viã i aia auditorꝫ fut̃e orõis qd̃ fit ꝑ phe
Q. ō magis dcũr⁹ qs ē de h̃ ꝑhemisare oȝ. miũ
Prohemia autores dñt facē beniuolos ⁊ attētos
Laus est s̃mo dilucidãs magnitudinē ꝑsone
De futuris ñ ē narratio sȝ p̃terita acta oȝ credi

Sequit̃ auto. sup p̃mũ li. poetrie.

Ois orõ poetica vl' ē laudatio vel vituꝑatio.
Ars poetica ē ars loycalis
Cõpositor s̃monũ metroꝝ in nat̃alib⁹ potius est
denominãd⁹ autor s̃mocinat' q̃ȝ poeta
Omnis mot⁹ ⁊ õnis actio v̄sat̃ circ̃ vltima.
Hõ nat̃al'r delcãt̃ in metro ⁊ simphonia
Exēplis vtim̃ docēdo vt facili⁹ intelligat̃ qd̃ df.

Doctrīna naturalr pcedit de homine in hominē sm opationē q̄ hȝ ad discipulū
Anime vtuose ⁊ nobiles naturalr inuenerūt artes carminū ad laudādū vitupādū
Alie vo deficiētes in hiis adinuenerūt carmīa ad
Bonitas artis laudādi ꝯsistit in metro plixo ⁊ nō
Sequūtur anto.ii.li.poetrie curato
Totū ⁊ cōpletū ē qđ hȝ pncipiū mediū ⁊ finem
Locū mediū obtinebit in bello q̄ fortes sūt
Locū scȝ mediū inter timidū ⁊ audacē
Omnis smo si breuior sit q̄ dēat obscurat intellectū si lōgior fuerit difficilis ē retentiōis ⁊ discipulo obliuionē inducit
Uni rei multa accidūt
Oȝ vt ars in h̄ naturā imitetur vt ōnia q̄ agit agat sm vnū ppositū ⁊ vnū finem
Rebus n̄ exn̄tibus in nā nō imponūtur nōia nisi raro
Comē. Suaue ē hōi qđ ꝯsuenit tota sua vita
Scdm ari. Ira est tristicia ⁊ perturbatio qdā in vehemēti appetitu vindicte
Q. d. qs nō credit nō mouet ipm nec ad timendū nec ad miserandum
Nō ꝯtristatur nec leditur aliqs in tantū ppter malū qđ infertur sibi ab inimicis inquātū ꝯtristatur ⁊ leditur propter malū sibi illatū ab amicis bona
In q̄lȝ gn̄e ē aliqđ bonū lȝ in eo īueniūtur aliq̄ nō
Propter vsus ⁊ ꝯsuetudiēs malas ⁊ puās n̄ laudatur
Qui bn̄ficia inuenit ꝯpedes inuenit. q̄l q̄.
Res naturales sūt stabiles q̄ cū fluxu tpis fluūt ⁊ fluxibiles sūt Ari. In inferno ꝯtinua ē tristitia et meror incōsolabilis. Lrā ē simplicissimū elemētū ex
Sequūtur au. eple ꝺ bn̄ vi- q̄bus locutō ꝯstituitur
uē sine agere alexādro regi misse

Aucto. epistole de bn̄ viuere

M Elius est aiaz habere habūdantem scientiis q̄ habitū corpis bene indutum
Eos q rōe vtūt ꝛ cū hac agūt oia tāq̄ bonos ꝛ op tios exn̄tes laudamus. Eos āt qui sine rōe aliqd a gūt tāq̄ rudes ꝛ bestiales exn̄tes ondi⁹ laudabil
Sic vita sn̄ tr̄sticia delcābil̄ ē. ita rōciā⁹ fʒ aiaz ē
Concupiscētia ꝛ ira ꝛ reliquis similib⁹ reliqua v tūtur animalia. rōe autē nullū aialiū nisi homo
Suadeo tibi attingere rōem phie eruditō
Sicut ꝯuatim corpis ē saitas. ita ꝯuatiʒ aie ē
Eruditōe pcedēte nō ꝯtingit peccare ēca actōem
Sicut vidē ē delcābil̄e ocul̄. sic ocul̄ aie intueri a cute amabile est est dux vite
Sicut dux ē saluator exercit⁹. sic rō cuʒ eruditioē
De regimine pncipiū aristo. eruditio

D Eo nil̄ ē difficil̄e ꝛ sn̄ eo nil̄ ē possibil̄e possideri Quicqd dat idigno pdit onibʒ sbditoꝝ
Sūma boitas ē i rege abstinē a pecūniis ꝛ possessi
Tūc solēt hoīes timere rgē qn̄ vidēt eū timē deū
Sūma sapia est in rege se ipsū regere
Honorificū ē regi a multiloquio se abstinere
Nimia fāiliaritas comtēptū parit mortles
Noli apppetē q̄ trn̄sitoriū ē sʒ pcūa tibi dicias in
Dirige semper cogitationes in bonum
Noli te inclinare ad coitum mulierū qꝛ coitus est quedā pprietas porcorum act⁹ brutoꝝ
Que glā tibi ē si exerces viciū irrōabliū aialiū ꝛ
Coitus est destructio corpis et abbreuiatio vite
Caue effūdere sāguinem hūanum
Facta circa ptita documēta dāt in futuris
Minorez ne ꝯtēpseris qꝛ minor ascēdere pōt ad honores. et tunc potētior erit ad nocēdum
Noli penitē de ptitū qa h ppū est debiliū mulieꝝ

Deus gloriosꝰ nihil ociosū facit
Sine vacuo est natura
Ad poñam intellectus nihil est difficile
Cuncta sūt scibilia via ratōis
Futura si p̄sciāt. faciliꝰ tolerāt ꝛ prudētiꝰ declināt
Cōseruatō sanitatꝭ melioꝛ est omni medicina
Necessitas nō habet legem
Consuetudo est altera natura
Mutatō ꝯsuetudinis nō est sbita: sed successiua
Inferiora a sup̄ioribus reguntur
Justicia regnātꝭ vtilioꝛ est sbditꝭ q̄ fertilitas tp̄is
Consiliū est oculꝰ futurorum
Nobilissimū animalium est homo
Aucto. libri aristo. de pomo ꝛ morte
Sepius mihi phia visa est res diuina
Mors nihil est nisi recessus aīe a corpe
Sapiēs dꝫ letari de morte sua et nō dolere
Phia docꝫ hoiem ꝯgnoscere suū creatorem
Docētes alios mētiri nō debent
Loyca ē sicꝰ scorpioni i tiriaca q̄ lꝫ de se sit vene
nū tñ in tiriaca exñs r̄m ediū p̄stat dolorē patiēti
Btā ē aīa q̄ nō fuit ifecta p̄uis opatōibꝰ hꝰ mūdi
Ue aīe peccatrici q̄ nō hꝫ posse redeūdi ad locū su
ū vñ exiuit qꝛ turpia opa et delectatōes carna-
les impediūt eiꝰ ascēsū sursum
Sequūt morales auctoritates. Senece ad lucilli
um balbum et hoc ꝯgruo ordine ante p̄gressū ad
logicalia aristotel' et aliorum
Turpissima ē iactūa q̄ fit p igrātiā ꝛ negligētiā
Fastidiētꝭ stoāchi ē mlta ḋlibare sꝫ pauca de
gustare. Ubi diuisa st̄ cibaria ibi nutrimēta pauca
q diuisa minꝰ alūt. Peregrini mlta hñt hospicia.
Nusq̄ deest q̄ vbiq est nllas aicicias

Omnia aliena sūt. tēpus tm̄ nostrum est
Nō ꝓdest cib⁹ corpi cū stati sūpt⁹ emittitur
Nihil impedit ita saitatē sicut crebra remedioꝝ
tentatio aut immutatio
Non em̄ veit vuln⁹ ad cicatricem in q̄ medicina se
pe negligit ac diūsimode temperat. sicut nec con
ualescit plāta que sepe trāsfertur
Leta pauptas est res honesta
Non q̄ paꝝ habꝫ ē pauper. sed q̄ plus cupit.
Cū amico oīa deliberare. sed te amico prius
Utrūq3 ē viciū. omni credere ꝛ nulli   eroꝝ
Pessimū ē ꝙ hēm⁹ auctoritates senū. vicia vo pu
Noli fortūe credē. in momēto em̄ mare vertitur
Infirmi animi est nō posse diuicias
Nulli⁹ rei iocūda est possessio sine socio
Unū exēplū luxūie sine auaricie m̄lta mala fcit
Cū illis ꝯūsari dēs q̄ te iocūdū fcūri sīt l' meliorē
Illos admitte q̄s tu meliores facere potes
Quid refert q̄l' stat⁹ tu⁹ sit si videt tibi malus
Sic viue cū hoībus tanq̄ deus videat
Sic loq̄re cū deo tanq̄ hoīes audiant
Quid est tpi⁹ q̄ senē viuere insipienter
Sine studio phīe eger est animus
Nō iubeo te sp̄ scribere libros ac tabulas
Pugillarib⁹ em̄ dādū ē interuallum
Pugilib⁹ dat fq̄es nō vt vīt⁹ spoliet. s3 vt magis
Scio nemiē bīē viuē sīn studio sapie   acuē
Bonā vitā perfecta sapīa efficit
Non sit ꝙ nos a phīa remoueat. nec pauptas nec
alicuius rei indigentia
Nemo dign⁹ ē deo nisi opes ꝯtempserit
Phīa docet nos facere ꝛ discernere
Magn⁹ ē ille qui in diuiciis pauper est

Nemo diues nascitur
Peiores morimur q̄ nascimur loco expecta
Incertū ē q̄ loco mors te expectat. itaqꝫ tu eaȝ in oi
Si qs ꝑcipit phiaȝ. ita securus moriť sicut nasciť
Sola vtꝰ p̄stat gaudiū ꝑpetuū ⁊ securum
Mens bona nō accōmodať nec emiť. ⁊ si venaľ eēt
nō hr̄et emptorē. ſꝫ mala q̄tidie emūť
Initiū sapie ē ꝯgnitō peccati
Qui peccare se nescit corrigi nō vult
Generosꝰ aimꝰ ꝯcitatur ad hoēsta
Magni aīmi ē magna contemnere
Nemo bonꝰ est sine deo
Quid ē facilꝰ ꝓpria in hoie. aut aliena laudare
Non faciūt meliorē equū aurei freni
Nemo gloriari dꝫ nisi de suo
Lauda hominem in illo. quod nec dari nec eripi
pōt. sed qd̄ ꝓpriū hominis ē. sed hoc nō est domꝰ ľ
vestis pulchra. vel familia famosa. vel femia for
mosa. ſꝫ aimꝰ ⁊ ratio ꝑfecta
Phia platonē nobilē nō accepit ſꝫ eū nobilē fecit
Phia nullū reiicit aut eiicit. ſꝫ lucet omnibus
Sic cū iferiori viuas queadmodū tecū supiorem
viuere velis. Nulla fuitꝰ ꝑpior q̄ voluntarius
Nihil est tā pertinax qd̄ ꝑuigilax ogatō ⁊ diligēs
cura nō expugnat vel permollit
Phie seruias. q2 ipsi seruire libertas est
Alienū est omne quicqd optādo euenit
Si vis amari tunc ama
Quicqd est ingeniū alicui. nō leue arte vincitur
Ille beatissimus est ⁊ securꝰ sui possessor qui cras
tinum diem sine sollicitudine expectat
Nūq̄ em intātū ꝯ vtutes neq̄cia iualescit vt. nn̄ q̄
phie sacꝝ ⁊ veñabile vestigiū aut nomē ꝑmaneat

Subtilitas aie copia cibor̄ ipedit.
Phia nō ꝯsistit in v̄bis: sʒ in reb⁹
Phia aim sublevat. fabricat vitā. disponit actio
nes. regit agēda. ⁊ omittēda demōstrat
Natura modicū petit
Naturalia desideria sūt infinita
Generosos aios labor nutrit.
Teipsū felicē facies si intellexeris illa eē bona q̄
bus vt⁹ est admixta
Quid ē bonū nisi rer̄ scia
Quid ē malū nisi rer̄ imperícia
Hoc ē sūmū bonū qd̄ si occupas icipis eē deor̄ so
Ad sūmū bonū tutū ē it̄ ⁊ iocūdū. ci⁹.
Nā dedit tibi illa bona q̄ si n̄ deser͡s par dō ꝯsur
ges sʒ te parē dō pecunia n̄ fac̄ q2 de⁹ taliū nihil
hʒ. nec ꝑtexta q2 de⁹ nud⁹ est. nec fama. nec ostēsio
tui i ppl̄o q̄ de⁹ n̄ novit. nec v̄ba vnor̄ seqntiū te:
q2 de⁹ maxim⁹ ⁊ potētissim⁹ regit oia. nec forma.
nec vires q2 nihil eor̄ ē q̄ n̄ patiat̄ vetustatē Quid
ḡ te dō parē fac̄ certe aim⁹ bon⁹ rect⁹ ⁊ magnus.
Hūc autē nihil aliud hoies nisi deū in hūano cor
pore hospitatū Principia toti⁹ opatiōis di
midiū occcupare videt̄ Ad phiam te trāsfer
si vis eē san⁹. si secur⁹. subeat⁹. si liber
Si vis oia te subiici: subiice te rōi. multos ei re
ges si rō te rexerit
Multū pficit s̄mo si paulatiʒ irrepserit animo
Pl̄o dt neminē eē regē nisi ex s̄uis eē ortū. ⁊ nemi
nē eē s̄uū nisi ex regib⁹ eē ortū sʒ oia illa varietas
fortūe miscuitʒ i sursū deorsū nat̄e fortūa iacta
Nō refert q̄ ml̄tos libros sʒ q̄ bonos hēas uit
Virga oē murmur ꝯpescit
Phia h̄ mihi pmittit vt me deo parē faciat

Pūctū ē qđ minimū z adhuc pūcto aliqđ minꝰ
Dociles naĩa nos edidit z rōnē nob dedit impfe
ctā q̄ tñ pfici potest
Oia ipedimēta dimitte z vaca rōni tota mente.
Ad phiam totam mentē ɔūte. huic assiste. hanc
cole. z tūc ingēs itualliū ē int̃ te z ceťos hoies oēs
ei mortales añcedes z diī nō multū te añcedent.
Ociū z sollicitudo nō faciūt hoiem bonum.
Nlla subtilitas ē sñ difficultate
Oia hre nemo pt Sigul' rebꝰ moduz exhibeas
Ois ars ē imitatio nature
Cōtēptus corpis ē tota libertas
Nō ex deformitate corpis defedať aimꝰ sz ex pu-
tredie aie defedať corpꝰ z ecōtra
Intellectꝰ nihil' aliud ē q̄ȝ in corpꝰ hūanū diuini
spūs ps immersa
O q̄ȝ ɔtempta est ars.
Hō nisi sup hūana rōe se erexerit hō nō est
Nulla victoria maior ē q̄ȝ vicia domare
Pricipiū in rebꝰ ē erigere aim sup iiurias z ɔmis
sa fortitudie leto aio adūsa posse tollerare.
Sapor pabuli manz' in lacte vis vini in aceto q̄z
nulla res ē q̄ non sapiat naturā eiꝰ ex q̄ nascitur
Seneca de vita z moribꝰ
Omnis peccati actio volūtaria est
Disciplina bonos mores facit
Id sapit vnusq̄sq̄ȝ qđ didicit
Bona ɔsuetudo excutere dz qđ mala instruxit.
Bñ decet loqui bñ decet tacere
Nullū aialiū ē magis iimicū hoi q̄ȝ alť hō
Dolor pacientia vicit.
Libētiꝰ audias q̄ȝ loq̄ris
Qđ tacitū esse velis nemini dixeris

Monstro est auaricia sitis
Quid dulcius est quam habere amicum cum quo omnia sic tecum loqui audeas
Priusquam pmittas delibera sed cum pmiseris stati facias
Nil petas quod negaturus fuisti
Pacem habeas cum amicis bellum cum viciis
Bonum est laudari sed prestatius est esse laudabilem
Que sunt magne diuitie: non desiderare debes
Que est magna egestas: auaricia
Quis est pauper: qui sibi videtur esse pauper
Spes premii solacium est labori.
Pecuniam habere oportet sed ei seruire non oportet
Diuitiis vtendum est sed non est eis abutendum
Magis et minꝰ non diuersificant speciem
Fortior est qui cupiditatem vincit quam qui hostem vicit.
Ubi est confessio ibi est remissio
Quietissimam vitam homines haberent in terris si hec duo pronomina scilicet meum et tuum tollerentur
Mihi crede. non potest quis esse diues et felix.
Auribꝰ vtaris frequentiꝰ quam lingua
Quicquid dicturꝰ es antequam dicas aliis tibi dicas
Qui nescit tacere nescit loqui.
Peiora sunt odio tecta quam apta
Nullum scelus scelere vincendum est

Seneca de quatuor virtutibus cardinalibꝰ alias de forma ad paulum.

De dubiis non diffinies sed suspensam teneas sententiam
Mendacium spe veritatis occultatur.
Prudens fallere non vult falli aut non potest
Cuiuslibet facti causam inquire.
Cogitatio tua nunquam recedat a vero
Lauda parce vitupera parciꝰ similiter enim reprehensibilis est nimia laudatio et immoderata vituperatio. illa quidem adulatione

ne. ista ãt malignitate suspecta est
Nõ sp sis in actu: sꝫ intꝰ dñ aio tuo reqem dato et ipsa reqes data plena sit sapientie studiis ꝛ cogitationibus bonis
Nõ te moueat dicentꝫ autoritas nec qs dicat sed qd dicat attende
Honestũ ꝛ magnũ ē vindicte ignoscere
Nõ asscribas tibi qd ñ es nec maior ꝙ es vidꝛi ve
Aꝰ vbis turpibꝰ te abstineas lis.
Intꝰ dñ seriis miscebis iocos sꝫ tñ moderatos
Risus tuꝰ erit sine cachinno
Esto fugax vicioꝝ tuoꝝ alioꝝ ñ scrutator nc acer
Nõ extollas aliquē nec deprimas rephēsor
Seuerior esto iudicio ꝙ ꝑmone
Clemētie esto cultor seuicie detestator
Cũctꝫ esto benignus. nemi blãdꝰ paucꝫ familiaris oibꝰ equꝰ. ad irã tardꝰ. ad miam ꝓnus. in aduꝰs firmus. in ꝓspis cautꝰ ꝛ humil
Inferiores nõ ꝯtemnas supbiendo
Supiores recte viuẽdo nõ timeas
Rumoribꝰ mime sis credulꝰ
Scie cupidꝰ sis ꝛ docilis
Que nosti sine arrogãtia postulãti iptire q nescꝫ occultatione ignorãtie tibi postula iptiri
Caue ne sis parcus
Deũ amabꝫ si ope eũ imitaberis
Si nõ velꝫ oibꝰ ꝓdesse ñ velꝫ nocere
Sene. ad ebuchiũ libalē li. tres.
Nulliũ bñficiũ dãdũ ē negligēt
Dignꝰ ē decipi q d rcipiẽdo cogitat cũ darꝫ
Multi sũt indigni luce. ꝛ tñ dies oritꝫ eis
Qui bñficiũ ñ reddꝫ magis peccat ꝙ q ñ dat citiꝰ
Bñficiũ bñ dgtũ multoꝝ amissorũ dãna soluũt

Bñficiũ manu tãgi nõ põt: ꝫ in anima generat.
Nec aurũ nec argẽtũ nec aliqđ taliũ bñficiũ ẽ.
Nõ refert qđ vl' q̃tũ det ꝫ q̃ aĩo det q2 bñficiũ ñ
in eo qđ dat ꝯsistit ꝫ ĩ ipsi9 dãtꝭ aĩo   Prĩo nccri
a dãda deĩñ vtilia ⁊ deĩñ iucũda ⁊ honesta
Videam9 ne mittam9 munera supuacua vt feie
arma ⁊ rustico libros
Pecunia ingẽs ꝫ nõ cũ rcã rõe ⁊ volũtate data ñ
ẽ bñficiũ ꝫ thesaur9
Sp dẽm9 dare quo mõ vellem9 accipe
Ingratũ ẽ bñficiũ qđ diu manib9 dãtis adhesit.
Caveam9 ne aliqđ more ĩtueĩat in dãdo ne deli
berare videamꝰ. Gratissima sũt bñficia q̃ sẽ pata
facili occurrẽtia ĩ qb9 nl'la mora fuit nisi accipiẽ
tis vecũdia. Ille ñ tulit mũera gratꝭ q̃ cũ rogassꝫ
accepit Vñ optimũ ẽ ꝑuenire desideriũ rogãtis.
Illđ bñficiũ ẽ iocũdũ qđ alicui obuiã venit
Celeritas multũ facit. mora multũ aufert
Qui dedrit bñficiũ taceat narret ãt isq̃ accepit
Nihil ita vitãdũ ẽ in dãdo bñficia sicẽ supbia.
Dabo egenti nõ vt ipẽ egeam
Succurro perituro nõ vt ipẽ pereã
Referre grãz de bñficiis facile ẽ ꝫ ñ referre grãz
de bñficiis turpe est
Ingrat9 ẽ q̃ se bñficiũ negat acceptasse qđ accepit
Ingrat9 est q̃ nõ reddit   Ingrat9 ẽ q̃ dissimulat
Ingratissim9 oĩm q̃ oblit9 ẽ
Turpissima vox in bñficiis est redde
In q̃lꝫ scelere ẽ suppliciũ ant viciũ sceleris
Nulla vt9 ꝑclusa ẽ oĩb9 pꝫ. oẽs admittit. oẽs indi
ca te ꝫenos suos reges ⁊ exules
Regnũ ẽ nolle regnare cũ posses
Nihil sine rõne faciendũ ẽ

Nō ē aliqđ bñficiū qđ nō rōne facti dādū ē.
Videndū ē z cōsiderādū q̄ cui q̄lr q̄liq̄ tor z vbi dādū
Turpissimū gen⁹ bñficii ē icōsulta donatio sit
In dādo bñficia vir simplex grat⁹ ē eligēd⁹
Multo grani⁹ ē malo dedisse bñficia q̄ n̄ dedisse
Non est turpe remunerare vl̄ remediare cōsiliū.
Mlto pl⁹ pdest si pauca sapia p̄cepta tēas z ista
i pmpto vsu hēas q̄ si mlta didicerī z illa n̄ hēas
Stulticia ē morb⁹ aie ad manū
Alia q̄ plīma sūt senece scripta mgr̄i neronis pn
cipis vtilissimi s; hec magis cōgrua
Sequūt̄ anto. sup p̄mū librū de cōsolatione phie
ipsi⁹ Boecii Anicii manlii torq̄ti patricii cōsulis
roāni viri orthodoxi quē theodoric⁹ rex ostrogot
toꝝ papie icarcerauit anno anastasii xii. q̄ ē ān⁹
christi q̄ngētesim⁹ q̄rtus z postea necauit sc; āno
christi. ccccxxiii. z papam iohannem p̄mo rauē
no incarceratū occidit
Carmia q̄ quōdā studio florēte peregi.
Flexibiles heu mestos cogor inire modos
Mors hoim felix q̄ se nec dulcib⁹ annis
Inserit z mestis sepe vocata venit
Quid me felicē totiēs iactastis amici
Qui cecidit stabili nō erat ille gradu
Beata ē respublica cui pnceps sapiēs dn̄at.
Phia oim v̄tutū ē magistra
Imprudētia reꝝ merita mutare nō pōt
Prauorū exercit⁹ si aiosior sit sapiēs tn̄ nō est q̄
a nullo duce regit̄
Deterior a velle nostri defectus est
Minuit se q̄dāmō pbāt cōscie secretū q̄tiēs ostē
do se vl̄ iactitādo de factū suis recepit fame p̄ciū
O stelliferi cōditor orb̄ q̄ ppetuo nex⁹ solio rabido

celū k vine versas.legē ꝙpati sidera cogis
Omnia cto sie gubnas.hoim solos respicis act⁹
Nō solū qd aū oculos situ ē est sufficit intueri
Sequūt aucto.ii.libri de ꝯsolatōe phie

R Ex exitus p̄uidētia metitur
In omni adūsitate fortune infelicissimum
gen⁹ infortunii ē se recordari fuisse felicem
In reb⁹ fortuitis nō est btitudo.q2 omnia fortui
ta auferri pñt sꝫ btitudo est bonū stabile
Btitudo ē sūmuꝫ bonū natūe rōe dirigētis
Natūa modicꝗ̄ minimis ꝙ ꝯtēta est c⁹ sacietatez si
volueris vrgē supfluis aut iiocūdū erit ꝙ ifūde
Homies sīles deo sūt mēte rie.aut noxiū
Ceteri aiantib⁹ se igrare exnā.hoib⁹ āt vicio ve
Illd nego bonū eē qd nocꝫ hñti nit
O dives q nūc gladiū sollicit⁹ ptimescis.si h⁹ vi
te callē vacu⁹ itīsses.corā latrone vacu⁹ cātasses
O ꝙ p̄clara est opū beatitudo mortaliū quas cuꝫ
adept⁹ fueris secur⁹ esse desistis
Si corpus hois spectas qd inbecilli⁹ repire qas.
Nec in diciis nec i gēmis nec i agꝝ l' p̄dioꝝ posse
ssione nec in pulchritudine nec in fama nec i glā
Finiti ꝛ infiti nulla ē pportō btitudo ꝯsistit
Ois tre ccul⁹ ad celi spaciū ꝯpat⁹ pūcti rōeꝫ ob
Amicos hre p̄ciosissimū gēmis diciaꝝ est tinꝫ
Sequūt aucto.iii. libri de ꝯsola.phie

P Hilosophia est summum lassorum solemē
amicorum
Omnium mortalium cura.ꝙuis multiplicium
studiorum labor exerceat.diverso quidem calle
ad vnum tamē beatitudinis finem nititur pue
nire Illud est summum bonum quo quis adep
to nil vlteri⁹ desiderare queat

Btitudo ē stat⁹ oim bonoꝝ aggregatiōe pfectus
Mentib⁹ hoim naturaliter est insita. veri boi ꝗ
cupiditas. ꝫ ad fl'a devi⁹ error abducit
Bonū ē ꝙ hoies diuisis studiis appetūt aic⁹
Nulla pestis efficatior ad nocēdū ꝙ familiaris fallax
Nobilitas ē laus ex merit̄ pentū ꝓueniens
Aliēa pulchritu⁰ si ꝓpā ñ hēs te splēdidū ñ efficit
Oim gen⁹ hoim in tris simili surgit ab ortu
Un⁹ enī oim reꝝ est pater vn⁹ cūcta ministrat
Ille dedit phebo radios. ꝛ dedit cornua lune
Ille hoies in t'ra dedit ꝛ sidera celo
Sicut platoni placꝫ in thimeo in minimis reb⁹
auxiliū diuinū debꝫ implorari
Inuocād⁹ est ergo omniū reꝝ pat. quo ꝑtermisso
nullū rite fūdat exordium
O qui ꝑpetua mūduꝫ rōe gubernas. terrarū poli
ꝗ sator tempꝛis eno
Ire iubes stabilis ꝗ manes. das cūcta moueri
In q̄cūꝗ gñe ē aliqđ iꝑfectū in eo ē ēt aliqđ pfcm̄
Deum omniū reꝝ ꝑncipeꝫ esse ac bonū. cōis ani
moꝝ ꝯceptio ꝓbat. vera beatitudo sita est in do
et ipsa idē est ꝙ diuinitas qua adeptōe beatitu-
dinis hoies fiūt beati. Omnis beat⁹ est deus sed
natura vnus est deus. participatione vero nihil
ꝓhibet plures esse. Omē aial salutē tueri laborat
mortē atꝗ ꝑniciē prorsus deuitat
Natura dat vnicuiꝗ qđ sibi cōuenit
Omnia bonum appetunt
Omnia obediūt regi deo
Deum omnipotētē nemo esse dubitat
Deus malū facere nō pōt. ꝫ nihil est qđ deus fa-
cere nō pōt ergo peccatum nihil
Sequit̄ aucto.iiii.libri de ꝯso.phi

n Nullū malū īpunitū. ⁊ nullū bonū irremune
ratum pertransit
Duo sūt in qb⁹ oim hūanoꝝ actuū ꝯstat effectus
.s.ptās ⁊ volūtas.q̄ꝝ si alteꝝ desit nihil ē qd̄ pfici
possit.q̄ꝛ null⁹ aggredit̄ qd̄ nō vult.Et si ptās ab/
sit frustra est volūtās
Cum oēs taz boni q̄ꝫ mali ad bonū ꝑuenire nitūt̄
mali ad hoc ꝑuenire nō pñt.boni autem possunt
Maīfestū ē malos eē īpotētes bonos āt potētes
Qui mali sūt nō sūt hoīes sipl̄r.sꝫ ꝓm qd̄ sicut ca
dauer hoīs nō p̄t dici hō simpl̄r.sed hō mortuus
Omne qd̄ ordinē seruat.detinꝫ naturam
Beatitudo est p̄miū humanoꝝ actuum
Sicut ꝓbis ipsamet ꝓbitas est p̄miuꝫ.sic malis
ipsa malicia est supplicium
Premiū btōꝝ est ipsos deos fieri
Qui ꝓbitate carꝫ hō eē desinit.cū in diuā ꝯditio
nē trāsire nō possit.ncc̄e ē vt v̄tat̄ in beluā. Auā
uar⁹ hō ē lup⁹.ferax vo cais ⁊ dolos⁹ vulpis.Boi
sunt felices mali autē miseri
Mali puniti feliciores sūt/q̄ꝫ mali impuniti.q̄a
pena maloꝝ bona est rōe iusticie tum
Punire malos iustū ē sꝫ ipos euadē ipūitos iius
Quidā sūt qui nequeūt de tenebris oculos assue
tos ad lumen perspicue veritatis attollere.tles
similes sunt auibus quarum intuitum nox illu
minat.dies execat.et illi nundum rerum ordinē
sed suos intuūtur effectus.et impunitum de sce/
lere putāt eē felicē qd̄ tamē nō est verum
Infelicior ac miserior ē iiurie illator.q̄ꝫ iiurie ac
ceptor. Apud sapiētes null⁹ odio reliqui debet
Sicut languor est morbus corporis.sic viciositas
est morbus anime

Prouidētia est diuina ratio in sūmo oim ꝑncipe constituta que cūcta disponit.sed fcm̄ in reb⁹ mobilibus inherēs dispositio
Quid autē amicoꝝ salus esse videt̃ nisi ꝓbitas. quid egritudo nisi vicia
Quis ali⁹ videt̃ eē ꝯſuator bōꝝ ⁊ maloꝝ expulsor nisi de⁹ q̄ cū ex alta ꝓuidētie specula quid vnicuiqꝫ ꝯueiat ꝯgſcit:⁊ q̄d ꝯueire nouit accōmodāt
Nō ē fas hoi cūctas diui opis machias l' ingenio ꝯphēdere l' sermoē explicare Prosa vi.añ finē
Sequūt̃ aucto.v.libri de ꝯso.phie
Casus est inopinate rei euent⁹.ex cāis ꝯfluentib⁹ in his que geruntur
Nulla ē rōal' creatūa/quin ei libtas arbitrii assit
Speculari vel orare solus est modus quo homines cum deo loqui videnť. Diuina ꝓuidētia reb⁹ generādis nccitatē nō impoit.qꝛ si oia venirēt ex nccitate ꝑmia bonoꝝ ⁊ pene maloꝝ perirent
Frustra eēt arbī efficās.si oia coacte mouerentur
Signū rei q̄d sit res oñdit sꝫ nō efficit q̄d desigāt
Omne q̄d cognoscit̃ scōm vim sui nō cognoscitur sed poti⁹ ſm cognoscētium facultatem
Etn̄itas ē intīabil' vite tota siml' ⁊ pfcā possessio
Si digna reb⁹ noīa imponere volum⁹:dicēdum ē eē deū etn̄ū mūdū ꝑpetuū ſm platonem
Deus oia futūa sit q̄si iam generēt̃. et in sui simplici cognitione ꝯsiderat
Omē q̄d sēsib⁹ p3 si ad rationem referas vniuersale ē.si ad sēsū pticul'e ē:Vñ vl'e ē qđ itelligit̃:pticul'e aūt qđ sētit̃:Omē futuꝝ diu⁹ ꝑcurrit intuitus:Non frustra in deo sūt posite spes et ꝑces q̄ cū recte sūt inefficaces esse nō possūt
Sequūt̃ aucto.boecii de disciplina scolarium

Auto. boecii de discipli. sco.

Diligētia cuiusʒ opis obtusitas ꝑmollit
Logica ē scia veri falsiq3 indagatrix.
Sic prudentia parū vł nihil ꝓdest sīn iusticia: sic
iusticia sīn prudētia mltū   Sicut scia sīn vsu
parū vł nihil ꝓdest sic vsus sīn scia multum
Ar. succincta veritas licet voce sit tediosa nō tñ
oino est fructuosa
Grāmatice fructuositas nullaten9 ē omittēda ꝑ
eā ei scia cuiusʒ cōmēdabił reddiŧ possessio
Qui nō nouit se subiici nō noscet se magistrari
Miserū ē eū eē mgrm q nūq nouit se eē discipłʒ
Discipul9 dʒ eē beiuol9 docił ꝛ attēt9 docił igeio
attēt9 exercitio beniuol9 in aio attēt9 ad audiēd
docił ad itelligēdū beniuol9 ad recipiēdū
Scolaris nō dʒ eē discolus   Discolus ē ille
q currit ꝑ vicos ꝛ plateas ꝛ meretricū cellulas ꝑ
publica spectacula ꝑ pompas choreas ꝛ silia.
Discipul9 ñ sit mgro violēt9 nō ē dign9 scia q scie
insurgit p̄ceptori
A luxuria studeat se discipul9 alienare
Meretrix ē nonaria inferni ianua via iniqtatis
scorpionis ꝑcussio fiscarū sceleris putei itroit9
Vinū modice sūptū acuit igeniū: sʒ ñ modice sū-
ptū rōeʒ ꝑtbat: itellcm̄ ebetat: mēoriā ↄfūdit ob
liuionē parat errorē ifūdit igrātiā ꝓducit.
Quid ē ↄstātia lucidi9 qd icōstātia neq9
Felicis discipuli discretio magistratui gaudeat
subiici eūq3 metuēdo diligat fidelisq3 existat.
Ve seducēti mancipio in quo plenaria ↄfidit do
minantis dilectio
Inuidia si sʒ qd euenerit scʒ ł discēdo gratuita ē
si simpłr ipa qd ꝓpi autoris ē ↄsūptiua
Nō ē dign9 dulcoris acumine q amaritudis neqt

infiscari grauamini.
Lz a mult deστituat laboris retributio tn ab ali quo pmerebit fauoris adeptio
Miserri qppe e igenii vti inuetis nō inueniēdis.
Alios docē ē ppe facultat industria
Oz q aliqs pus discat q doceat
Rerū affect9 opis exhibitione declaret
O q felicis exit9 venerāda ē cōmēdatio
Nulla si quidē res discipulo magis perniciosa q vita mgri contumeliosa
Oportuni9 eēt mechanice arti deseruire q neglige tie iugo onerari
Sicut in vnoqq opere mat eē inuenitur ɔstātia ita vniuse doctrine nouerca ē diligētia
¶ Sequit auto. pla. in thimeo
Platōis vt ait helināđ9 ɔsuetudo fuit libros suos ititulare noib9 mgrōzū suorū vł eorū q mgros suos docuerūt ppt maiorē autoritatē qđ et mgr vualter9 burley āglic9 ɔfirmauit. Fuit āt plo cinis atheniēs mgr ar. z auditor socratis natus tpe darii regis persarū pre aristō de gne neptūi matre parcioni de gne sapientissimi salomonis Obiit autem anno etatis sue lxxxi. natal sui die sm senecam in eplis
In oib9 siue in maximis siue in mimis diuinū auxiliū dz implorari
Nihil ē ortū sub sole cui9 cā legitima nō pcesserit
In oi tractatu fieri dz vt int initia ɔdesiret qđ sit illud de quo agitur
Opi suo dat opifex formā
Mūdus a deo factus est ta est
De9 autor maximus est
Optim9 ē mūdi autor z ab optio lōge inuidia relega

Bōitas dei fuit cā factiōis mūdi & origīs oīz rez
Unus est tm̄ mundus
Nō decz rē eē āntiq̄orē a p̄mo genitore rege
Tp̄a maxīe distīguūt p motū solis.
O dii deoꝝ q̄z opifex. i. pr̄ ego sū. dii deorū vocāt
ītelligētie & corpa celestia natura solubilia s3 dei
voluntate ppetua.
Ad h̄ aīa ē ɔiūcta corpi vt fenorēt sciās & v̄tutes
Si āt cū magno fenore veiet benigne recipiet a
suo creatore: si āt n̄ relegabit ad īfernū
Propt h̄ ei nobis datus est s̄mo vt p̄sto nobis fi-
ant mutue volūtatis iudicia
Deꝰ ē sūmū bonū sup oēm s̄bam oēmq3 naturam
quē cūcta expetūt cum ip̄e sit plene pfectus & nl-
lius societatis indigēs
Sequūt au. apulei affricani p̄loīci līgua latina
doctissimi q̄ succedēs p̄loni floruit athenis
Sūmꝰ deus ē īfinitꝰ nō solū exclusione loci s3
etiā nature dignitate
Prestātissimū aīaliū genus in t̄ra ē hō
Dii ab oībus d̄rūt nature dignitate pfectiōe vi
te ppetuitate loci sublimitate
Nihil deo ē pfectius nihil potētius
Cōuīsatio mutua cōtēptū parit
Deꝰ ab oībus aī passiōibꝰ lib ē. Unde nec dolere
nec letari p̄t & h̄ ē verū ad nostrū ɔceptū
Demones sūt aīalia aīo passiua mēte rōnabilia
corpe aerea tēpore et̄na
Magna ē dignitas sapīe q̄ societatē summo deo
coeq̄t ¶ Nihil enim deo similius vel gratius
q̄ vir aīo pfectus.
Bonꝰ ē q̄ in tm̄ cet̄os hoīes ancellit inquātū ipse
a diis imortalibus ancellitur

Si laudas aliquē q̄ generosꝰ ē parentes eiꝰ lau-
des si q̄ diues fortune h̄ debet: sꝫ si q̄ formosus
aut validꝰ ē egritudine fatigabit̄ si q̄ pnix i sene
ctute aut q̄ fortis expecta paulisp̄ n̄o erit sꝫ si lau
des eū dicēdo q̄ bois artibꝰ doctꝰ ē ⁊ valde erudi
tus ⁊ inq̄tū lꝫ hoi sapiēs ē tūc ipm vere laudas
q̄ hoc nō ē a patre hereditariū nec casu pēdulꝫ
nec corpe caducū nec etate mutabile ¶ Empe
docles. Tria sunt i tota rez varietate p̄cipua q̄
phiam magnifice extollūt.s.mobil' affluētie ꝯtē
tus future felicitatis appetitꝰ mētis illustratio
quorū p̄mo nihil ē honestiꝰ vl' vtilius. scdo nichil
ē p̄fectius.3° nihil ad aborū cōpēdiosā adeptio-
nē efficatius Deus ē spera cꝰ cētrū ē vbiq̄ ⁊ circū
ferētia nusq̄ Empedocles sciēs aīas ēē imorta-
les atheis se icēdiis dedit ⁊ sibiipsi mortē itulit.
Incipit logica Sequit̄ auto Porphirii q̄ floru
it atheis tp̄e gordiāi i pator̄ q̄ icepit a° dn̄i ccxli
Hic scripsit librū de ysagogis ad cathegorias ar̄.
Isagoga ge.i. istructio siue itroductō sic vl' ia por
phirii dicūt̄ itroductiōes ad dialeticā. Cathego
ria āt idē ē q̄ p̄ntū siue p̄dicatio vel significatio
vñ et p̄nta ar̄. dicūt̄ categorie a cathegoro. as.i.
dicere. Iñ cathegorizo q̄d idē est. Elemēta autē
quibꝰ scia verificat̄.v. sūt scꝫ demōstratiua ideo
sunt libri posteriorum et analeticorū topica so
phistica rethorica poetica q̄bus si addunt̄ cathe
gorie perihermenias. Priora erunt octo partes
logice.i. triuii siue scientie sermocinalis Excellē
ter tamen dialetica dicitur sermocinalis q̄uis
grammatica et rethorica etiam sūt partes phie
rōnalis q̄ logice siue dialetice est ordinare cām
respectu effectus per sillogismum.

NEc genus nec species videtur simplicit̄ dici. i. vno modo Genus p̄mo modo est col lectio multoꝝ descendentium ab vno principio Secūdo modo est p̄ncipiū gn̄atōis vniuscuiusq̄ sicut pat̄ ꝛ pat̄a. Tercio° est illō cui suppōit̄ spēs Quarto mō dicit̄ ad similitudinez generis. Primo modo ꝛ scd̄o mō dictū sōit̄ accipit̄ q̄ qn̄ vnuz nomē cōe debet̄ enti rōis ꝛ enti nature. tūc illud nomē sēp debet̄ enti rōis ad sil̄itudinē entꝭ nāe Species est forma vniuscuiusq̄ rei secūdū quaz species priami dicta est digna imperio Si aliquis omnia p̄dicamenta entia vocet equi uoce ꝛ nō vniuoce ea nūcupabit. i. analogice Decē sūt tantū genera generalissima Specialissi̅a v̄o in q̄dā nūero sūt. nō tn̄ diffinito Indiuidua sunt infinita Infinita inq̄t plato relinquēda sunt ab arte. nec horū fieri posse disciplinā. i. sciaz vn̄ q̄ı indiuidua sūt infinita de eis nō pōt esse scientia Indiuiduū d̄r qd̄ ex q̄b⁹dā p̄prietatib⁹ p̄stat q̄ꝝ col lectō nūq̄ p̄t ī aliore p̄iri. Et sūt vii. p̄prietates vt dicit boeci⁹ scꝫ forma figura loc⁹ stirps nomē patria tēpus. hec septē p̄pria p̄tinet oīs homo. Oē superius p̄dicat̄ de suo inferiori Omne quod p̄dicatur de alio vel est plus scd̄z rōnem eandem. vel est sibi equale Homo differt ab azino rationali qualitate Esse vniuscuiusq̄ est idem ꝛ vnum. nec intensionem nec remissionem suscipiens Gen⁹ p̄tinet oēs d̄r̄as potētia. actu vero nullam Genus est tanq̄ mat̄ia differētia tanq̄ forma Spēs nō iūgit̄ spēi vt gignat aliā speciem Propriū dicit̄ quadruplicit̄. P̄rio mō qd̄ iest soli

et non omni vt esse medicum. Secundo mō qđ i est omni et non soli. vt esse bipedem. Tercio qđ i est omni soli et nō sēper vt canescere in senectute. Quarto qđ iē oi soli ꝛ sēꝑ vt risibile ē ꝓpꝛiū hōis
Propꝛiū ꝯuertitur cum eo cuius est ꝓpꝛiū
Accn̄s ē qđ adest vl' abest ꝑter sbiecti corruptōez
Accn̄tiū aliud ē sepabile. aliud isepabile
Sblato aiāli auferꝫ rōnabile et irrationabile
Incipiūt ꝑdicamēta ari. vbi agiꝫ de ꝑte sylogismi remota. scȝ de tmino. sȝ de ꝑte ꝓpinqua agiꝫ in libꝛo perihermeniaꝝ scȝ de enuntiatōne pꝛo vt accipit formam ꝓpositionis
Equiuoca dicūtur quoꝝ nomē est ꝯmune et ratio sbstātie scđm illud nomē est diūsa
Uniuoca dicuntur per ꝯtrarium
Denominatiua dicūtur quecunqꝫ ab aliquo solo casu differētia sūt vt ab albedine albus
Grāmatic⁹ diciꝫ denomiatie a grāmatica. vn̄ hem⁹ ꝙ ꝯcretū denominatie diciꝫ a suo abstracto
Impossibile ē eē accn̄s sine eo in q̄ ē. i. sine sbiecto
Omnis coloꝛ est in coꝛpoꝛe
Scia est in aīa sicut accn̄s in subiecto
Qn̄ alteꝝ de altero ꝑdicatur vt de sbiecto. quecūqꝫ de eo ꝑdicātur dicūꝫ omnia de sbiecto
Diuersoꝝ generū et non subalternatim positorum diuerse sūt species et differentie
Supioꝛa de inferioꝛibus semper predicāꝫ
Decem sūt entia incōplexa vt sba quātitas ꝛc̄.
Destructis pꝛimis substantiis. i. indiuiduis impossibile est aliquod alioꝝ remanere
A ꝑncipali sba. i. idiuiduo sbe nlla exit ꝑdicatio
Cōmuni est omni sbe in subiecto non esse
Opposita habēt fieri circa idem

Oīs sb̄a videt̄ hoc aliq̄d significare ꝛ hoc indubitāt̄
verum est in p̄mis substātiis. in scd̄is similit̄
Ab eo q̄d r̄s ē vl' nō ē oratio dr̄ vera vel falsa
Quātitat̄ aliud continuū aliud discretū
Quod semel dc̄tm̄ āplius resumi nō potest
Magnū pu̇ū lōgū breue non sūt in gn̄e q̄titat̄ s3
relationis quia vnumq̄dq̄ eoꝝ dicit̄ ad aliq̄d
Si magnū pu̇ū p se dicerēt̄ nūq̄ mōs dicēt̄ p̄uus
nec granū milii magnu3: Ex q̄ ībit̄ illa autoritas
q̄d p se ē tale semp̄ ꝛ respcū cui⁹lib3 est magnum
Quāta est sup̄ficies tantū albū esse dicis
Aliq̄n noīa figere necē ē si alicui nomē n̄ fuerit i
positū. Multa sūt animalia capita nō habentia
Multa sūt scibilia de q̄bus non est sciētia
Scibile prius est scientia
Relatia sic se hn̄t q̄ poita se ponunt ꝛ p̄ēpta se pi
mūt Quicū3 diffitie nouerit vnū correlatioꝝ dif
finitie noscitur⁹. ē ꝛ r̄liquū. Ptes sb̄e sūt sb̄stātie
Dubitare de singulis non est inutile
Qualitas est secundu3 quā quales esse dicimur
Scīa ē de nūero p̄manētiū ꝛ difficl'e mobiliū si q̄s
mediocrit̄ sumit sciā3 nisi grādis fiat p̄mutō ab
egretudīe l' ab aliq̄ hmōi. Boeti⁹ dicit q̄ scīa fes
tiata marcescit mediocrit̄ āt sūpta augmētat̄ et
crescit. Si vnū ꝫrioꝝ fuerit q̄le et r̄liquū erit q̄le
Si vnū ꝫrioꝝ fuerit in nā. nō p eo o3 reliquū eē
in natura vt ex oīb⁹ exn̄tib⁹ sanis nō ē egritudo
Pri⁹ dr̄ mult̄ mōis. s. natura tp̄e ordīe digitate ꝛc̄
Sanitas ꝛ egritudo sūt ꝫtraria imediata
Spēs siml' sūt sb̄ gn̄e. Jdē dicit boeci⁹ q̄ spēs sūt
coeque sb̄ eodē gn̄e. Motui quies est cōtraria
Motus sex sūt spēs. generatio corruptō augmē
tatio diminutio alteratio scd̄3 locū mutatō

¶ Autoritates li. peryarmeniar ari. Et dr a ꝑpo͠e pery. i. de ꝛ armenia nie. i. itꝑtatio. ꝛ sit due ocoes

EA que sunt in voce sunt earū que sūt in ai ma passionum note. Et ea que scribūt eorū que sunt in voce ꝛ littere scripte sūt signa vocum
Circa ꝯpo͠ez ꝛ diuisio͠ez ꝯsistit v͠itas vl' falsitas
Cum dicitur cathonis est vel non est neqꝫ veruꝫ neqꝫ falsū significatur ex quo cōmunit̄ trahit̄ ꝙ veruꝫ et falsum ꝑsupponunt congruū
Verbū est nota coꝝ que de altero dicūtur
Nomē ifinitū equalit̄ dicit̄ de ente et non ente
Significare est intellectū ꝯstituere
Hoc verbū est significat quādam compositioneꝫ quā sine extremis non est intelligere. Necē ē oēꝫ enūtiatōeꝫ ꝯstitui ex v͠bo. vn̄ sine v͠bo pfcā nō fo dit̄ orō. Reꝝ alie sūt vniu͛sales alie ꝑticulares
Vniu͛sale est ꝙ aptū natū est ꝑdicari de plurib⁹ ꝛ singulare qd̄ nō. Hoc signū ois non est vniu͛sale sꝫ significat vniu͛saliter id est designat ꝙ vnusqꝫ qꝫ terminus teneatur vniuersaliter
Qꝫ fit nō ē. De futuri ꝯtigētib⁹ n̄ ē detmiata veritas
Vnū tantū opponitur vni.
Ois affirmatō l' negatō aut est v͠a aut falsa sꝫ nō pōt simul eē v͠a aut f'la. Nō oia fiūt ex necitate sꝫ m'lta fiūt a cāu ꝛ ad vtꝝlibꝫ Propt̄ nrm̄ affirare l' negare nil' seqt̄ in re. Nos videmur esse ꝑncipiū futuroꝝ m'ltoꝝ. ab eo ꝙ ꝯsiliamur ꝛ agam⁹ aliqd
Duplex est necessitas scꝫ absoluta ꝛ ꝯdicionata
Omne quod est quando est necesse est esse
Et omne qd̄ nō est qn̄ nō est necesse est non esse
Sed omne qd̄ est simpliciter esse est necesse
Gilbert⁹ auctor sex ꝑncipioꝝ. Iste liber t͠ctat de dicibl'i icōplexo n̄ iherēte it̄ sic i li. ꝑdi. ari. sꝫ de i ꝯplexo ex

Hora ē ꝯpōi ꝯtigēs ſiplici ꝛ ī variabili eēntia
ꝯſiſtēs. Oē ꝯpoſitū adueniēs ꝯpoſito facit
ipm mai⁹ Triplex ē ſbale. ſ. maĩale foꝛale ꝛ cō
poſitū Naẽa occulte opaẽ in plĩbus
Ois ꝯitas a ſingularitate ꝑcedit
Creatoꝛ creaturaꝝ naturā certo° ſtabiliuit
Aia dū agit imobiẽ ꝑſeuerat
Impoſſibile ē ñ coꝛp⁹ coꝛpaẽr moũi
Ois actio in motu ꝛ ois mot⁹ in actiōe firmabiẽ
Actio ē ꝓpꝛietas ſm quā i id qđ ſubiicit agē dicim̄
Paſſio ē effect⁹ illatioq actiōis. Qñ ē ꝙ ex tē
poꝛ adiacētia derelinqẽ .i. qñ ē. diſpō derelicta
in re tpali ex adiacētia tpis ad rē tpalē ſʒ quam
aliqd eē vẽ fuiſſe vẽ futurū eē dẽ
Aia ꝯiūcta coꝛpi ꝯplexionē coꝛpoꝛis imitaẽ
Qui frigide ꝛ ſicce ꝯplexiōis ſūt vt melācolici in
autūno demēſioꝛes ſẽ ſeipſ: ſāguinei aũt in vere
Ubi ē ċcūſcriptō coꝛpiſ a loci ċcūſcriptōe ꝑcedẽſ
Ubi ē diſpō derelicta a re locata ex adiacētia lo
ci ad rē locatā ſʒ quā aliqd dẽ eē in loco
In loco dẽ qcqd a loco ċcūſcribiẽ. Duo coꝛpa
ñ pñt eē ſiẽ i vno loco nec vnū coꝛp⁹ in diuſ locis
Eađ vox ꝑuenit ad aures multoꝝ ſʒ nō eadē in
nūo ſʒ ſm ſiẽitudinē ꝛ ſpeciē
Nec loc⁹ ē ſñ coꝛpe nec coꝛp⁹ ſñ loco
Pō ē ꝑtiū gñationis ꝛ rei gñate oꝛdīatio .i. poſitō
ē diſpō derelicta ex oꝛdīatiōe ꝑtiū ſuarū reſpcū
loci ſm quā dẽ ſedere vel ſtare Habit⁹ ē coꝛpoꝝ
ꝛ coꝛū q ċca coꝛp⁹ ſẽ adiacētia .i. hit⁹ ē diſpō dere
licta a re hñte ex adiacētia rei hite ad hñs.
Impō ſuꝑlati ē fcā i tio vlẽ quē ĩnſgredi ē i poſſi
Poſſibili poſito i eē nullū ſeqẽ i poſſibile bile
Si oēs pūcti cōponerẽẽ nō facerēt lineā

Auto. i. libri poꝝ ari. ⁊ in libris poꝝ tractat de di-
cibili ꝯplexo ordinato ad oēm matiā idīnter. s.
de gñali mō faciēdo silogismū. Sʒ in libro poste
riorū tractat de dicibili cōplexo ꝯcto ad aliq̄ ma
teriā detminatā scʒ de sillogismis demōstratis
In topicis vo q̄tū ad matiā ꝓbabilē. In elencis
āt q̄tū ad matiam sophisticā q: de sillogismis so
phisticis ⁊ apparētibꝰ sʒ ñ exñtibꝰ

Propō ē orō affirmatiua vl' negatiua alicuiꝰ de
aliquo vl' alicuiꝰ ab aliquo

Terminꝰ ē in quē resoluit ꝓpō

Sillūs ē orō in q̄ q̄busdā positꝭ ex necessitate ac-
cidit aliud ex eo q̄ hec sūt.

Dici de oi ē qñ nihil ē sumere de sbo distributo
maiori qn de eo dicat ptū dici de nl'lo ꝑ oppositū

Ul'is negatiua ⁊ pticl'aris simpl'r ꝯūtūt

Ul'is affirmatia ꝯūtit in pticularē affirmatiua ⁊

Qñ oppositū ꝯñtꝭ repugnāt añcedēti . tc ꝯñtia ē
bona. Quicqd seqt ad añs seqt ad ꝯñs

Sillūs ē necri' exponibilibꝰ ⁊ expositꝭ Uñ sumit
qcqd ē verū de exponēte et ē verū de exposita vñ
exponēt ⁊ expositi eadē ē vtꝰ Qñ vtꝙ̄ pmis
sarū ē de ꝯrio tūc ꝯclusio erit de necessario

Maiori exñti de necrio et miori de iēē ꝯ° erit de

Possibil'e posito iēē nl'lū seqt ipossibile. necrio

Cōtingēs dr duobꝰ modis. Uno° q̄ fit vt freqnt
vt hoiem canescē in senectute ⁊ tale dr ꝯtingens
innatū Alio° dr ꝯtingēs qd q̄tū ē de se hʒ se idif
rent ad eē ⁊ ad nō eē vt me āmbulare tremotū fie
ri ⁊ tale dr ꝯtingēs infinitū

Qñcūꝙ ex opposito ꝯñtꝭ ifert oppositū añcedētꝭ
tūc pma ꝯña est bona. Ois sillūs hʒ fieri ꝑ
tres tmios ⁊ duas ꝓpōnes ⁊ vnā ꝯclōnē.

Auto.ii.poꝝ

Exẽpla poim⁹ ñ ꝙ ita ſit ſꝫ vt ſẽtiãt adiſcẽtes q̇d addiſcũt. Nõ idẽ ſigificat eẽ ñ albũ ⁊ ñ eẽ albũ

Auto.ii.poꝝ

Ex ꝼl̃o bñ ſeq̇t verũ ſꝫ ex v̇o nũꝙ̃ ſeq̇t ꝼl̃ꝫ ſꝫ ſꝑ verũ Vñ ex ꝼl̃o verũ ex v̇o nil niſi veꝝ

Petere q̇d ẽ i p̃ncipio ẽ qñ ñ demõſtrat ꝓpoſituꝫ q̇d fit q̃tuoꝛ modis. Primo° qñ ñ demõſtrat oĩno ꝓpoſitũ. Scd̃o qñ demõſtrat ꝑ ig̃rãtiã: Ter° qñ demõſtrat ꝑ ea q̃ aliq̃l̃r ſũt ig̃ta. Quarto qñ p̃us demõſtrat ꝑ poſteri⁹ Si ꝯ° ẽ ꝼl̃a oꝫ aliq̃ꝫ p̃miſſarũ eẽ ꝼl̃aꝫ Qñ extrẽa ꝯũtũt nc̃c̃e ẽ mediũ ꝯũti

Magis eligẽdũ ẽ velle bñ agẽ q̃ꝫ agere vñ magis eligẽda ẽ volũtas ſñ actiõe q̃ꝫ actio bona ſñ volũ

Inſtãtia ẽ ꝓpõ ꝓpõi ꝯtraria tate

Enthiema ꝯſtat ex ycotib⁹ ⁊ ſigis vñ ycos ẽ ꝓbabil ꝓpõ. Probabile ẽ q̇d ſcit eẽ verũ vt in pl̃ib⁹ vñ ycos ẽ ꝓpõ q̃ ſcit eẽ v̇a vt in pl̃ib⁹ vt odire odiẽtes ⁊ amare amãtes. Signũ ẽ ꝓpõ demõſtratia ⁊ nc̃c̃ria ⁊ ꝓbabil. Per ſigna coꝛporis nobis nota ſillõs ſcꝫ diſpõnes coꝛpoꝛis nobis ignotas

Auto.i.poſterioꝝ

Ois doctrĩa ⁊ oĩs diſciplia ex p̃exñti fit cognitione. Tam ſillõs q̃ꝫ inductio ꝑ p̃us nota faciũt doctrinã hr̃e

Exẽplũ ẽ iductio enthimema v̇o ſillõs.

Duplr̃ aliq̃ nc̃c̃ãria ẽ p̃cog̃ſcẽ.ſ.q̇ꝛ ẽ ⁊ q̇d eſt

De dignitate oꝫ p̃cog̃ſcẽ q̇ꝛ v̇a ẽ de paſſiõe v̇o q̇d ẽ ⁊ de ſbc̃o vtrũqꝫ Vñ hic hẽm⁹ ꝙ due ſũt p̃cognitões ⁊ tria p̃cognita q̃ ſũt ſbc̃m paſſio ⁊ digitas vñ iteꝝ hẽm⁹ ꝙ in q̃lꝫ ſcia oꝫ p̃ſuppone ſbc̃m eẽ q̇d ſignificet ipꝫ paſſionẽ ñ oꝫ p̃ſupponẽ eẽ ſꝫ tm̃ q̇d ſigificꝫ Q. ñ addiſcit aliq̇s h̃ ſcit q̇dãmõ ⁊ neſcit q̇dãmõ neſcit ipꝫ in ꝓp̃a ꝼoꝛa ſcit tñ ipꝫ in poñia.

Scire opinamū vnūqdq̄ qd ē simpl'r sȝ n̄ sophisti co'mō qd ē fm accn̄s.
Scire ē cām rei cogscere ⁊ qm̄ illi⁹ ē cā ⁊ nō ꝯtigit aliter se habere.
Cui⁹ simpl'r ē cā hoc ipossibile ē alit' se hr̄e
Scire ē ꝑ demōstrationē intelligere
Demōstratio ē sillin̄s faciēs scire qd in hn̄do de- mōstrationē scimus
Nccē ē demōstratiuā sciam ex ꝑmis veris imedi atis poꝛib⁹ notioꝛib⁹ causisqꝫ ꝯcl'onis
Q̄d nō ē nō ꝯtingit scire ex quo hēm⁹ qꝛ de nō en te nō est scia
Scia est illoꝝ quoꝝ ē demōstratio
Dupl'r aliq̄ sūt poꝛa ⁊ notioꝛa. s. p̄us ⁊ notius na tura ⁊ p̄us ⁊ notius quo ad nos
Prioꝛa ⁊ notioꝛa quo ad nos st̄ illa q̄ pxia st̄ sēsui sȝ poꝛ ⁊ simpl'r ⁊ ꝑȝ nām st̄ illa q̄ rēotioꝛa st̄ a sēsu.
Remotioꝛa vō a sensu sūt maxīe vlia
Proxia āt sēsui sūt maxīe pticularia
Idem dico ꝑmū ⁊ pncipiū
Pricipiū demōstrationis ē ꝓpō imediata
Propō āt imediata ē q̄ nō est altera poꝛ
Propō ē alt'a ps enūciatiōis vnū de vno sign̄s
Dialetica ꝓpō est accipiēs quālibȝ pt̄e ꝯdictōis
Demōstratiua āt alterā dtminās scȝ verā
Cōtradictio ē oppō c⁹ ꝑm se nō est dare medium
Ps ꝯdictiōis que significat aliqd de aliquo est affirātio que āt sigificat aliqd ab aliq̄ ē negatio
Diffinitio ē ꝓpō quedā nō āt suppō
Suppō dt aliquid esse vel nō esse
Nō ē id qd q̄d ē vnitas ⁊ ē ē vnitatē. Nō solū nccē ē ꝑcogscē ꝑma pncipia aut oīa aut quedā aut ꝯ⁹- nē sȝ ⁊ magis ꝓpt' vnumqdqꝫ tale ⁊ ipm maius

vt ꝓpt͛ qꝺ amam⁹ rē illꝺ ē magis amatū ⁊ oia p⁹
eriora scim⁹ ⁊ credim⁹ ꝑ p̄ma. ꝗ illa magis scim⁹
Necē ē magis credē p̄missis ꝙ̄ conclusioni
Principiis nihil notius est in veritate et opposi
tis eorū nihil est notius in falsitate
Principia cognoscim⁹ inq̄tū t͛minos cognouim⁹
Non ꝯtingit aliquid circularit͛ demōstrare nisi
in terminis ꝯuertibilibus ⁊ propriis
Impossibile ē eadē eē p̄ora ⁊ notiora sapiētiora eo
dē mō. Ad min⁹ ex duab⁹ ꝓpōib⁹ ꝯtigit sylogisa
Una ꝓpōe posita nihil seq̄tur sylogistice re
Demonstratio est sylogismus ex necessariis
Per se prio sūt q̄cūq̧ i rōe dicēte ꝙ qꝺ ē ist. vt tā
gulo iē linea ⁊ pūctū linee. sba eni hoꝝ est in his.
Per se scꝺo. sūt q̄cunq̧ insūt ip̄is q̄ in ratōe insūt
vt ꝓpria passio per se est in subiecto
Itē ꝑ se sūt q̄ nō dr̄ de quodā alio sbiecto vt sba
Itē ꝑ se sūt ꝓpt͛ qꝺ inē alicui aliqꝺ tꝫ ꝑ cām. Hic
hēm⁹ ꝙ q̄ttuor sūt mōi dicēdi ꝑ se. ⁊ quoꝝ p̄m⁹ ⁊ se
cūdus tantū ingrediūtur demonstrationē
Item per se presupponit de omni
Uniūsale siue p̄ncipiū dico. qꝺ cū de oi sit ⁊ ꝑ se ē
⁊ ꝯm qꝺ ip̄m ē idē vt pūctū ꝑ se ē in linea ⁊ ꝯm qꝺ
Ex veris est demōstratiue sylogisare /ip̄m
Ex non nccāriis ꝯtigit nccāriū sylogisare sic ve
rū ex non veris sed ex non necessariis non ꝯtigit
demonstrare. quia cum mediū erit ex necessitate
Demōstratō ē eoꝝ q̄ sūt ꝑ se ⁊ nō eoꝝ q̄ sūt ꝑ accn̄s
Accidens contingit non esse
Per quid scire est per causam scire
Non contingit ex alio genere descēdētē demōstra
re vt geometricum in arismetica
Tria sūt nccāria i demrātōe q̄ꝝ vnū ē qꝺ demrāt͛

scꝫ ꝯclusio hͦ ãt ē qđ inē alicui grã ꝑ se. Aliud ãt ē dignitas. Dignitates sunt ex q̄bus fit demr̃atio

Terciū ē subiectū ⁊ eius passiões. Necē ē mediū ⁊ vltimū in demr̃atōe eē ex eodē gñe. Nec scia nec demr̃atōe corruptibiliū sꝫ ꝑpetuoꝝ. Diffinitō ē ꝑncipiū demr̃atōis vł ꝯclusio ł tota demr̃atō positōe dr̃ñs. Difficile ē noscere. ſi aliqs scivit vł nō

Difficile est eniꝫ noscere si ex vniuscuiusqꝫ ꝑncipijs scimus aut non quod vere scimus

Si ex ꝑncipiis ⁊ ex veris habeamꝰ sylogismū opinamur scire sꝫ hͦ nō ē sufficiēs sꝫ etiã oportet sciē ex q̄bus scitur vt sunt ꝓpria principia

Nō ē necē eē spēs. i. ideas aut vnū aliqđ ex mł'ta

Oēs scie ꝯicãt ꝑꝫ ꝯia ꝑncipia ex qbꝰ demōstrāt

Vnaqꝫ sciētia hꝫ introgatōes ⁊ disputatōes

Demr̃atōes ñ augēt ꝑ media. sꝫ i pꝰ assūptōr in latꝰ. Demr̃atō ꝯtingit duplr̃. ł qꝛ ꝓceqit ꝑ essēm vł cãꝫ rmotã. Duplex ē scire. s. qꝛ ēꝫ scire ꝓpt q̄đ ē

In scientiis diūsis sepe vna scia dt qđ alia. qꝛ vt medicina dicit vulnera circularia tardius sanātur q̄ꝫ oblonga. sed ꝓpt qđ illud dicit geometria.

Sciētes vniūsale sepe nesciūt particulare

Figuraꝝ maxime faciētes sciē est ꝑma figura

Coordinatōes ꝑdicamētoꝝ nō cōicātur. Vñ qđ est in vna coordinatōe nō est in alia. vnde habemus q̄ essentie ꝑdicamentoruꝫ sūt impmixte

Ignorātia ē duplex scꝫ ꝑꝫ negatōeꝫ ⁊ dispōem

Si aliqs sēsꝰ defecerit necē ē sciaꝫ illiꝰ sēsꝰ deficē

Aliud addiscimꝰ ꝑ demr̃atōeꝫ. aliud ꝑ inductōeꝫ

Singularium est sensus

Ois sylogismꝰ fit ꝑ tres ťmios ⁊ duas ꝓpōnes

Nō ꝯtingit ire in infinitū in ꝑdicamentis nec ascēdēdo nec descendēdo. sed vtrobiqꝫ est status

Que est cōparatio principii ad principium. eadē est principiati ad principiatum
Impossibile est infinita pertransire
Gaudeant genera et species platonis qm̄ si sunt mōstra sūt. ⁊ si nō sūt nihil ad rōez vl' demr̄atōez psūt demōstrationes enim de his
Qualitas non est qualitas
Unum predicatur de vno
demōstratio vl'is particulari est potior
Affirmatiua potior est negatiua
Demr̄atō ostēsiua potior est ducēte ad īpossibile
Potior ē demr̄atio q̄ ē de esse. q̄ꝫ que nō est de esse
Uniuersale non est minus ens q̄ꝫ particulare. sꝫ maius. quia ipsum est incorruptibile. particulaē vero corruptibile. ex quo et multis dictis aliis in isto libro et dicēdis habemꝰ q̄ꝫ vniūsalia sūt sempiterna. et spēs reꝝ sunt eterne
Uniūsalis magis est causa q̄ꝫ perticul'is. cui ꝑ se inest aliqd hoc idē est cā sui ipsius
Cognoscēs vl'e ꝯgscit et ꝑticulare ⁊ nō ecōuerso
Uniūsale ē intelligibile ꝑticulare vō sēsu ꝑcipit
Prius est esse q̄ꝫ non esse
Certior est scia q̄ est ipius ꝓpter qd q̄ꝫ q̄ alterius
Item c̄tior ē que nō est de sbīcō cōtracto ad materiā q̄ꝫ que est de sbīcō cōtracto
Unitas non est substātia sine positione. sꝫ punctum ē sba positōez hn̄s
Singulare ē hic et nūc. sꝫ vl'e est vbiqꝫ et semper
Sensꝰ ē singul'iū. scia vō vniūsalium
Impossibile est oīm eadē esse principia
Scia ē nccārioꝝ voꝝ cōtingētium alit' se habere
Sollertia ē sbtilitas qdam et nō tpe. medii
Sequit' aucto.ii.libri posterioꝝ arſ.

Q Uestiones sūt eq̄les nūo hiis q̄ vere scimꝰ
Questiones sūt q̄ttuor.s. q̄d est. ꝛ ppt̄ q̄d. si est. q̄r est Et iste reducūt̄ ad q̄stionē medii
Causa et mediū sunt idem
Unius in q̄ᵗtū vnius vna est scientia
Diffinitō ē cognitō sbē. ꝛ ipsiꝰ quod quid est
Impossibile ē q̄ꝺ q̄d est scire ꝛ ignorare si est ipsiꝰ q̄ꝺ q̄d est nō est demonstratio
Per oē genꝰ cāe cōtingit demonstrare
Scire opinamur cum cās rei cognoscimus
Quattuor sūt cause
Unum ꝛ idē nō cōtingit eē propt̄ q̄d. ꝛ q̄d est vt si querat̄ q̄d ē tonitruꝰ. et dicit̄ ꝙ est extinctō ignis in nube. Et si querat̄. ꝑpter quid tonat. dicit̄. q̄a in nube ignis extinguitur
Ambulare post cenā est cā sanitatis. propt̄ non enatare cibos in ore stomachi
Int̄positō t̄re int̄ solem ꝛ lunā ē cā eclipsis lune
Mediū i demr̄atōe ē rō p̄ri t̄i. i. maioris extremitat̄
Causa et effectus debēt esse proportōnata. vnde eius q̄ꝺ est in fieri debꝫ esse cā in fieri: et eius q̄ꝺ est in fcō eē debꝫ eē cā in facto esse. ꝛc̄
Sicut se habet linea ad pūctum. sic se habet illꝺ q̄ꝺ fit ad factum esse
Quedā sūt semp. quedā vt frequēt̄ vt nō omnes masculi sūt barbati i maxill̄ sp: sꝫ vt frequēter
Ex singularibꝰ opꝫ vl̄ia accipere
Equocatōes magis latēt i vl̄ibꝰ ꝙ̄ in inferioribꝰ
Nasꝰ magis fluit i fie mēs̄ q̄r fis magis ē hūidior
Omis arbor hñs lata folia fluit
Fluere ē succū dēsatum habere
Causa ē prior eo cꝰ est causa
Oē aial hñs cornua carꝫ dētibꝰ i supiori mādibu

Ex sēsu nob fit mēoria ex mlt̄ mēoriis experimētū
Ule q̄escēs in aīa ē p̄ncipiū artis. z scie
Sēti͛ e ē singular] s3 sēsus ē vl'is
P̄ncipiorū hit⁹ nō ē scia s3 intellectus
Ule ē vnū in multis z vnū p̄t multa.
Principia nō cognoscim⁹ p demōstrationē s3 per inductionē vie sensus z memorie

Aucto. sup p̄mū librū topicorū ar̄.

Topos ei grece loc⁹ dr̄ vl' idē ē q̄ totū Loc⁹ enī in dyaletica siue logica q̄ spēs ē phie duplex ē sc3 intrinsecus z ext'nsec⁹ z c. z de his tractat̄ in hoc libro Dyaletica vō dr̄ a dya z logos q̄si dualis s̄mo q2 disputatio dialetica fit int̄ duos sc3 opponētē et respondentem.

Unūq̄dq3 p̄ncipiorū ē sibiipsi fides
Dyaletica ē vtil' ad tria sc3 ad exercitatōe3 ad obuiationē z phie disciplinas
Dyaletica iq̄sitia ad oē3 methadoꝝ p̄nci. viā h3
Rethor non sp̄ p̄suadebit nec medic⁹ sp̄ sanabit
Diffinitio est oratio
Propꝛium est qd̄ ē insepabile
Accn̄s ē qd̄ adest vt supra dictū ē
Accn̄s facit vnu3 nūo cū suo sbēo vn̄ accn̄tia numerant̄ nūatione subiectorū:
Pō ē opio extranea alicui⁹ notorū s̄m phia3 quēadmodū posuit eraclit⁹ oīa moueri
Sillūs ē orō in q̄ q̄busdā positis aliq̄d accidit ex nccītate p̄t ea q̄ posita sūt Probabilia sūt q̄ videt̄ oīb⁹ aut pl'ib⁹ vl' sapientib⁹ z his vl' oīb⁹ vl' pl'ib⁹ vl' maxime notis z p̄babiliorib⁹
Gen⁹ est qd̄ p̄dicat̄ de pl'ib⁹
Accn̄s est qd̄ neq3 est gen⁹ neq3 spēs neq3 ꝓpīū neq3 dr̄a: s3 est aliq̄d rei

Jd̄ dr̄ triplr̄ idē gn̄e idē nūo ⁊ idem spē
Induc̄tio ē pcess9a p̄ticularib9 ad vlia
Qui dubitat q̄ oz deos vereri ⁊ parētes hōrare
nō indiget rōne sed pena
Qui ēt dubitat vtrū nix sit alba vel nō: nō indi
get rōe sz sēsu Quot modis dr̄ vnū oppositorū
tot modis dr̄ ⁊ reliquū Delectatiōi q̄ ē circ̄
speculatina nulla tristicia ē admixta
Diuisorū gn̄z ⁊ n̄ sbalt'natiz positorū diuse sūt spēs
⁊ dr̄e.

Sequūt au.ii.topicorū

Nullū gen9 denominatiue p̄dicat de suis spē
b9 sz vniuoce Iniusticiā facere nō iest deo
q2 iniusticiā facere id ē q̄ spōte nocē sz spōte no
cē nō ē i deo: Inuid9 ē q̄ tstat psperitate bonorū
Rep̄hēsor ē q̄ tstat de psperitate malorū
Inuidia ē tstitia in apparēte psperitate alicui9
Loquendū est vt plures sapiendū vo vt pauci
Animalia sp nutriūt nō tn̄ augentur
Scire nō est id q̄ reminisci q2 scire ɔtingit circa
p̄ntia ⁊ futura reminisci aūt solum circa futura
Quecūq3 insūt speciei insūt ⁊ generi
Hoies vt in pl'ib9 sūt mali In paucioribꝰ āt boni
Motū nob mouent ōnia q̄ in nobis sūt
Jd est susceptibile ɔtrariorū
Plura pn̄t vni esse ɔtraria gē
Plura bn̄ ɔtingit scire sz n̄ ɔtingit plura intelli
Qd iuste fit est sciētis qd iiuste ē ignorantis
Quorp gn̄atōes sūt bone ipa q̄ꝗ bona. sil'r ꝺ malo
Simplicit' dico qd nullo addito dico

Sequūt au.iii.topicorū

Omnia bonū appetunt
Qd per se est eligibile magis ē eligendū q̄
qd propter aliud.

Quod plures vel oes eligunt magis est eligendum
Quod difficilius magis e elgendu ꝙ quod facilius
Iniustu no i gne. sz iiusticia i gne e. Ex q hetur ꝙ
accides in ↄcreto no est in gne pdicameti p se.
Robur ↄsistit in neruis et ossibus
Finis est magis eligendus his que sunt ad finem
Cuius finis est melior. ipsum quoqꝫ melius
Amicicia melior est diuiciis
Nemo eligat iuuenes i duces qm n ↄtigit eos ee
prudetes. Tepantia magis e eligeda i iuueib ꝙ
senib. qr iuuenes plus ↄcupiscetius molestatur.
Si oes iusti eent nil vtil eet fortitudo. sz si oes es
set fortes ad huc vtil eet iusticia. g melior e iusti-
cia ꝙ fortitudo. Illud quod assimilat meliori. melius e
Si optimu alicuius gneris simplicit ipsu melius est
altero et ecouer so. vt si optimus ho melior e optio
equo simplicit homo est melior equo
Licet melius sit philosophari ꝙ ditari. tamen in
digentibus melius est ditari ꝙ philosophari
Melius est bene viuere ꝙ male viuere
Studere negamus vt ingeniosi videamur
Illud est albius quod nigro est impmixtius
Tale additu tali facit. ipsu magis tale
Sequunt auto. iiii. libri topicorum aristotelis

IMpossibile e ee aliquod genus pticulare quod no
pticipat nam aliquam suarum specierum. Un nil e in
gne quod n fit i aliq suarum specierum. Genus de plribus pdi
cat ꝙ spes. Oe genus plures habet species
Sicut ppositu in pposito. sic opposito i opposito
Donum est datio irredibilis
Nihil phibet aiam suiipsius scietiam habere
Mediu est in eode genere cum extremis
Si quod oino ex spe pmutatu e illud n ↄtigit aplius id

ꝑmanet Ex quo habemus quod destructa spe est impossibile est
indiuiduum generis idem numero ꝑmanere
Pars nullo modo predicatur de suo toto /cles
Vinum non est aqua in vite putrefacta quod tamen voluit empedo
Neo dicitur esse talis eo quod possit esse talis. vel quia possit facere tale
Possunt enim deus et studiosus praua agere. sed tamen non sunt huius
Quod fit non est. Non entis non sunt species neque differentie
Sequuntur auto. v. libri topicorum aristotelis
Si aliquid dicitur esse proprium alterius et non separat ipsum ab
omnibus aliis non bene assignatum est esse proprium
Gratia dicendi proprium assignatur vnde proprium
um debet semper assignari per notiora
Sentire dicitur dupliciter scilicet habere sensum et vti sensu
Conturbat audientes quod frequenter dicitur
Opposita sunt simul natura. Omne sensibile extra sensum
factum ictum fit quia dubium an sit vel non sit quando recedit a sensu.
Et qui omnino instat omnino aduersandum est
Quod per superabundanciam dicitur vni soli conuenit
Tres sunt species ignis. scilicet lux flamma et carbo
Et hoc est verum secundum opinionem aliquorum
Impossibile est idem esse proprium plurium. sic simpliciter et simpliciter
ter magis ad magis maximum ad maximum et equaliter
Sequuntur auto. sexti libri topicorum aristotelis
Genus maxime eorum que sunt in diffinitione videtur diffiniti
substantiam significare Vilius est quamlibet fecisse quam bene fecisse
Oportet diffinientem planissima interpretatione vti eo quod causa
cognoscendi tradit diffinitio Vnde diffinitio non debet esse obscura
nec aliquid superfluum continere
Ductio et commensuratio sunt equiuoca
Ex quo habetur quod iter quod est nomen verbale in tio est equi
uocum viz quod tria significat scilicet agentem actionem rei passe passionem et ipsam rem passam siue actum inter medium
Equiuocorum non est diffinitio. vnde solius vniuoci est diffinitio

Aucto. vi. libri topicoꝝ ar.

Omne insuetum est obscurum
Omēs trāsfērentes s3 aliq̄ similitudinē se trāsferunt
Imago est cui⁹ gñatō est per imitationem
Illud est supfluū̄ diffitiōe quo ablato qd rema
net satis manifestū qd diffinitur
Flegma est hūidum pmū a cibo indigestum
Diffinitō dz dari p priora et notiora qr omnis doc-
trina z omnis disciplina ex priorib⁹ z notioribus fit
Uni⁹ et ei⁹dē rei ñ pñt eē plures diffitōes s3 vna tm̄
Omnis boā diffinitō dz ɔstare ex gñe z drĩis qui
a ista sūt priora et notiora q̄ spēs que diffinitur
Simpliciter notū est qd omnibus notum est
Oppositoꝝ eadē est disciplina
In diffinitōe vni⁹ correlatiui dz poni relatiuū z eō
uso qa impossibile est vnū cognosci absq3 reliquo
Dies ē latio solis sup nostrū hemisperiū fert
Grāmatica ē scia scbēdi z rcē itelligēdi illd q p-
In diffinitōe cuiuslibz rei nō dz poni gen⁹ ppinquū
z remotū qr in gñe ppinquo fit
Omnis drã specifica cū gñe facit speciem
Gen⁹ pse nō pdicat de differētia
In diffinitōe ppe passiōis dz poni subiectum
Omnis diffinitio data p accñs. vituperanda est
Item diffinitō data p ɔiūctionem copulatiuā z
disiūctiuā vituperanda est
Omnes honorem appetunt
Finis in vnoq3 est optimū gratia cui⁹ sunt alia
Impossibile ē incorpeum corpe ɔmisceri
Non qui clā sumit s3 qui vult sumere latro est
Sequitur aucto. vii. libri topicoꝝ ar.

O Portz id qd maxie dr z optimū vnū eē nūo
Que vni z eidē nō sūt eadē int se nō sūt eadē
Facili⁹ ē destruere q̄ ɔstruere z corrūpere q̄ facē

Aucto. vii. libri topicoꝝ ariſ.
Int oīa ꝑdicta difficilimū eſt ꝯſtruere diffitōēꝫ
Accn̄s vͦo construere facillimam eſt
Veriſimile ē in mlt̄ꝭ magis fieri pctm̄ ꝙ in pauc
Vna ſcia l' diſciplina ē melior altera .i. l' q2 cĉtior eſt vl' q2 melior ē .i. de meliori ſubiecto
Maiori bono mai⁹ malū oppoit̄ re iſtātiā
Dyaletica ꝓpō ē ꝯ quā in plib⁹ ſic ſe hn̄tē nō ē da
Qui ex ꝓbabilioꝛib⁹ ꝙ ſit ꝯcluſio ſilogizaē coat̄
palā ē qm̄ nō bn̄ ſilogizat intelligo
Cōceſſū ē r̄ſpōdēti nō intelligēti. dicere qm̄ mime
Ille bn̄ ſoluit rōem q̄ eā intemit. ꝛ ꝙ fl'a ſit oñdit
Nihil ꝓhibꝫ qdā fl'a eſſe ꝓbabilioꝛa qb⁹ dā veris
Prauus ſoci⁹ ē qui impedit cōe opus
Qui litigatione introgat male diſputat
Pctm̄ ē aliqd oñdi ꝑ lōgioꝛa ꝙ ieſt ꝑ breuioꝛa. vn̄ expſſe elicit̄ ꝙ pctm̄ ē fieri ꝑ pl'a ꝙ ꝑt fieri ꝑ pauciora ꝛ q bn̄
Hoc ē hr̄e ingeniū bonū ſ3 v̄itatē
poſſe eligere bonū vl' veꝝ ꝛ effugere fl'm
Qui bn̄ nati ſūt bn̄ facere poſſant timū ꝙ ꝑfert
Qui amāt bonū ꝛ odiūt malū de facl'i dſcn̄ūt op
Sequūt̄ aucto. ꝑmi libri elēchoꝝ ariſ
Elenchus eſt ſillogiſm⁹ ꝯ cōis. ab en .i. in ſi ue cōtra et lexis .i. ſermo vel dictō. vide ſupra ante libꝝ prioꝛum
Imperiti velut lōge diſtātes ſpeculantur
Non ꝯtingit res ipas nobiſcū ferre ad diſputatōnē ſ3 in diſputatōib⁹ noib⁹ pro rebus vtimur
Noia ſūt finita. res vͦo infinite quare necē ē vnū nomē pl'a ſcare Qui v̄tutes vocabuloꝝ ſūt igmari de facili ꝑalogizāt̄ .i. decipiūt̄. Quidā magis appetūt ſe videre eē ſapiētes ꝛ nō eē. ꝙ eē et nō videri. Sophiſtria ē ſcia apparēs et nō exn̄
Sophiſta ē copioſ⁹ ab apparēte ſcia ꝛ nō exn̄te

Duo sūt opa sapiētꝫ quoꝝ pⁱmū ē nō mētiri de q̄bus
nouit altū posse mētiētē ondē. i. ꝯuicē
Oꝫ addiscētē credere Elēch⁹ ē ꝯdictio vni⁹ ⁊ ei⁹dē
nō nois solū ſꝫ rei ⁊ nois nō sinonimi ſꝫ eiusdē ſꝫ
idē simplr̄ in eodē tp̄e. Ex nihilo nihil fit
Eadē est diffinitio vni⁹ soli⁹ rei tm̄ ⁊ rei simpliciť
vt hois et vnius hois
Coīa ⁊ gn̄alia sūt q̄bus scitis nesciť tn̄ ars ſꝫ ipſꝭ
ignoratis necesse est artē ignorare
Oēs ēt ydiote vſq̄ ad q̄d arguunt q̄ sn̄ arte ꝑtici
pāt illō de quo artificialr̄ ē logica. vn̄ hēm⁹ q̄ du
plex ē logica ſcꝫ artificialis ⁊ naturalis
Oēs vtim̄ q̄busdā casibus
Difficile est multa ꝯspicere
Opposita iuxta se ꝯtrarius maiora ⁊ miora videť
Ex quo hēm⁹ q̄ opposita iux̄ se posita magis elu
Iniuriā pati meli⁹ ē q̄ alt̄i nocere cescunt

Sequūť aucto. ii. elenchorū

Q[uo]d scim⁹ sepe ī nō ſpositū igramus
Ad īrrogatiōes plures nō ē dāda vna r̄nsio
ſꝫ plures Arguere nō est soluere
Dic hoꝝ dr̄ multiplr̄ vel vt est alicui⁹ possessio vel
vt est ꝑs alic⁹ multitudīs Nihil dat q̄d nō hꝫ
Nihil ꝓhibꝫ eādē orōnē plꝭs hr̄e fallēdi occasiōes
Ditie bone sūt honeste ſꝫ isipiētī ⁊ nō rcē; vtētī nō
sūt bone. In nō facere itelligiť facere ⁊ vlr̄ in
negatione intelligiť affirmatio
Nasus curu⁹ dr̄ sim⁹ ſꝫ pes curu⁹ dr̄ ritus.
Principiū maxim et difficilimū est optimū
Difficilimū ē ꝑncipiū alic⁹ artꝫ īuenire ſꝫ ip̄o īuē
to facile est addere et augere reliquum
Pr̄cipiū ē mīmū in q̄titate ꝑtāte; vero maxim.
Nota v̄bū sci ysido. hispalēs epi libro 2° ethiolo-

giarum quod dyaletica. i. logica sui phia z ronale primi p-
in suis dictionibus. i. sermonibus hauerunt. non tamen ad artem
redegere prius Phos arist. ad litteras quod hus doctrine
argumenta reduxit et dialetica nuncupauit pro eo quod
in ea de dictis disputatur. Hec ille. diuidit autem phia id est
amor sapie a filos. i. amor et sophia. i. sapia dicta
in partes tres vt dicit Aug. li. xi. de citate ca. xxv
et ibidem li. viii. c. vi. et vii. scz in phiam id est nalez
et logica idest ronalez. et ethica. i. moralez que est finis
et perfectio oiz aliarum tractans de felicitate humana
cui oes phi inuigilauerunt s3 aug. li. viii. de ciui
tate dei ca. iii. quorum dicta iam fasciscularit recitata
tenaci memorie sunt recomendanda Predcarum autem
auctum succincte et exacte collectarum finis adest
iuxta iam continetia librorum phie ac aliorum quorundam
translationem quas non alphabetim prout pluribus quamque
placuit colligere libuit s3 ordinate iuxta textus pro
cessum de libro in librum sine vlla expone propter diuisam
diuisorum ineptam ac minus congruentem expositionez
ne vicius scriptorum nunc temporis irremediabilibus scri
batur liber pro libro quota pro quota si demum contingerz
easdem ex his impressis opa quorumcumque diligenti con
densare In laudem et gloriam dei onipotentis nunc z
in euum ac vtilitatem quorumlibz studiosorum qui has
tenaci memoria vt philoso. florigerum satagent in
corpare dicente Seneca epla cviii. In eodem prato
bos herbam querit canis leporem ciconia lacertam siue
serpentem Valebunt igitur vnicuique pro suo arbitrio exponere

Explicit

Autoritates Aristotelis Senece Boetii Platonis Apuley affricani Empedoclis porphirii et Gilberti porritani.

